

NATUURTOETS FLORA EN FAUNA

Humperdincklaan Eindhoven

Stichting Woonbedrijf SWS.Hhvl

15 FEBRUARI 2022

Contactpersoon

Arcadis Nederland B.V.

Postbus 1018
5200 BA 's-
Hertogenbosch
Nederland

INHOUDSOPGAVE

1	INLEIDING	5
1.1	Aanleiding en doel	5
1.2	Leeswijzer	6
2	PLANGEBIED EN INGREEP	7
2.1	Omschrijving plangebied	7
2.2	Ingreep	8
3	METHODE SOORTGERICHT ONDERZOEK	12
3.1	Verantwoording veldbezoeken	12
3.2	Deskundigheid betrokken ecologen	14
4	RESULTATEN SOORTGERICHT ONDERZOEK	15
4.1	Resultaten	15
4.1.1	Roofvogels	15
4.1.2	Eekhoorn	15
4.1.3	Steenmarter	15
4.1.4	Vleermuizen	21
4.1.5	Huismus	23
4.1.6	Overige broedvogels	23
4.1.7	Overige soorten en soortgroepen	24
4.2	Conclusie soortgericht onderzoek	24
4.3	Omgevingscheck steenmarter	24
5	WET NATUURBESCHERMING: EFFECTEN EN TOETSING	28
5.1	Effectbeschrijving	28
5.1.1	Steenmarter	28
5.1.2	Vleermuizen	28
5.1.3	Algemeen voorkomende zoogdieren, amfibieën en broedvogels	29
5.2	Toetsing effecten aan Wet natuurbescherming	29
6	MITIGATIEPLAN	32

6.1	Uitgangspunten	32
6.2	Mitigatie en maatregelen	33
6.2.1	Algemeen	33
6.2.2	Broedvogels zonder jaarrond beschermde nesten	33
6.2.3	Gewone dwergvleermuis en laatvlieger	34
6.2.4	Steenmarter	34
6.2.5	Zorgplicht	35
6.3	Resterende niet te mitigeren effecten die leiden tot noodzaak ontheffingsprocedure	36
7	ONTHEFFINGSAANVRAAG WET NATUURBESCHERMING	37
7.1	Ontheffingsaanvraag t.b.v. steenmarter	37
7.2	Belang en alternatievenafweging	37
7.2.1	Onderbouwing belang	37
7.2.2	Alternatieven	38
8	CONCLUSIE	39
 BIJLAGEN		
	BIJLAGE A WETTELIJK KADER WNB – SOORTBESCHERMING	40
	BIJLAGE B QUICKSCAN	44
	BIJLAGE C RESULTATEN SOORTGERICHT ONDERZOEK STARO B.V.	45
	BIJLAGE D MEMO OMGEVINGSCHECK STEENMARTER	46
	 COLOFON	 47

1 INLEIDING

1.1 Aanleiding en doel

Stichting Woonbedrijf SWS.Hhvl (hierna Woonbedrijf) is voornemens een nieuwbouwontwikkeling aan de Humperdincklaan te Eindhoven te realiseren. Het plangebied bevindt zich op het terrein van het voormalige Grafisch Lyceum, de internationale school en een parkeerplaats, gelegen aan de Humperdincklaan, Glinkastraat en de Karel de Grotelaan. Het Grafisch Lyceum is onder ontheffing Z/059610 gesloopt in 2018. De internationale school is tijdelijk in gebruik (anti leegstand). De parkeerplaats is ook nog in gebruik. Het te ontwikkelen plangebied omvat het volledige terrein. Voor de ontwikkeling is een bestemmingsplanwijziging noodzakelijk. De werkzaamheden kunnen mogelijk leiden tot negatieve effecten op beschermde soorten en daarmee overtreding van de Wet natuurbescherming (hierna Wnb). Het is daarom noodzakelijk om inzicht te krijgen in de aanwezigheid van beschermde soorten en of de voorgenomen ingrepen leiden tot negatieve effecten op deze soorten. Dit dient ook in het kader van de bestemmingsplanwijziging inzichtelijk te worden gemaakt.

Arcadis heeft in opdracht van Woonbedrijf een QuickScan Flora en Fauna uitgevoerd (zie bijlage B). Naar aanleiding van de QuickScan beoordeling is soortgericht onderzoek naar het voorkomen van vleermuizen, huismus(leefgebied), steenmarter, sperwer en eekhoorn, uitgevoerd door Arcadis, ondersteund door Staro Natuur en Buitengebied. Dit gebiedsdekkend soortgericht onderzoek betreft de locatie van de internationale school (zie Figuur 1, nummers 1, 3 en 4), alsmede de vegetaties aanwezig in het gehele plangebied. Het onderzoek voor de sloop van het Grafisch Lyceum is in 2017 uitgevoerd¹. In onderhevige natuurtoets zijn zowel de resultaten van de QuickScan alsmede de resultaten van het soortgericht onderzoek verwerkt.

Tijdens het soortgericht onderzoek is het gehele plangebied tevens beoordeeld voor de overige soortgroepen behorende tot de bescherming van "Algemene soorten" (amfibieën en zoogdieren) en vogels met niet-jaarrond beschermde nesten (Vogelrichtlijn). De effectbeoordeling en toetsing in voorliggend rapport hebben betrekking op het deelgebied bestaande uit het terrein van de internationale school alsmede op de groene randen van het terrein waar het grafisch lyceum heeft gestaan. De overige terreindelen hebben geen ecologische functie of waarde (parkeerplaats met zeer beperkt groen). De beoordeling en toetsing is gebaseerd op de werkzaamheden die plaatsvinden binnen de drie gebieden.

In onderliggend rapport zijn de resultaten van het in 2020 uitgevoerde soortgerichte onderzoek beschreven en is een effectbeoordeling van de ingreep en toetsing aan de verbodsbepalingen uit de Wnb opgenomen. Op grond van de toetsing is een mitigatieplan opgesteld om overtredingen te kunnen voorkomen en of te beperken (mitigeren en/of compenseren). In het mitigatieplan zijn de opgelegde voorwaarden zoals gesteld in ontheffing Z/059610 t.a.v. sloop Grafisch Lyceum verwerkt met betrekking tot de te realiseren permanente rustplaatsen.

Uitgangspunten van het mitigatieplan is om zoveel mogelijk wettelijke overtredingen te voorkomen, al of niet door middel van het treffen van compenserende- en/of mitigerende maatregelen.

Afbakening Natuurwetgeving

Naast beschermde soorten valt ook gebiedsbescherming onder de Wnb. Ten aanzien van het aspect gebiedsbescherming wordt opgemerkt dat directe negatieve effecten op Natura 2000-gebieden zijn uitgesloten. Een effect als gevolg van stikstofdepositie is gezien de afstand tot Natura 2000-gebied (circa 4 kilometer) en de omvang van de werkzaamheden niet op voorhand uit te sluiten. Woonbedrijf heeft reeds in een los beoordelingstraject de effect als gevolg van stikstofemissie ondergebracht. Een nadere beoordeling van effecten op Natura 2000-gebieden als gevolg van stikstof is daarmee geen onderdeel van onderhavige rapportage.

¹ Arcadis, 2017. Soortbeschermingstoets Wnb sloop Grafisch Lyceum, stichting Woonbedrijf SWS.Hhvl.

1.2 Leeswijzer

In hoofdstuk 2 zijn het plangebied en de ingreep beschreven. Hoofdstuk 3 gaat in op de gebruikte methode voor het soortgericht onderzoek. In hoofdstuk 4 worden de resultaten behandeld. Vervolgens wordt in hoofdstuk 5 ingegaan op de effectbeoordeling en toetsing op de Wnb. Hoofdstuk 6 betreft het mitigatieplan en hoofdstuk 7 de conclusie.

In bijlage A is het wettelijk kader van de Wnb opgenomen, in bijlage B de resultaten van de QuickScan, in bijlage C de resultaten van het soortgericht onderzoek van Staro B.V. en in bijlage D is de memo van de omgevingscheck voor steenmarter opgenomen.

2 PLANGEBIED EN INGREEP

2.1 Omschrijving plangebied

Het plangebied is gelegen aan de Humperdincklaan, Glinkastraat en Karel de Grotelaan in Eindhoven. Het bestaat uit twee gebieden zijnde het momenteel braakliggend terrein waar het Grafisch Lyceum stond met langs de randen de oorspronkelijke groene inrichting en in het zuiden de momenteel nog aanwezige bebouwing en beplanting van de internationale school (zie Figuur 1 en Figuur 2). De bebouwing bestaat overwegend uit gelijkvloerse laagbouw met platte daken. Het volledige plangebied is beperkt onderhouden, met kruidenvegetaties, doorgeschoten heester plantsoenen en bomen met struweel langs de randen en enkele solitaire bomen².

De directe omgeving bestaat uit grondgebonden woningen met pannendaken ten oosten en zuidoosten van het plangebied. Ten zuiden en westen bestaat de bebouwing uit appartementencomplexen (zie Figuur 2). Langs de Humperdincklaan en de Karel de Grotelaan staan laanbomen.

Figuur 1 Plangebied met blauw omkaderd het braakliggend oud grafisch lyceum terrein, rood omkaderd het tijdelijk in gebruik internationale schoolcomplex (zuiden). De nummers komen overeen met de sfeerimpressie uit Figuur 2

² Sweco, 2018. Boominventarisatie – Grafisch Lyceum, Karel de Grotelaan 355.

Figuur 2 Sfeerimpressie van het plangebied met de nummers die overeenkomen met de locaties in Figuur 1

2.2 Ingreep

Werkzaamheden

Het voornemen is om het volledige terrein te herinrichten als nieuwe woonwijk. Uitgangspunt voor deze natuurtoets is dat alle huidige bebouwing verdwijnt en dat de aanwezige ondergroei beplanting alsmede de meeste bomen plaats zullen maken voor een nieuwe groene inrichting en ruimtelijke inpassing.

De werkzaamheden zullen bestaan uit:

- Verwijderen van vegetatie en kap van bomen.
- Sloop van gebouwen.
- Bouwrijp maken.
- Bouwwerkzaamheden gedurende een langere periode van mogelijke meerdere kalenderjaren.
- Aanplant van nieuwe bomen en struiken en inrichting van het terrein.
- Aanleg infrastructuur en openbare verlichting.

In Figuur 3 is aangegeven welke bomen behouden kunnen worden en welke verwijderd zullen worden.

Figuur 3 Bomen en structuren in het plangebied. Bron: Sweco, notitie boombehoud

Aan de luwe zijde van het plangebied wordt een groene inrichting beoogd waarbij beleven en ontmoeten van belang zijn. De bomenrij aan de Karel de Grote laan blijft behouden en wordt aangevuld richting het plein (zie Figuur 4 en Figuur 5).

Figuur 4 Beoogde ontwikkeling van de Humperdincklaan, waarbij A en B de bouwvelden aangeven

Figuur 5 Impressie van de beoogde ontwikkeling aan de Humperdincklaan

Planning

De voorlopige planning van de gebiedsontwikkeling Humperdincklaan ziet er als volgt uit:

- Stedenbouwkundig plan en bestemmingsplan: 2020.
- Bestemmingplan procedures: Q4 2021.
- Ontwerp deelplannen en omgevingsvergunning deelplannen: Q4 2020 – Q4 2021.
- Ontheffing Wet Natuurbescherming aanvragen: Q1 2022.
- Bouwrijp maken gebied: Q4 2022.
- Sloop internationale school: Q1 2023.
- Realisatie deelplannen: vanaf Q4 2023.

Uitgangspunt voor de effectbeoordeling en toetsing is dat de werkzaamheden jaarrond plaats kunnen gaan vinden. In het mitigatieplan zullen hier ten aanzien van het voorkomen van versturende effecten en overtreding verbodsbepalingen voorwaarden aan kunnen worden gesteld. Deze voorwaarden zullen dan mogelijk invloed hebben op startmomenten en perioden waarin handelingen als sloop, kap en verwijderen van beplanting plaats kunnen vinden.

3 METHODE SOORTGERICHT ONDERZOEK

3.1 Verantwoording veldbezoeken

De onderzoeken voldoen aan de minimumvoorwaarden voor wat betreft geschikte weersomstandigheden voor het uitvoeren van de betreffende soortinventarisaties. Zie Tabel 3-1 voor de weersomstandigheden en datums van de tot op heden uitgevoerde veldbezoeken. De specifieke informatie over de soortgroepen is in de tekst na de tabel gegeven.

Tabel 3-1 Onderzoeksronden per soort(groep) en veldcondities

Soort(groep) en type onderzoek	Datum en tijdstip	Veldcondities
Sperwer / Eekhoorn (Tim Leerschool)	26-3-2020 15:00-16:30	Gemiddeld 6,6°C, onbewolkt en droog
	29-4-2020 15:00-16:30	Gemiddeld 12,7°C, geheel bewolkt en regenachtig
Huismus (Tim Leerschool)	1-4-2020 10:00-11:30	Gemiddeld 4,1°C, onbewolkt en droog
	21-4-2020 10:30-12:00	Gemiddeld 14,8 °C, onbewolkt en droog
Steenmarter (Tim Leerschool)	19-5-2020 15:00-16:30	Gemiddeld 16,7 °C, half bewolkt en droog
	29-7-09:00 – 12:30	Gemiddeld 18,9 °C, vrijwel geheel bewolkt en lichte neerslag
Vleermuizen (Staro)	<i>Veldwerkronde foerageergebied, zomerverblijf, kraamverblijf en vliegroute</i>	
	20-5-2020 21:20 – 0:00	Gemiddeld 18 °C, helder en droog
	23-6-2020 21:50 – 0:20	Gemiddeld 21 °C, helder en droog
	2-7-2020 03:05-05:35	Gemiddeld 14 °C, licht bewolkt en droog
	<i>Veldwerkronde baltsfuncties</i>	
	20-8-2020 22:00 – 0:00	Gemiddeld 28 °C, bewolkt en droog
	14-9-2020 23:00 – 01:00	Gemiddeld 19 °C, helder en droog

Roofvogels

Voor de te verwachten roofvogel, de sperwer, zijn twee gerichte veldbezoeken uitgevoerd. Tijdens deze veldbezoeken is actief gezocht naar sporen, nesten, baltende individuen en individuen die nestindicerend gedrag vertonen. Het veldbezoek is uitgevoerd in de ochtend en avond in de actieve periode. Ook tijdens de overige veldbezoeken is gelet op aanwezigheid van roofvogels.

Eekhoorn

Voor de eekhoorn zijn twee gerichte veldbezoeken uitgevoerd. Tijdens deze veldbezoeken is actief gezocht naar sporen en individuen in de actieve periode.

Huismus

Voor de huismus zijn twee gerichte veldbezoeken uitgevoerd tijdens het broedseizoen conform het BIJ12 Kennisdocument Huismus Versie 1.0, juli 2017. De veldbezoeken zijn uitgevoerd in de actieve periode van huismussen. Tijdens het onderzoek is gelet op mogelijke nestlocaties in de directe omgeving en op de locatie en verder met name op de functionaliteit van het plangebied als primair leefgebied van de huismus. Beide veldbezoeken hebben plaatsgevonden in de ochtend, wanneer de huismussen het meest actief zijn. Ook tijdens de overige veldronden is gelet op activiteit van huismus zoals kwetterplekken, slaapplekken en zandbaden.

Steenmarter

Voor de steenmarter zijn twee gerichte veldbezoeken uitgevoerd in de actieve periode. Onderzoek is uitgevoerd in de late avond en vroege ochtend, zowel binnen als buiten de internationale school. Er is ook gewerkt met een wildcamera. Ook tijdens vleermuisonderzoek is er gelet op aanwezigheid van steenmarter.

Naar aanleiding van het soortgericht onderzoek naar de steenmarter (en het aantreffen van een verblijfplaats) is voor deze soort een zogenaamde omgevingscheck uitgevoerd. In deze omgevingscheck is de nabije omgeving rondom het plangebied aan de Humperdincklaan onderzocht op aanwezigheid van geschikte elementen voor steenmarter. Deze omgevingscheck dient ter onderbouwing bij de ontheffingsaanvraag.

Vleermuizen

Bij het soortgericht onderzoek naar vleermuizen zijn verschillende functies binnen het plangebied onderzocht, namelijk foerageergebied, vliegroute en verblijfplaatsen (zomerverblijfplaats, kraamverblijfplaats, paarverblijfplaats en winterverblijfplaats). De gewone dwergvleermuis, laatvlieger en gewone grootoorvleermuis zijn binnen en in de omgeving van het plangebied te verwachten gezien de verspreiding van deze soorten in Nederland en de beschikbare functies in het plangebied.

De bebouwing is door de afwezigheid van dilataties, betonconstructies en meerdere bouwlagen niet geschikt als massawinterverblijfplaats van de gewone dwergvleermuis. In de constructie zijn geen mogelijkheden waar grotere aantallen dieren voor langere periode bij buitentemperaturen onder het vriespunt kunnen overwinteren bij de klimaatrange van circa 2 tot 8 °C. Door de dunne constructieopbouw en beperkte warmtebuffercapaciteit zullen de beschikbare ruimten in de constructie of te warm of te koud worden, waarbij er tevens sprake is van sterke fluctuatie door buitentemperatuurswisselingen en opwarming van de constructie door de zon. Er heeft dus geen gericht specifiek onderzoek plaatsgevonden naar middernacht zwermactiviteit van de gewone dwergvleermuis.

Het vleermuisonderzoek is uitgevoerd met behulp van verschillende batdetectors (Pettersson D240x en Anabat Walkabout). Met de batdetectors die gebruikt zijn tijdens het vleermuisonderzoek is het mogelijk om opnames te maken van geluiden van vleermuizen. De Anabat Walkabout heeft als meerwaarde dat de sonogrammen van de geluiden van de vleermuizen gelijk zichtbaar zijn en in het veld kunnen worden geanalyseerd. De opnames zijn, indien noodzakelijk, achteraf geanalyseerd om met zekerheid de vleermuissoort vast te stellen met behulp van BatExplorer.

3.2 Deskundigheid betrokken ecologen

De vleermuisinventarisaties zijn uitgevoerd door adviesbureau Staro natuur en buitengebied. De ecologen hebben ruime ervaring met het uitvoeren van vleermuisonderzoek. De inventarisaties van de overige soorten en de omgevingscheck voor steenmarter zijn uitgevoerd door Arcadis. De ecologen hebben ruime ervaring met het verrichten van onderzoek naar de betreffende soortgroepen.

Het voorliggend rapport inclusief advies is opgesteld door Arcadis. Arcadis is lid van het Netwerk Groene Bureaus.

4 RESULTATEN SOORTGERICHT ONDERZOEK

In de volgende paragraaf zijn de resultaten van het soortgericht onderzoek en de te verwachte aanwezigheid van beschermde soorten beschreven. Tevens is beoordeeld of sprake is van negatieve effecten op beschermde soorten.

4.1 Resultaten

In deze paragraaf is weergegeven welke beschermde soorten in en rondom het onderzoeksgebied zijn vastgesteld.

4.1.1 Roofvogels

Tijdens de onderzoeks rondes voor sperwer zijn er geen aanwijzingen gevonden van aanwezigheid van deze soort. Er zijn geen nesten, geen sporen en geen aanwezige individuen aangetroffen. Aanwezigheid en functies voor de sperwer binnen het plangebied zijn hiermee uitgesloten.

4.1.2 Eekhoorn

Tijdens de onderzoeks rondes voor eekhoorn zijn er geen aanwijzingen gevonden van aanwezigheid van deze soort. Er zijn geen nesten, geen sporen en geen aanwezige individuen aangetroffen. Aanwezigheid en functies voor de eekhoorn binnen het plangebied zijn hiermee uitgesloten.

4.1.3 Steenmarter

Op basis van het sporenonderzoek (binnen en buiten) en de wildcamera is vastgesteld dat de steenmarter actief gebruik maakt van het plangebied. Het aanwezige groen en bebouwing maakt deze functie mogelijk. Vermoedelijk wordt het gebied frequent bezocht door de steenmarter. Dit blijkt uit het feit dat de steenmarter op 19 van de 72 avonden op de wildcamera is waargenomen (zie Figuur 6). Opvallend daarbij was een enkele foto waarin twee jonge steenmarters te zien zijn. Het gebied wordt dus minimaal door één moeder met jongen gebruikt. Individuele dieren zijn niet te herkennen middels het beeldmateriaal. Het kan dus zo zijn dat naast deze dieren ook nog mannelijke dieren gebruik maken van het terrein.

Figuur 6 Waarnemingen van steenmarter op wildcamera binnen het plangebied

Leefgebied

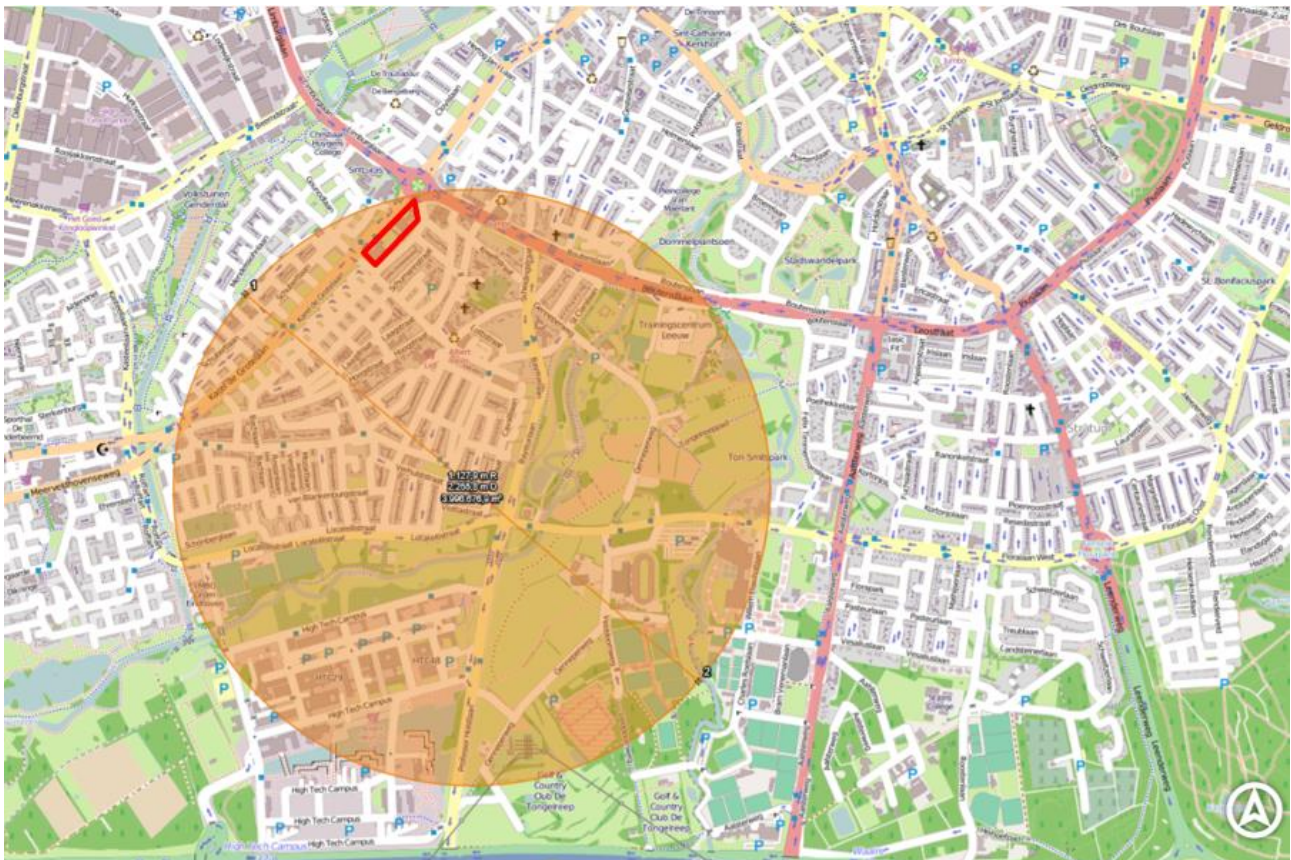
Afhankelijk van de kwaliteit van het leefgebied varieert het territorium van een steenmarter tussen de 80 en 700 hectare. Gezien het leefgebied in de stad ligt, zal het leefgebied van de steenmarter een sterke afwisseling hebben van optimale stukken (afvalplekken, rommelhoeken en leegstaande bebouwing of schuren) en ongeschikte stukken (drukke plekken, wegen, parkeerplaatsen etc.). Verwacht wordt dat het territorium van een steenmarter kwalitatief gemiddeld zal zijn en daarmee geschat wordt op ongeveer 200-400 hectare³. Dit is een zeer grove inschatting en er moet rekening mee gehouden worden dat het territorium ook kleiner kan zijn afhankelijk van de interactie met andere steenmarters en de actuele dichtheid van de populatie. De actuele dichtheid heeft in de regio Eindhoven nog geen maximale dichtheid bereikt en er is relatief weinig concurrentie om voedsel en rustplaatsen (beperkt aantal schade meldingen en waarnemingen NDFF).

Het plangebied van de Humperdincklaan grenst aan grote en relatief drukke wegen: Karel de Grotelaan en Keizer Karel V Singel. Door de drukte op deze wegen worden deze gezien als een barrière voor de steenmarter. Het aanrijdingsgevaar is op deze plekken groot waardoor deze wegen de territoriumgrenzen kunnen vormen. Dat een steenmarterterritorium zich aan weerszijden van deze wegen bevindt is echter niet volledig uit te sluiten. Het in Figuur 7 weergegeven territorium (met een oppervlakte van 400 hectare) is een inschatting op basis van deze grenzen en barrières. Daarin is te zien dat de steenmarter een groot leefgebied kan hebben en vermoedelijk de bebouwing én de aanwezige groenstructuren langs de Dommel gebruikt. De wegen die de soort hiervoor moet oversteken zijn rustiger waardoor de barrière beperkter is en een aaneengesloten leefgebied wordt gevormd. Langs de zuidzijde van het plangebied loopt een relatief groene corridor van zuidoost naar noordwest langs de Glinkastraat en de Donizetilaan. Deze groene

³ Beschrijving Steenmarter ecologie – <https://www.zoogdiervereniging.nl/zoogdiersoorten/steenmarter>, gevonden op 11 augustus 2020.

corridor verbindt het plangebied met het groene gebied van het Genderdal en de Gender. De Karel de Grotelaan vormt hier eveneens een belangrijke barrière alsmede het relatief beperkte groene karakter van de wijk zuidoostelijk hiervan.

Van het oppervlakte leefgebied van de steenmarter maakt het plangebied een relatief klein deel uit; $< 0,7\%$ ($\pm 2,6$ hectare van de 400), ongeacht de ligging en positionering van de theoretische leefgebied cirkel. Als gekeken wordt naar enkel optimale stukken leefgebied (met veel groenstructuren) dan maakt het plangebied een deel uit van het beschikbare foerageergebied/leefgebied. Deze groenstructuren beslaan in totaal grofweg de helft van het territorium (± 200 hectare). Daarmee vervult het plangebied 1,3% van het optimale leefgebied. Als dan ook wordt gekeken naar het beschikbare groen in de omgeving van het plangebied en binnen de vermoedelijke territoriumbegrenzing, dan zijn er maar enkele vergelijkbare groenstructuren beschikbaar en ligt het plangebied samen met de begraafplaats op een schakel tussen de Dommel en de Gender.

Figuur 7 Ingeschat leefgebied steenmarter (oranje cirkel) van 400 hectare met plangebied bij benadering rood omlijnd

Buiten de school, in de fietsenstalling, is een prooiopslagplaats aangetroffen. De verwachting is dat deze sporen minstens een half jaar oud waren op het moment van onderzoek, gelet op aanwezig stof en vergrijzing en verkleuring van de uitwerpselen en de vergaande staat van ontbinding van de voedselopslag.

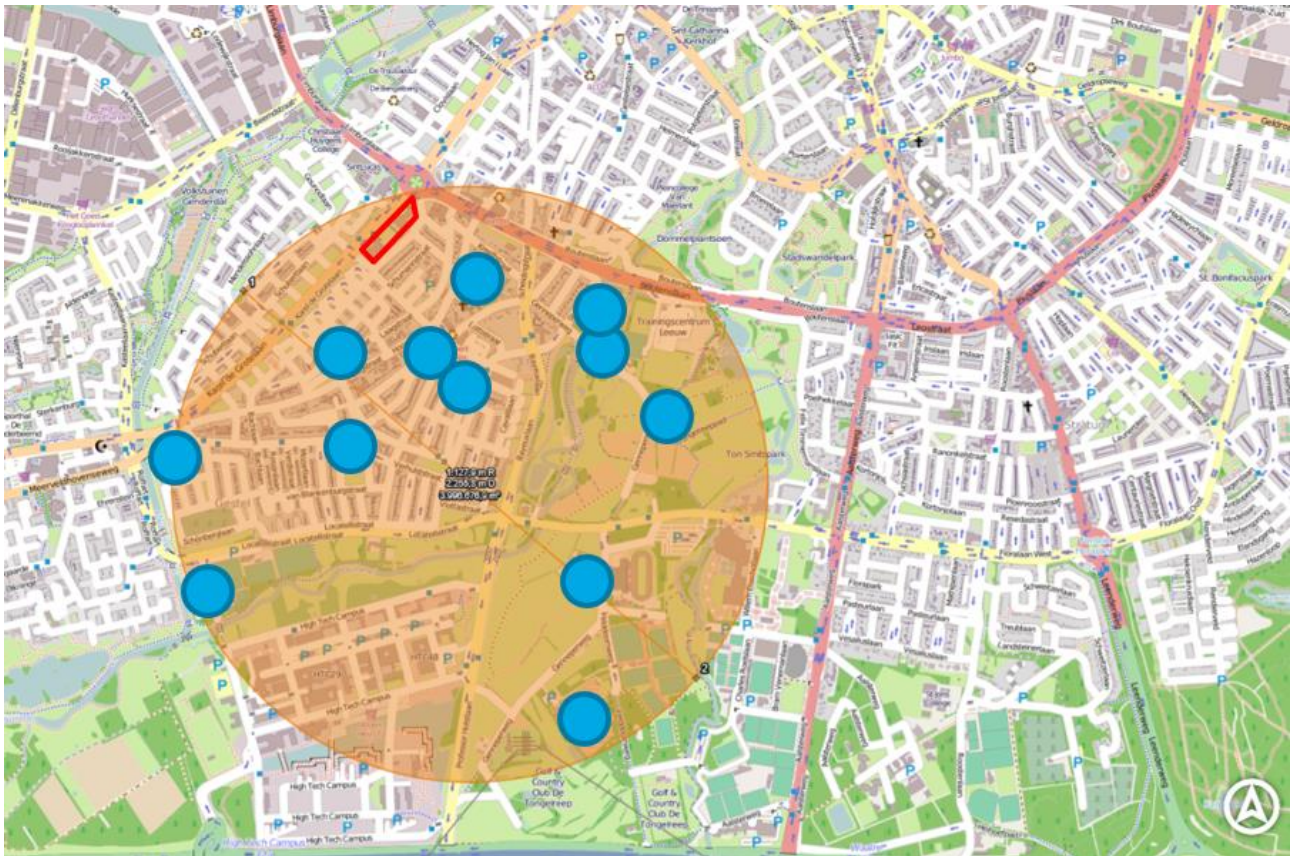
Het plangebied vormt een relatief rustige plek waar de soort kan foerageren in het groen en rondom de bebouwing. Op de camerabeelden is de steenmarter meermaals waargenomen op verschillende tijdstippen. Hierdoor kan vastgesteld worden dat de steenmarter actief gebruik maakt van het plangebied. Gecombineerd met de waarnemingen op de wildcamera wordt ervan uit gegaan dat het plangebied functioneel leefgebied is binnen een territorium van de steenmarter. De aanwezigheid van juveniele dieren (wildcamera beelden) toont aan dat het een vrouwtjesterritorium betreft. Op basis van leefwijze kunnen er dan ook overlappende mannetjesterritoria aanwezig zijn. Met de geplande ingreep zal het plangebied als onderdeel van het leefgebied volledig verdwijnen. Als gevolg van de werkzaamheden (de te realiseren groenvoorzieningen, verlichting, verstoring door mens en huisdier, en nieuwbouw) zal de huidige situatie

zodanig veranderen dat de steenmarter hier vermoedelijk geen functie meer zal vinden, in ieder geval niet in de eerste jaren (i.v.m. ontwikkeling van groen etc.).

Op basis van het uitgevoerde onderzoek valt niet te concluderen of het hier om essentieel leefgebied gaat. Gelet op de relatief beperkte omvang (1,3%) van het groengebied zal het plangebied zelf een klein, maar wel op regelmatige basis benut deel zijn van het leefgebied. Op basis van de waarnemingen op de wildcamera en de aangetroffen sporen (zie volgende paragraaf) en prooiopslagplaats is te concluderen dat het gebied actief gebruikt wordt en een belangrijk deel van het leefgebied vormt.

Rustplaatsen

Rustplaatsen (verblijfplaatsen) van steenmarter worden meestal gevonden in (leegstaande of ongebruikte delen van) bebouwing zoals zolderruimtes en schuren, maar ook in dichte hagen in tuinen en hopen van bijv. konijnen of vossen of onder en in bomen. In Eindhoven betreft het vermoedelijk voornamelijk rustplaatsen in bebouwing en tuinen. In de stedelijke omgeving zijn deze rustplaatsen het meest frequent en het meest veilig beschikbaar. Binnen het leefgebied van de steenmarter zijn een aantal vermoedelijke rustplaatsen aan te wijzen. Het betreft grote gebouwen met daarin (mogelijk) leegstaande ruimtes die daarmee rust kunnen bieden aan de soort. Denk hierbij aan kerken, grote kantoorcomplexen etc. In Figuur 8 zijn deze vermoedelijke rustplaatsen aangegeven.

Figuur 8 Mogelijke primaire rustplaatsen steenmarter (blauwe cirkels) binnen geschat leefgebied (oranje cirkel) met het plangebied bij benadering rood omlijnd

Tijdens de eerste inspectieronde in de school zijn op drie locaties sporen van steenmarter aangetroffen (uitwerpselen en vermoedelijke rotzooi door heen en weer lopen van steenmarter). Het betrof op twee van deze drie plekken kleine plekken met uitwerpselen van de steenmarter en op één plek afgeknaagde veren (prooiresten) en materiaal van het plafond. De exacte locatie waar de steenmarter toegang heeft tot het gebouw is niet bekend, maar deze toegangsplek wordt verwacht op de locatie van de aansluiting van de hemelwaterafvoer, in de uiterste noordwestelijke hoek van het gebouw. Op die plek, op de noordwestelijk gerichte gevel, zit een ruime opening boven de hemelwaterafvoer. Op deze plek is ook bekend dat er een koolmees heeft gebroed dit jaar. In de ruimte achter deze opening zijn ook vraatsporen van steenmarter, van

jonge koolmeesjes, aangetroffen. Op basis van deze waarnemingen wordt geconcludeerd dat er zich een rustplaats in het schoolcomplex bevindt. De sporen van deze rustplaats zijn niet van afgelopen seizoen, maar minder dan drie jaar oud.

In de gebruiksruidten en de ruimte boven de plafonds (op de enige plek waar de steenmarter het pand binnen kan bij een aansluiting van een hemelwaterafvoer) zijn bij de tweede ronde geen verse of recente sporen aangetroffen. Ook zijn er geen recente prooiresten vastgesteld binnen het plangebied.

Door het relatief laag aantal aangetroffen sporen en het feit dat de rustplaats afgelopen seizoen niet gebruikt is, gaat het hier waarschijnlijk om een tijdelijke rustplaats voor de steenmarter of een steenmarter die nieuw is in het biotoop en in de tussentijd een betere plek heeft gevonden (met minder storing door aanwezige gebruikers). Een rustplaats van een steenmarter heeft doorgaans veel aanwezige sporen; latrineplekken en prooiresten. Met name als het gaat om een moeder met jongen (zoals vastgelegd op de wildcamera) zouden er veel meer sporen aangetroffen moeten worden.

Op basis van deze bevindingen wordt de conclusie gesteld dat de verblijfsmogelijkheid afgelopen seizoen niet is benut als rustplaats door de steenmarter (ook niet als voortplantingsverblijf). De steenmarter moet wel op korte afstand van het plangebied een voortplantingsverblijf hebben gelet op de vastgestelde jonge steenmarters op de wildcamera beelden. Wel wordt geconcludeerd dat de aangetroffen sporen van de rustplaats niet ouder zijn dan drie jaar. De rustplaats is hiermee beschermd onder de Wnb.

Activiteit

Om de activiteit van aanwezige steenmarters te onderzoeken is gebruik gemaakt van een wildcamera. De momenten van de waarnemingen, zoals weergegeven in Tabel 4-1, geven een impressie wanneer de steenmarter gebruik maakt van het plangebied. Verder is in de tabel het aantal waargenomen dieren en wat het dier doet (inschatting) opgenomen.

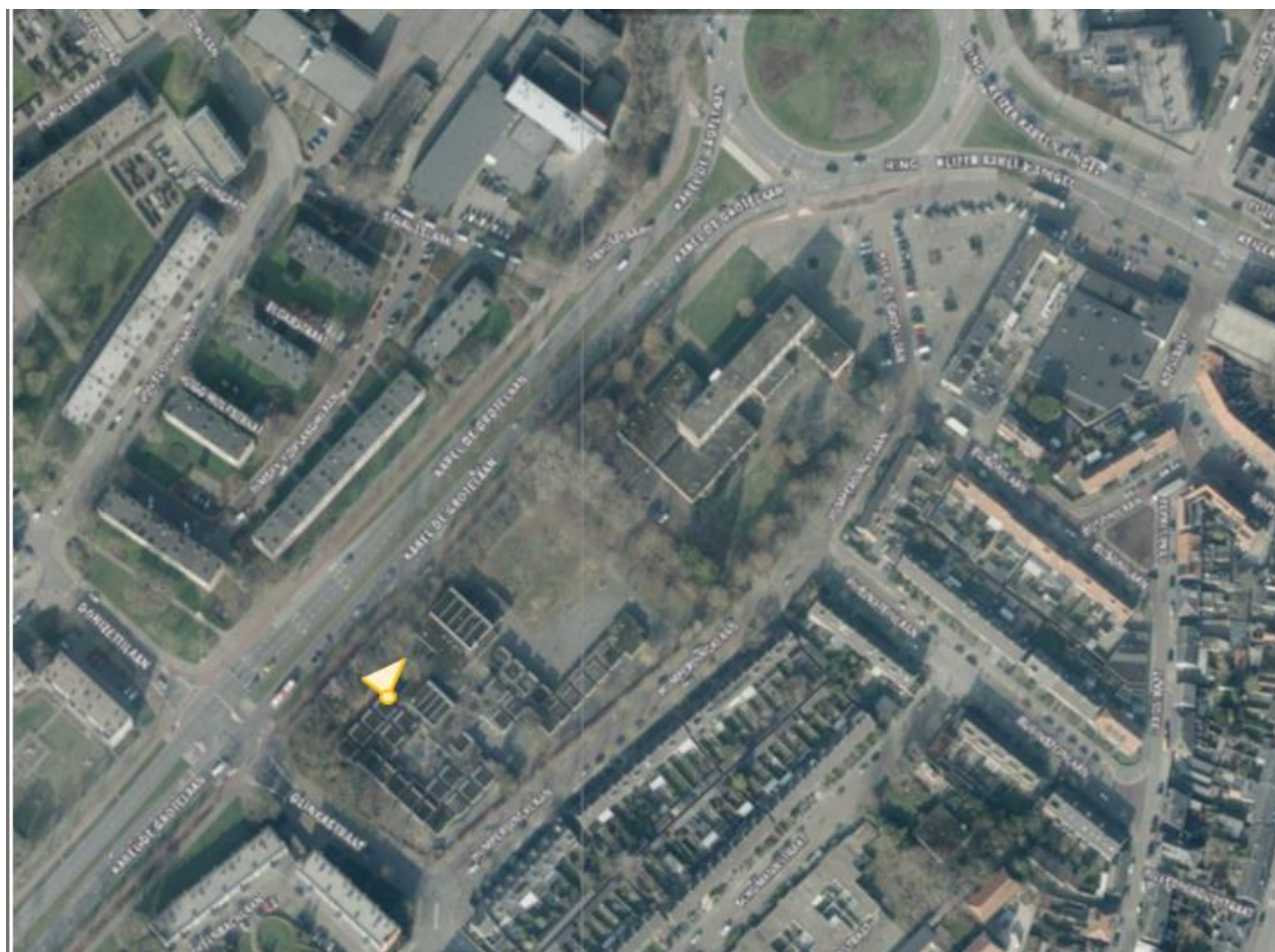
Tabel 4-1 Waarnemingen van steenmarter op de wildcamera

Datum	Tijd	Aantal	Opmerking
20-05-2020	02:33	1	Verplaatsend west naar oost
24-05-2020	00:56	1	Verplaatst oost naar west
24-05-2020	04:59	1	Twijfel of het daadwerkelijk steenmarter is
27-05-2020	00:36	1	Verplaatst oost naar west
01-06-2020	22:36	1	Verplaatsend west naar oost
01-06-2020	04:46	1	Verplaatst oost naar west
06-06-2020	01:10	1	Lijkt een jong dier, schrikt van camera en rent weg naar west
06-06-2020	03:56	1	Lijkt een jong dier, schrikt van camera, richting onbekend
10-06-2020	01:25	1	Lijkt een jong dier verplaatsen van west naar oost
10-06-2020	02:28	1	Lijkt een jong dier verplaatsen van west naar oost
10-06-2020	04:11	2	Eerst jong dier waarna tweede op de eerste afkomt. Eén beeld met 2 steenmarters. Zijn niet lang voor camera gebleven
11-06-2020	23:08	1	Verplaatsend west naar oost
23-06-2020	03:16	1	volwassen dier verplaatsend west naar oost

Datum	Tijd	Aantal	Opmerking
13-07-2020	01:31	1	Richting onbekend
20-07-2020	03:50	1	Verplaatsend west naar oost
22-07-2020	02:04	1	Verplaatsend west naar oost
25-07-2020	02:38	1	Blijft hangen en snuffelt rond. Richting onbekend
28-07-2020	04:47	1	Blijft hangen en snuffelt rond. Richting onbekend
29-07-2020	00:53	1	Verplaatsend oost naar west

Uit deze waarnemingen blijkt dat de steenmarter met name later op de avond wordt waargenomen in het plangebied. Het gaat met name om een aantal uur na zonsondergang. Dit lijkt erop te wijzen dat de rustplaats van deze dieren niet binnen het plangebied aanwezig is. Als dat zo zou zijn dan zouden de waarnemingen eerder op de avond verwacht worden, wanneer de steenmarter de rustplaats verlaat.

Daarbij moet vermeld worden dat de wildcamera maar één kleine plek van het hele plangebied beslaat (zie Figuur 9) en daardoor de steenmarter vaker dan het aantal waarnemingen en op andere tijdstippen ook voorbijgekomen kan zijn.

Figuur 9 Locatie van de wildcamera (gele stip met kijkhoek). De camera kijkt uit op de wissel die achter het gebouw loopt

4.1.4 Vleermuizen

Het vleermuisonderzoek is uitgevoerd door Staro natuur en buitengebied.

Tijdens het onderzoek naar foerageergebied zijn ongeveer tien individuen van gewone dwergvleermuis waargenomen binnen en rondom het plangebied. Deze individuen bevonden zich vooral in de omgeving van de bomen en vegetatie. Verder zijn tijdens het najaaronderzoek enkele foeragerende gewone dwergvleermuizen verspreid over het plangebied waargenomen. Rondom het gehele plangebied en rondom de bomen in het midden van het plangebied zijn foeragerende gewone dwergvleermuizen waargenomen (zie Figuur 10). In het noorden gaat het hier echter maar om een klein aantal (3 individuen). Door de lage aantallen vleermuizen, de aanwezigheid van meerdere groenstructuren rondom het plangebied en een binnenstedelijk netwerk van o.a. (laan)beplanting zijn er voldoende alternatieven voorhanden en wordt het vastgestelde foerageergebied binnen het plangebied als niet-essentieel bestempeld.

Figuur 10 Foerageergebied van Gewone dwergvleermuis (Pp) met het waargenomen aantal individuen

Bij het onderzoek naar aanwezige vliegroutes is langs de oostkant van het plangebied, langs de Humperdincklaan, een vliegroute vastgesteld. In twee ronden zijn hier respectievelijk vier en twee individuen van gewone dwergvleermuis waargenomen, vliegend richting het noordoosten. Eén individu van laatvlieger is waargenomen binnen het plangebied op een vliegroute richting het zuidoosten (zie Figuur 11).

Figuur 11 Vliegroute van gewone dwergvleermuis (Pp) en laatvlieger (Es) binnen het plangebied. Uit rapportage Staro Natuur en buitengebied

Om te bepalen of deze vliegroute essentieel is dient gekeken te worden naar het huidige gebruik van de vliegroute en mogelijke alternatieven in de nabije omgeving die gebruikt kunnen worden om zich te verplaatsen tussen foerageergebied en verblijfplaats. Op de locatie waar de vliegroute van de laatvlieger zich bevindt zal de bomenlaan verdwijnen. Omdat slechts één individu is aangetroffen op deze vliegroute gaat het hier waarschijnlijk om een individu die de route gebruikt in z'n reguliere foerageerronde. Door het ontbreken van meerdere waarnemingen van laatvlieger wordt de vliegroute als niet-essentieel bestempeld. In het geval van de Humperdincklaan bevindt zich ten westen van het plangebied, aan de linkerkant van de Karel de Grotelaan, een fietspad met bomenlaan dat als alternatief kan dienen voor vleermuizen om zich te verplaatsen van noord naar zuid. Deze alternatieve vliegroute biedt ook een mogelijkheid voor de mogelijke vliegroute waar de laatvlieger is waargenomen. Door de aanwezigheid van meerdere groenstructuren rondom het plangebied en een binnenstedelijk netwerk aan bebouwing en (laan)beplanting zijn er voldoende alternatieve verbindingen voorhanden en worden de vastgestelde vliegroutes binnen het gebied als niet-essentieel bestempeld.

Tijdens het onderzoek naar verblijfplaatsen zijn geen zomer- en kraamverblijfplaatsen waargenomen. Tijdens de twee onderzoeksronden die in het najaar hebben plaatsgevonden is er baltsgedrag van gewone dwergvleermuizen vastgesteld bij de woningen ten zuiden van de Humperdincklaan, ten zuiden van het plangebied. Hierbij is de baltsende vleermuis gevolgd met behulp van een warmtebeeldcamera (Pulsar XP50) en is zijn territorium in beeld gebracht (Figuur 12). Vermoed wordt dat het gevolgde individu een paarverblijfplaats heeft in één van de woningen ten zuiden van het plangebied. Het individu kwam zelf niet binnen het plangebied en toonde geen binding. Hierdoor is de aanwezigheid van een paarverblijfplaats binnen het plangebied uitgesloten.

Figuur 12 Vastgesteld territorium van Gewone dwergvleermuis (Pp), buiten het plangebied

Tijdens het onderzoek naar winterverblijfplaatsen in het najaar is geen gedrag van vleermuizen waargenomen dat duidt op de aanwezigheid van een winterverblijfplaats.

4.1.5 Huismus

Uit het huismusonderzoek is gebleken dat er geen essentieel leefgebied aanwezig is binnen het plangebied. Uit de QuickScan is gebleken dat het gebied wel geschikt is voor huismus, maar tijdens het soortgericht onderzoek zijn geen huismussen aangetroffen binnen het plangebied. De omliggende omgeving biedt mogelijk een afdoende geschikt leefgebied voor huismussen waardoor het plangebied niet primair onderdeel is van het voedselbiotoop gedurende het broedseizoen. Kwetterplekken en slaapplekken zijn eveneens niet waargenomen binnen het plangebied.

4.1.6 Overige broedvogels

In het plangebied zijn gedurende de inventarisaties waarnemingen gedaan van nestelende houtduiven, kraaien, merels en eksters. Deze broeden in de aanwezige bomen en dichte heggen in het plangebied. In het groen binnen het plangebied zijn diverse soorten aanwezig en te verwachten waarvan de nestplek enkel beschermd is gedurende de broedperiode (soorten met niet jaarrond beschermde nesten). In de bebouwing zijn geen nestelende vogels waargenomen of te verwachten.

4.1.7 Overige soorten en soortgroepen

Op basis van het biotoop kunnen soorten als egel, diverse algemene muizensoorten en algemene amfibiesoorten als gewone pad niet op voorhand worden uitgesloten. Er zijn geen sporen of individuen van algemene grondgebonden zoogdieren of amfibieën waargenomen. Binnen het plangebied is geen oppervlaktewater aanwezig. Het voorkomen van amfibieën wordt daardoor niet verwacht. Echter, incidenteel voorkomende amfibieën kunnen wel aanwezig zijn, maar het plangebied wordt niet gezien als functioneel leefgebied.

Tijdens de veldonderzoeken zijn geen overige beschermde soorten flora of fauna waargenomen binnen of nabij het plangebied.

4.2 Conclusie soortgericht onderzoek

Binnen het plangebied zijn de volgende gericht onderzochte beschermde soort(groep)en aangetroffen:

- Steenmarter – een actueel in gebruik zijnde leefgebied, rustplaats van minder dan drie jaar oud.
- Gewone dwergvleermuis – foerageergebied en vliegroute (niet essentieel leefgebied door de lage aantallen vleermuizen, aanwezigheid van een binnenstedelijk netwerk aan bebouwing en (laan)beplanting die een structuur aan alternatieve verbindingen vormt).
- Laatvlieger – vliegroute (niet essentiële vliegroute door de lage aantallen vleermuizen, de aanwezigheid van een binnenstedelijk netwerk aan bebouwing en (laan)beplanting die een structuur aan alternatieve verbindingen vormt).

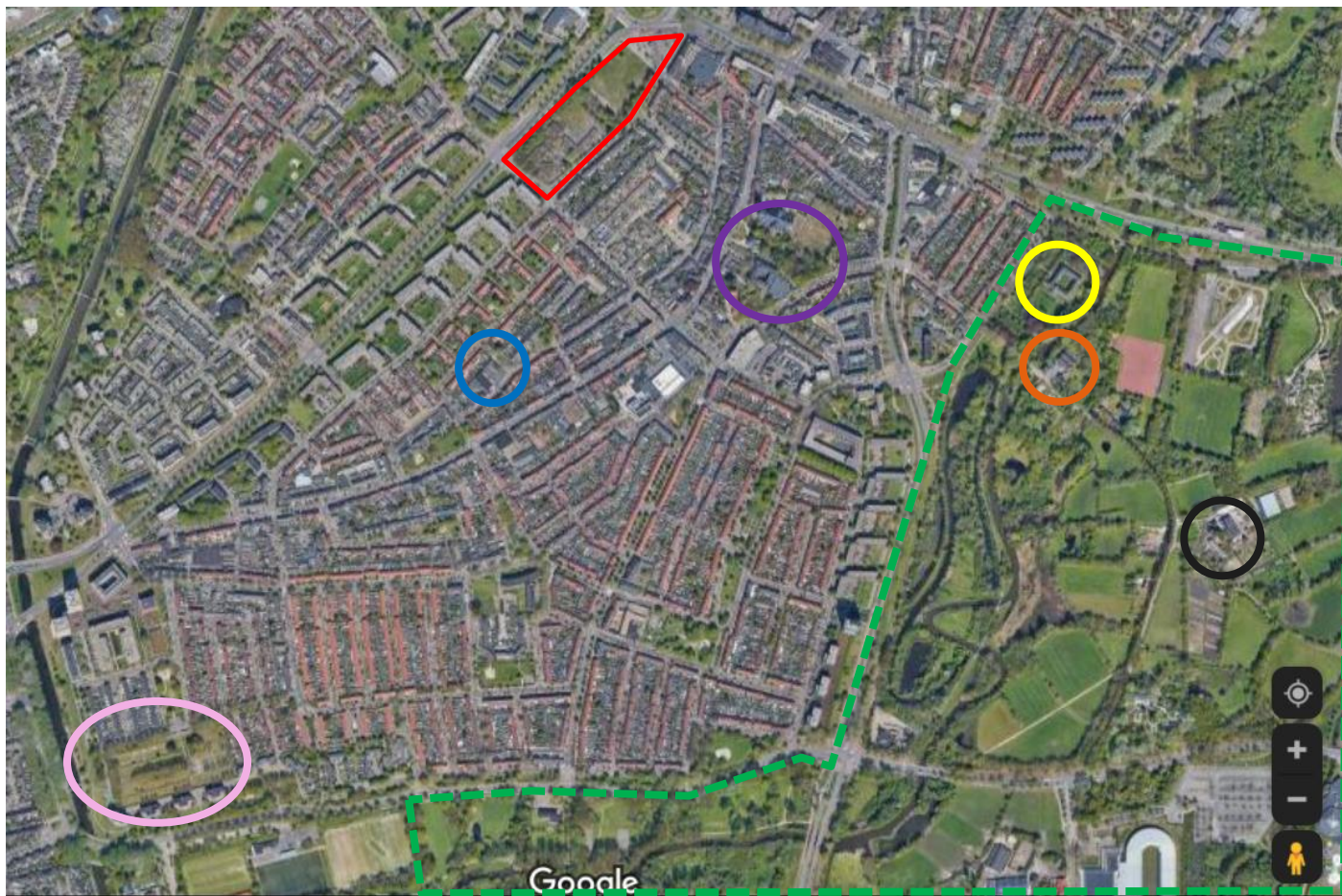
De volgende soorten kunnen in het plangebied, gezien hun wijde verspreiding, veelvuldig voorkomen en geschikt habitat in het plangebied niet worden uitgesloten:

- Algemene grondgebonden zoogdieren als egel, mol, huismuis etc.
- Algemeen voorkomende broedvogels zonder jaarrond beschermd nest (koolmees, zwarte kraai, houtduif, merel, heggenmus, roodborstje etc.).

4.3 Omgevingscheck steenmarter

Omdat, als gevolg van de werkzaamheden aan de Humberdinklaan, mogelijk een rustplaats en een deel van het functioneel leefgebied van de steenmarter verloren gaat dient een ontheffing Wnb te worden aangevraagd. Om de ontheffingsaanvraag en de lokale staat van instandhouding van de steenmarter beter te kunnen onderbouwen is een omgevingscheck uitgevoerd. In deze omgevingscheck zijn potentiële verblijfslocaties rondom het plangebied onderzocht op hun geschiktheid. Naast het bepalen van geschiktheid van deze locaties is ook gekeken of er mogelijkheden voor het realiseren van verblijfsvoorzieningen aanwezig zijn (marterhopen en steenmarterkasten). Hieronder is een korte samenvatting van de omgevingscheck gegeven. De rapportage van de omgevingscheck is verder opgenomen in bijlage D.

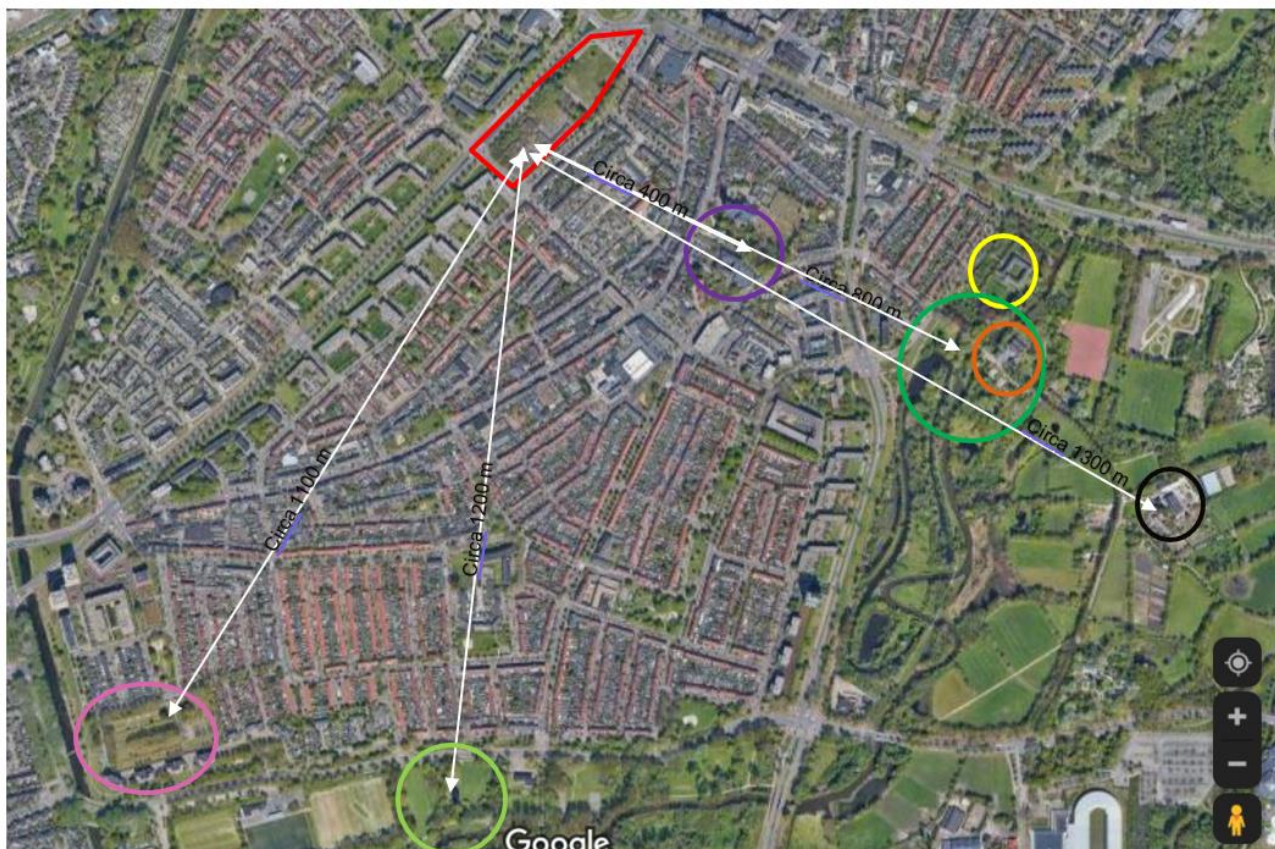
Op basis van Figuur 8 is gekeken naar de aanwezige elementen op de locaties waar mogelijk primaire rustplaatsen aanwezig kunnen zijn (blauwe cirkels in Figuur 8). Uit het veldbezoek is gebleken dat een aantal van de in Figuur 8 aangegeven potentiële primaire rustplaatsen ongeschikt zijn als verblijfplaats. Dit is geconcludeerd aan de hand van het type bebouwing (appartementen en bedrijfsruimtes) en hiermee het ontbreken van leegstaande ruimtes, en de aanwezigheid van andere verblijfsmogelijkheden zoals rommelhoekjes en (open/vervallen) schuren. Na het afvallen van deze locaties zijn enkele locaties overgebleven die onderzocht zijn op geschiktheid als verblijfplaats en leefgebied voor de steenmarter (Figuur 13).

Figuur 13 Luchtfoto plangebied (rood omkaderd) met potentieel leefgebied steenmarter binnen het primaire leefgebied van de betreffende steenmarter

- Plangebied Humperdincklaan.
- Leegstaand bedrijfspand (potentiële verblijfplaats steenmarter).
- Opgaand groen rondom De Pastorie (potentieel foerageergebied steenmarter).
- Clarissenklooster (potentiële verblijfplaats steenmarter).
- Genneper Watermolen (potentiële verblijfplaats steenmarter).
- Boerenerf (potentiële verblijfplaats en foerageergebied steenmarter).
- - Buitengebied en groene omgeving van de Dommel (potentieel foerageergebied steenmarter).
- Begraafplaats Kerkhoflaan met opgaand groen (potentieel foerageergebied steenmarter).

Op basis van de omgevingscheck wordt geconcludeerd dat er een gering aanbod aan verblijfsmogelijkheden voor de steenmarter in de nabije omgeving van het plangebied aanwezig is. Bij een aantal van de geschikte locaties zijn er mogelijkheden om het gebied te optimaliseren door alternatieve verblijfsvoorzieningen voor de steenmarter te realiseren (zie Figuur 14 en Tabel 4-2). Hierbij gaat de voorkeur uit naar twee type verblijfsvoorzieningen: marterhoop en steenmarterkast. Om de kans op acceptatie door de steenmarter te vergroten worden bij voorkeur beide alternatieve verblijfsvoorzieningen aangeboden.

Figuur 14 Luchtfoto met plangebied (rood omkaderd) ten opzichte van potentiële locaties voor verblijfsvoorzieningen steenmarter. Zie voor legenda van gebruikte kleuren Figuur 13

Tabel 4-2 Potentiële locaties voor verblijfsvoorzieningen en geschiktheidsoordeel

Potentiële locatie voor verblijfsvoorziening steenmarter	Afstand in meters (circa) tot plangebied	Marterhoop; oordeel geschiktheid	Steenmarterkast; oordeel geschiktheid
De Pastorie	400	Marterhoop is mogelijk. Dit betreft niet-openbaar terrein en daarom wordt verwacht dat een marterhoop, gelet op het ruimtebeslag, niet mogelijk is.	Geschikt voor steenmarternestkast op de grond. Mogelijk alternatief is in een boom.
Park ter hoogte Clarissenklooster	800	Geschikt voor marterhoop. Voldoende ruimte voor realisatie.	Steenmarterkast is gelet op mogelijk vandalisme niet gewenst.
Clarissenklooster	850	Marterhoop is mogelijk. Dit betreft niet-openbaar terrein en daarom wordt verwacht dat een marterhoop, gelet op het ruimtebeslag, niet mogelijk is.	Geschikt voor steenmarternestkast op de grond. Mogelijk alternatief is in een boom.
Gennep Watermolen	850	Marterhoop is mogelijk. Dit betreft niet-openbaar terrein en daarom wordt verwacht dat een marterhoop, gelet op het ruimtebeslag, niet mogelijk is.	Geschikt voor steenmarternestkast op de grond. Mogelijk alternatief is in een boom.
Boer erf Gennepweg	1300	Marterhoop is mogelijk. Dit betreft niet-openbaar terrein en daarom wordt verwacht dat een marterhoop, gelet op het ruimtebeslag, niet mogelijk is.	Geschikt voor steenmarternestkast op de grond. Mogelijk alternatief is in een boom.
Begraafplaats Kerkhoflaan	1100	Marterhoop is mogelijk. Dit betreft niet-openbaar terrein en daarom wordt verwacht dat een	Geschikt voor steenmarternestkast op de grond. Mogelijk alternatief is in een boom.

Potentiële locatie voor verblijfsvoorziening steenmarter	Afstand in meters (circa) tot plangebied	Marterhoop; oordeel geschiktheid	Steenmarterkast; oordeel geschiktheid
		marterhoop, gelet op het ruimtebeslag, niet mogelijk is.	
Omgeving Dommel ten zuiden van Locatellistraat	1200	Geschikt voor marterhoop. Voldoende ruimte voor realisatie.	Steenmarterkast is gelet op mogelijk vandalisme niet gewenst.

Op basis van de omgevingscheck wordt geconcludeerd dat wanneer de aanbevolen verblijfsvoorzieningen op (enkele van) de aangegeven locaties worden gerealiseerd, aanvullende stappen met betrekking tot het aanbieden van alternatieve verblijfsvoorzieningen voor de steenmarter niet meer aan de orde zijn. Hiermee wordt ook voldaan aan de verwacht inspanning conform de Wnb. Welke percelen uiteindelijk gebruikt gaan worden, wordt op een later moment nog besloten. De locaties bij de Pastorie en het park van het Clarissenklooster hebben momenteel de voorkeur. Op korte termijn wordt bepaald welke locaties daadwerkelijk ingericht kunnen worden voor de steenmarter.

5 WET NATUURBESCHERMING: EFFECTEN EN TOETSING

5.1 Effectbeschrijving

In deze paragraaf wordt per relevante soort(groep) beschreven in hoeverre de voorgenomen werkzaamheden een negatief effect hebben op de aanwezige beschermde soorten. Er wordt onderscheid gemaakt tussen tijdelijke en permanente effecten van de sloop- en nieuwbouwwerkzaamheden. Per soort(groep) worden de effecten hieronder beschreven.

5.1.1 Steenmarter

Negatieve effecten op steenmarter als gevolg van de werkzaamheden zijn hieronder beschreven:

- Tijdelijke effecten:
 - verstoring, verwonden en doden van individuen;
 - tijdelijk ongeschikt geraken van leefgebied en leefgebiedsfuncties;
- Permanente effecten:
 - verlies van functioneel leefgebied;
 - verlies van een rustplaats;
 - doden en verwonden van dieren;
 - door verlies bestaat de kans dat de lokale populatie minder geschikte rustmogelijkheden ter beschikking heeft en dus gevoeliger is voor overige veranderingen en werkzaamheden binnen de deelpopulatie.

Het plangebied is onderdeel van functioneel leefgebied van de steenmarter en er bevindt zich een rustplaats binnen het plangebied. De steenmarter is een beschermde soort. De rustplaats is beschermd, behalve als deze aantoonbaar minimaal drie jaar niet in gebruik is geweest. De aangetroffen rustplaats is niet ouder dan drie jaar en daardoor beschermd onder de Wnb. De rustplaats maakt ook deel uit van functioneel leefgebied voor de soort. Verlies van deze beschermde (incidenteel gebruikte) rustplaats zorgt voor een overtreding van de Wnb. Het leefgebied kan niet als essentieel worden bestempeld door het uitgevoerde onderzoek. Aan de hand van de waarnemingen (regelmatige vastlegging van volwassen en jonge individuen in het gebied) is wel te concluderen dat het leefgebied actief gebruikt wordt. Verlies van dit leefgebied, als gevolg van de gebiedsontwikkeling, heeft betrekking op een actueel in gebruik zijnde onderdeel van het leefgebied van de steenmarter. Verwacht wordt dat de werkzaamheden een negatief effect zullen hebben op de aanwezige individuen. Verlies van het leefgebied kan ook leiden tot een aantasting van rustplaatsen buiten het plangebied.

Om te checken of de aanwezige individuen voldoende uitwijkmogelijkheden hebben in de nabije omgeving is een omgevingscheck uitgevoerd. Deze omgevingscheck is hierboven beschreven in paragraaf 4.3. Hieruit wordt geconcludeerd dat door het aanbieden van verblijfsvoorzieningen op enkele geschikte locaties er voldoende alternatieve verblijfplaatsen voor de steenmarter gecreëerd kunnen worden, en hiermee wordt voldaan aan de inspanning conform de Wnb.

5.1.2 Vleermuizen

Negatieve effecten op vleermuizen als gevolg van de werkzaamheden zijn gebaseerd op het onderzoek:

- Tijdelijke effecten:
 - tijdelijk minder of ongeschikt geraken van leefgebied en leefgebiedsfuncties.
- Permanente effecten:
 - verlies geleidende structuur en te plaatsen verlichting zorgt voor aanpassing van de algehele geschiktheid van het plangebied als onderdeel van foerageergebied en netwerk aan geleidende structuur ten behoeve van vliegrouteverbindingen.

Door de aanwezigheid van voldoende alternatieven in de nabije omgeving van het plangebied is bepaald dat het hier gaat om niet-essentieel foerageergebied. Door de beperkte aantallen vleermuizen op de routes en de aanwezigheid van diverse alternatieve geleidende structuren rondom het plangebied geldt dit ook voor aanwezige vliegroutes. In combinatie met de ambitie tot behoud en ontwikkeling van de ruimtelijke groene structuur binnen het plangebied, die aansluiting zal vinden bij de ruimtelijke en groene structuren in de omgeving van het plangebied, zal de ingreep niet leiden tot negatieve effecten op de lokale populaties en daarmee niet leiden tot overtreding van verbodsbepalingen door indirecte aantasting van verblijfsfunctionaliteit. De afwezigheid van verblijfplaatsen, essentieel foerageergebied en essentiële verblijfplaatsen zorgt ervoor dat de verbodsbepalingen van lid 1 tot en met lid 4 van art. 3.5 niet overtreden zullen worden. Lid 5 is voor vleermuizen niet aan de orde.

5.1.3 Algemeen voorkomende zoogdieren, amfibieën en broedvogels

Het verwijderen van vegetatie en mogelijk ook de sloophandelingen en het bouwrijp maken kan negatieve effecten hebben op algemeen voorkomende grondgebonden zoogdieren en algemene broedvogels zonder jaarrond beschermd nest.

- Tijdelijke effecten:
 - verstoring, verwonden en doden van individuen;
 - verstoring van verblijfplaatsen van algemeen voorkomende zoogdieren;
 - verstoring van nestlocaties van algemene broedvogels bij werkzaamheden in het broedseizoen;
 - tijdelijk verlies van nestlocaties/verblijfplaatsen;
- Permanente effecten:
 - verlies van nestlocaties/verblijfplaatsen.

Het plangebied vormt geen essentieel leefgebied voor algemeen voorkomende zoogdieren en algemene broedvogels. De staat van instandhouding van deze soorten komt hierdoor niet in het geding bij het uitvoeren van de werkzaamheden mits rekening wordt gehouden met de zorgplicht. Tevens dient rekening gehouden te worden met het vogelbroedseizoen om zodoende overtreding van verbodsbepalingen te kunnen voorkomen.

5.2 Toetsing effecten aan Wet natuurbescherming

De Wnb regelt de bescherming van in het wild voorkomende planten en dieren. In de wet is onder meer bepaald dat beschermde dieren niet gedood, gevangen of verontrust mogen worden en beschermde planten niet geplukt, uitgestoken of verzameld. Daarnaast is het niet toegestaan om de directe leefomgeving van beschermde soorten, waaronder nesten en holen, te beschadigen, te vernielen of te verstoren (artikelen 3.1, 3.5 en 3.10).

De Wnb heeft dan ook belangrijke consequenties voor ruimtelijke plannen. Bovendien dient eenieder voldoende zorg in acht te nemen voor alle in het wild levende planten en dieren (algemene zorgplicht, artikel 1.11). In bijlage A wordt verder ingegaan op het wettelijk kader van de soortbescherming in het kader van de Wnb.

Algemene broedvogels behoren tot de categorie Vogelrichtlijn van de Wnb (Art. 3.1 Wnb) en de verschillende soorten vleermuizen tot de categorie Habitatrichtlijn (Art. 3.5 Wnb). De steenmarter en algemeen voorkomende grondgebonden zoogdieren behoren tot de categorie 'andere soorten' (Art. 3.10 Wnb), zie bijlage A voor een verklaring van de beschermingscategorieën.

Overige beschermde soorten of soortgroepen zijn niet vastgesteld binnen het plangebied en worden daarom niet meegenomen in de volgende paragrafen.

Op grond van de in de vorige paragraaf beschreven effecten, vindt mogelijk overtreding plaats van verbodsbepalingen van de Wnb (zie Tabel 5-1 en Tabel 5-2). Voor een verklaring van de verbodsbepalingen zie bijlage A. De provincies en het Rijk hebben in hun verordeningen uit de lijst van 'andere soorten' diersoorten aangewezen waarvoor een vrijstelling geldt en dus geen ontheffing van verbodsbepalingen voor

hoeft te worden aangevraagd. Voor de in het plangebied voorkomende algemene grondgebonden zoogdieren geldt binnen de Provincie Noord-Brabant deze vrijstelling. Deze zijn in de toetsing verder niet meer meegenomen.

Tabel 5-1 Toetsing effecten aan de verbodsbepalingen van de Wnb, vogelrichtlijnsoorten

Vogelrichtlijnsoorten	Verbodsartikelen / bescherming	Art. 3.1 lid 1	Art. 3.1 lid 2	Art. 3.1 lid 3	Art. 3.1 lid 4	Art. 3.1 lid 5	Ten gevolge van
Algemene broedvogels	Bescherming categorie 5 Vogelrichtlijn		X				Verwijderen van vegetatie en kap van bomen; bouwrijp maken perceel

Het is verboden om:

Lid 1: te doden of te vangen

Lid 2: opzettelijk nesten, rustplaatsen en eieren te vernielen of te beschadigen, of nesten van vogels weg te nemen;

Lid 3: eieren te rapen en deze onder zich te hebben;

Lid 4: opzettelijk te storen;

Lid 5: het verbod, bedoeld in het vierde lid, is niet van toepassing indien de storing niet van wezenlijke invloed is op de staat van instandhouding van de desbetreffende vogelsoort.

Lid 1 en lid 3 is voor algemene broedvogels met jaarrond beschermd nest niet van toepassing omdat individuen niet gedood worden en eieren niet geraapt zullen worden. Omdat de ingreep geen gevolgen heeft voor de staat van instandhouding van algemene broedvogels zijn lid 4 en lid 5 hier niet van toepassing.

Tabel 5-2 Toetsing effecten aan de verbodsbepalingen van de Wnb, andere soorten

Andere soorten	Verbodsartikelen / bescherming	Art. 3.10 lid 1a	Art. 3.10 lid 1b	Art. 3.10 lid 1c	Ten gevolge van
Steenmarter	Bescherming Provinciaal		X		Verwijderen van vegetatie en kap van bomen; sloop van gebouwen, bouwrijp maken terrein, verlies leefgebied en rustplaats.

Het is verboden om:

a. opzettelijk te doden of te vangen;

b. vaste voortplantingsplaatsen of rustplaatsen opzettelijk te beschadigen of te vernielen;

c. opzettelijk te plukken en te verzamelen, af te snijden, te ontwortelen of te vernielen.

Lid 1a is niet van toepassing omdat individuen niet opzettelijk worden gedood en lid 1c is niet van toepassing omdat geen beschermde plantensoorten aanwezig zijn.

Binnen het plangebied zijn geen verblijfplaatsen van vleermuizen aangetroffen. In dit geval is er geen sprake van overtreding van een verbodsbepaling voor deze soorten. Ook ten aanzien van vliegroutes en foerageergebied functies wordt geen overtreding begaan onder voorwaarde van een ruimtelijke en groene inpassing van het plangebied. In eerder onderzoek zijn wel verblijfplaatsen gevonden binnen het gebied van het Grafisch Lyceum. In de herontwikkeling van het plangebied dient de taakstelling aan permanente voorzieningen meegenomen te worden zoals opgelegd in het betreffende ontheffing Wnb Grafisch Lyceum.

Ten aanzien van de steenmarter is verbodsartikel 1b van toepassing (Tabel 5-2). Het is niet met 100% zekerheid te zeggen wat het echte effect van de werkzaamheden op de steenmarter is. Echter, het plangebied is op dit moment erg geschikt door de aanwezigheid van geschikt leefgebied en afwezigheid van verstoring. Door de werkzaamheden zal dit deel van het leefgebied van steenmarter volledig verdwijnen. Het leefgebied ligt op een zodanige locatie, ingesloten door wegen, dat wordt verwacht dat de werkzaamheden een effect hebben op de lokale populatie steenmarters. Door de sloop van de bebouwing zal de aanwezige rustplaats verdwijnen. Als gevolg van het vastgesteld functioneel leefgebied en rustplaats van steenmarter en verlies van deze functionaliteit dient het verlies van deze functies gecompenseerd te worden. Voor dit verlies dient een ontheffing voor het overtreden van de hierboven beschreven verbodsbepalingen aangevraagd te worden. Verder heeft het verlies van leefgebied en rustplaats gevolgen voor het ontwerp van de Humperdincklaan.

Om de voorgenumen ingreep uit te kunnen voeren binnen de kaders van de Wnb, zijn maatregelen noodzakelijk. Deze maatregelen moeten als doel hebben de negatieve effecten op individuele dieren, verblijfplaatsen en leefgebied te voorkomen.

Op basis van de toetsing en effectbeoordeling kan geconcludeerd worden dat voor de werkzaamheden, waarbij het functioneel leefgebied en een rustplaats van steenmarter verloren gaat, een ontheffingsprocedure Wnb noodzakelijk zal zijn. Voor de overige effecten is het mogelijk om afdoende adequate maatregelen te treffen waardoor de handelingen niet leiden tot overtreding van verbodsbepalingen uit de Wnb. De ODBN dient hier nog een oordeel over te geven.

In het volgende hoofdstuk is het mitigatieplan uitgewerkt. Per soort(groep) wordt geconcludeerd in hoeverre na zorgvuldig toepassen van mitigerende maatregelen nog sprake is van een overtreding. Hiermee wordt de noodzaak voor het aanvragen van een ontheffing Wnb beoordeeld, alvorens de voorgenumen werkzaamheden worden uitgevoerd. In dit hoofdstuk worden ook de verplichtingen van de ontheffing op basis van het dossier sloop Grafisch Lyceum meegenomen.

6 MITIGATIEPLAN

In dit hoofdstuk zijn de mitigerende maatregelen beschreven die noodzakelijk zijn om overtreding van de verbodsbepalingen zo veel als mogelijk te voorkomen en de compenserende maatregelen die nodig zijn om een aantasting van de gunstige staat van instandhouding te voorkomen. Het toepassen van deze maatregelen tijdens de uitvoering van de werkzaamheden is niet vrijblijvend. De Wnb schrijft namelijk voor dat een ontheffing alleen verleend kan worden als er geen andere bevredigende oplossing is en de staat van instandhouding van de soort niet in gevaar komt. Dat betekent dat als mitigatie in redelijkheid mogelijk is, dit ook verplicht is. Verder zijn vaak ook nadere maatregelen noodzakelijk om tegemoet te komen aan de zorgplicht.

Tevens is de taakstelling voor permanente verblijfplaatsen voortkomend uit de sloop van het Grafisch lyceum in dit mitigatieplan uitgewerkt.

6.1 Uitgangspunten

Dit mitigatieplan is opgesteld voor de uitvoering van de werkzaamheden zoals beschreven in hoofdstuk 2 en voor de aanwezige soorten op de locatie van het voormalige Grafisch Lyceum. De te mitigeren beschermde functies zijn als volgt:

- **Algemene broedvogels:** Nestplekken.
- **Gewone dwergvleermuis:** Te mitigeren verblijfplaatsen gewone dwergvleermuizen zoals opgelegd in het besluit Wnb sloop Grafisch Lyceum.
- **Steenmarter:** Functioneel leefgebied en rustplaats.

Bij de totstandkoming van het mitigatieplan is gebruik gemaakt van de bepalingen uit het Kennisdocument van gewone dwergvleermuis. Eventuele afwijkingen van deze documenten zijn ecologisch onderbouwd en gemotiveerd. Voor steenmarter is geen kennisdocument beschikbaar en wordt gebruik gemaakt van “expert-judgement”.

In het mitigatieplan wordt gestreefd naar volledige mitigatie van de verblijfplaatsen om daarmee overtreding van de verbodsbepalingen te kunnen voorkomen. Het doel van het treffen van mitigatiemaatregelen is dan ook tweeledig, namelijk:

- Het beperken en voorkomen van negatieve effecten op individuen en;
- Het behouden van voldoende functioneel leefgebied voor de duur van de werkzaamheden.

Uitgangspunten

Ecologie

- Zoveel als mogelijk behoud van functionaliteit leefgebied van vleermuizen en steenmarter om daarmee negatieve effecten en overtreding van de verbodsbepalingen van de Wnb zoveel als mogelijk te voorkomen.
- Steenmarters zijn het meest kwetsbaar in de kraamtijd, die valt in de periode 15 maart tot 1 september.
- Broedseizoen is grofweg van 1 maart t/m 15 augustus. Deze periode kan verschuiven afhankelijk van de weersomstandigheden (vroeg voorjaar of late zomer).

6.2 Mitigatie en maatregelen

6.2.1 Algemeen

- Werkzaamheden in relatie tot het verwijderen van vegetatie en bomen en schuurtjes, en losse materialen tijdens het bouwrijp en sloop voorbereiding worden geheel uitgevoerd buiten het broedseizoen (globaal van 1 maart tot 15 augustus) om verstoring van broedende vogels te voorkomen. Om vestiging van algemene broedvogels te voorkomen, dient het terrein vrij te blijven van vegetatieopslag en dient snoei en gerooid materiaal niet op het terrein te blijven liggen.
- Indien de groenstructuur behouden blijft dient dit groen gedurende de sloop en bouwfase ontzien te blijven. Indien wel gewerkt wordt in of direct nabij dit te behouden groen dan dient in afstemming met een deskundige ecooloog te worden bepaald of er op dat moment vogels aan het broeden (kunnen) zijn.
- Voorafgaand aan de voorbereidende fasen zoals bouwrijp maken, opruimen terrein en sloop, vindt controle en afstemming plaats met een deskundige ecooloog. Daarbij wordt het gebied, bij afwezigheid van beschermde soorten, natuurvrij verklaard.
- Op het gehele werk wordt een ecooloog betrokken die ingeschakeld kan worden bij calamiteiten, vragen en afstemming omtrent de mitigerende maatregelen en om snel te kunnen reageren en anticiperen op onvoorziene situaties.
- Bij een calamiteit (visueel aanwezige vleermuizen en broedvogels, nesten met eieren of jongen etc.), wordt het werk tijdelijk stilgelegd en stelt de ecooloog passende maatregelen voor, in overleg met de aannemer en Woonbedrijf.
- Na oplevering van het werk door de aannemer wordt een eindevaluatie (logboek) opgeleverd ter onderbouwing van het naleven van het mitigatieplan door de betrokken partijen.
- Voorafgaand aan de start van de werkzaamheden wordt een ecologisch werkprotocol opgesteld. Hierin worden de eisen om overtreding te voorkomen kort opgesomd en concreet vermeld. Daarnaast worden de toe te passen mitigerende maatregelen concreet uitgewerkt resulterend uit het mitigatieplan en de eventueel uit de ontheffing.
- Een kopie van het ecologisch werkprotocol en bijbehorende besluiten zijn aanwezig op de uitvoerderskeet bij de aannemer op de bouw en in het bezit van zowel de projectleider van Woonbedrijf en de betrokken ecooloog. Indien er door een daartoe bevoegd persoon gevraagd wordt naar dit document kan deze ter verantwoording van de werkzaamheden worden getoond.

6.2.2 Broedvogels zonder jaarrond beschermde nesten

In de vegetatie komen diverse broedvogels zonder jaarrond beschermde nesten voor. Indien de werkzaamheden tijdens het broedseizoen plaatsvinden zijn diverse negatieve effecten te verwachten (doden van jonge dieren, verlies van nesten en verstoring van dieren). Zie onderstaande tabel voor de kwetsbare periode. Plan deze werkzaamheden daarom buiten het broedseizoen.

Tabel 6-1 Kwetsbare periode algemene broedvogels (conform soortenstandaard en natuurkalender LNV-loket); rood = kwetsbare periode; geen werkzaamheden, groen = voorkeursperiode

	Jan	Feb	Mrt	Apr	Mei	Jun	Jul	Aug	Sep	Okt	Nov	Dec
Algemene broedvogels												

Deze perioden kunnen jaarlijks afwijken afhankelijk van de lokale klimatologische en meteorologische omstandigheden voorafgaand en tijdens de werkzaamheden. Een ecooloog, deskundig op het gebied van de betreffende soort(en) moet een inspectie uitvoeren op mogelijke broedgevallen zodra er werkzaamheden tussen 1 maart en 1 september plaatsvinden.

6.2.3 Gewone dwergvleermuis en laatvlieger

Ondanks dat de vastgestelde leefgebied functies niet primair essentieel zijn voor de instandhouding van de lokale populaties dienen er door middel van enkele volgende mitigerende maatregelen effecten op de functies vliegroute en foerageergebied zo volledig mogelijk te worden voorkomen.

Mitigerende maatregelen

Vorbereiding

- De functie vliegroute en foerageergebied dienen in het ontwerpplan beoordeeld te worden en meegewogen in de keuzes voor groeninrichting en verlichtingsplannen en daarmee geborgd in ontwerp dat het plangebied na ontwikkeling een gelijkende functie kan vervullen voor vleermuizen om te foerageren en als onderdeel van het netwerk aan geleidende routes door de stad.
- Inspraak van ecooloog op het groenontwerp en verlichtingsplan kan dit borgen. Het Stedenbouwkundig plan biedt afdoende groene invulling die de functionaliteit van vliegroute over en langs het plangebied borgen. Het terrein met een groene inpassing biedt eveneens een gelijkwaardige functie als binnenstedelijk foerageergebied.

Uitvoering

- Scherm bouwverlichting af (afscherming of plaatsingsplan om directe aanstralen van bomen rondom het plangebied te voorkomen) van de te behouden groene structuren op en langs het plangebied zodat vleermuizen van deze structuren tijdens de bouwfase gebruik kunnen blijven maken. Daarmee blijft het effect van de bouwfase beperkt tot het plangebied zelf.
- Op het perceel van het voormalige Grafisch Lyceum zijn 8 verblijfplaatsen van gewone dwergvleermuis aangetroffen. Rekening houdend met de taakstelling en het besluit dienen er 32 verblijfsvoorzieningen voor gewone dwergvleermuis aangeboden te worden.
- Permanente verblijfplaatsen worden in de vorm van verblijfplaatsen in spouwmuur, achter gevelbetimmering, achter boeiboorden of sierlijsten, bij dakconstructie, in metselkasten en maatwerk aangeboden uitgewerkt in de concrete ontwerpplannen onder advies van een deskundige ecooloog. Hiertoe dienen minimaal de eenvoudige prefab inbouw voorzieningen te worden toegepast zoals door leveranciers als VivaraPro.nl of Faunaprojecten.nl kunnen worden geleverd.
- Inpassing ontwerp en uitvoering in het werk wordt begeleid en afgestemd met een deskundige ecooloog op het gebied van vleermuis verblijfplaatsen.
- Toepassing en uitwerking verblijfplaatsen plus daartoe noodzakelijke handelingen en afspraken vast te leggen in ontwerptekeningen, ecologisch werkprotocol en eindoplevering.

Na oplevering

- Gebruik van permanente verblijfplaatsen wordt jaarlijks gemonitord door een deskundige ecooloog (minimaal drie jaar, met jaarlijkse terugkoppeling bevoegd gezag).
- Permanente voorzieningen worden opgenomen in het regulier beheer en onderhoud(plan). Bij defect of ongeschikt geraken van de voorziening wordt deze hersteld of vervangen.

6.2.4 Steenmarter

Het plangebied vormt (onderdeel van) functioneel leefgebied van de steenmarter en er bevindt zich een rustplaats van minder dan drie jaar oud. Indien de werkzaamheden in de kwetsbare periode plaatsvinden, de kraamperiode, zijn diverse negatieve effecten te verwachten (zie Tabel 6-2). Omdat er geen kennisdocument van deze soort is, zijn de mitigerende maatregelen opgesteld op basis van expert judgement.

Tabel 6-2 Kwetsbare periode steenmarter (conform soortenstandaard en natuurkalender LNV-loket); rood = kwetsbare periode; geen werkzaamheden, groen = voorkeursperiode

	Jan	Feb	Mrt	Apr	Mei	Jun	Jul	Aug	Sep	Okt	Nov	Dec
Steenmarter												

Het verlies van leefgebied leidt mogelijk tot een effect op de lokale staat van instandhouding van de steenmarter. Er is een effect op de lokale populatie doordat het gehele leefgebied binnen het plangebied verdwijnt. Er is in de aangrenzende wijken in Eindhoven echter wel geschikt leefgebied voorhanden voor de (nog) beperkte dichtheid van de Eindhovense steenmarter populatie (zie omgevingscheck). Indien op enkele geschikte locaties verblijfsvoorzieningen worden gerealiseerd wordt het verlies van geschiktheid van de rustplaats (ruimschoots) gemitigeerd. Hiermee zijn aanvullende stappen met betrekking tot het aanbieden van alternatieve verblijfsvoorzieningen voor steenmarter niet meer aan de orde en wordt voldaan aan de inspanning conform de Wnb.

Vorbereiding

- Maatregelen en instructies worden vastgelegd in een ecologisch werkprotocol.
- Het gebouw wordt buiten de meest kwetsbare periode voor de steenmarter ongeschikt gemaakt waarbij de soort wel weg kan komen maar niet meer van het gebouw gebruik kan maken.

Uitvoering

- Omdat de aard van de nieuwe ontwikkeling binnen het plangebied, nieuwbouw, geen mogelijkheden biedt voor rustplaatsen voor steenmarters in de gebouwen (om aan de nieuwbouwregels te voldoen kunnen geen openingen en kieren voor steenmarters in de bebouwing worden gemaakt) dient met een ecooloog gezocht te worden naar alternatieve rustplaatsen buiten het plangebied. Dit is gedaan middels de hierboven beschreven omgevingscheck. De daadwerkelijk te gebruiken percelen worden op latere termijn nog bevestigd.
- Om het plangebied zo optimaal mogelijk in te richten voor steenmarter kan de betrokken ecooloog inspraak krijgen over het ontwerp van groen in het gebied, het beplantingsplan.
- Op mogelijk geschikte locaties binnen en buiten het plangebied kan het laten liggen van snoeihout op plaatsen van een marter-takkenhoop nuttig zijn.
- Naar verwachting zal het niet volledig mogelijk blijken om alle maatregelen binnen eigendom van Woonbedrijf te realiseren. Om een concrete uitwerking mogelijk te maken zal samengewerkt moeten worden met andere eigenaren van stedelijk groen zoals de gemeente en/of eigenaren van bebouwde percelen met privaat of openbaar groen (zoals het kerkhof en de groene gebieden bij de dommel).

6.2.5 Zorgplicht

De algemene zorgplicht is altijd aan de orde. In dit kader worden de volgende maatregelen toegepast voorafgaande en tijdens de werkzaamheden:

- Indien tijdens de werkzaamheden een beschermde soort wordt waargenomen worden de betreffende werkzaamheden stilgelegd en wordt een ecooloog ingeschakeld om passende maatregelen te nemen. Samen met de ecooloog worden dan vervolgstappen bepaald en kunnen de werkzaamheden na akkoord door de ecooloog weer opgestart worden.
- In het kader van alle (Wnb beschermde) soorten, dienen de werkzaamheden te worden uitgevoerd met in acht name van de algemene zorgplicht. In dit geval dienen eventueel aanwezige dieren verplaatst te worden naar een veilig leefgebied. Indien soorten aanwezig zijn wordt in overleg met een deskundig ecooloog, al dan niet in samenspraak met dierenambulance, bepaald welke maatregelen getroffen dienen te worden.

- Voorafgaand aan het rooien, slopen, bouwrijp maken loopt een ecooloog over het gebied en verplaatst daarbij actief eventueel aanwezige algemene grondgebonden soorten naar een rustige en veilige plek direct buiten de invloedsfeer van de werkzaamheden. De periode en de handelingen dienen ruim voor aanvang afgestemd te worden met de betreffende te betrekken ecooloog. Denk aan het voorkomen van overwinterende egels door al voor de winterperiode de betreffende geschikte plekken weg te halen.

6.3 Resterende niet te mitigeren effecten die leiden tot noodzaak ontheffingsprocedure

Ten aanzien van vleermuizen zijn na mitigatie, geen verbodsartikelen meer van toepassing, zoals genoemd in paragraaf 5.2. Door de mitigatiemaatregelen zijn Art. 3.5 lid 1 en 2 niet meer aan de orde. Hiermee zijn alle eventueel te overtreden verbodsbepalingen volledig gemitigeerd.

Omdat het plangebied als actueel functioneel leefgebied van steenmarter is vastgesteld en een rustplaats is aangetroffen zijn na mitigatie nog steeds verbodsartikelen van toepassing doordat deze functies voor de soort verdwijnen. De te overtreden verbodsbepaling uit Art. 3.10 kunnen niet volledig worden gemitigeerd. Voor deze soort dient een ontheffing te worden aangevraagd voor het verlies van leefgebied en verlies van een rustplaats. Wel wordt verwacht dat, na realisatie van de verblijfsvoorzieningen op de nog nader te bepalen locaties, voldoende alternatieven in de omgeving aanwezig zijn en dat negatieve effecten op de lokale staat van instandhouding van de steenmarter niet zullen optreden.

7 ONTHEFFINGSAANVRAAG WET NATUURBESCHERMING

7.1 Ontheffingsaanvraag t.b.v. steenmarter

In het plangebied is in 2020 een rustplaats en functioneel leefgebied van de steenmarter vastgesteld. Door het uitvoeren van de ontwikkeling aan de Humperdincklaan zal deze locatie aangetast worden en zal de rustplaats en een deel van het functioneel leefgebied van de steenmarter verdwijnen. Voor het uitvoeren van deze werkzaamheden dient een ontheffing te worden verkregen bij de Omgevingsdienst Brabant Noord (ODBN).

Stichting Woonbedrijf vraagt een ontheffing aan voor:

- Steenmarter; Art. 3.10 lid 1a (vaste voortplantingsplaatsen of rustplaatsen opzettelijk te beschadigen of te vernielen).

De ontheffing wordt aangevraagd voor het uitvoeren van de werkzaamheden t.b.v. het ontwikkelen van de planlocatie aan de Humperdincklaan in Eindhoven voor de periode van 1 februari 2022 t/m 31 december 2025. Indien deze periode langer doorloopt dan de ontheffingsperiode zal in overleg met de omgevingsdienst een verlenging worden aangevraagd.

7.2 Belang en alternatievenafweging

7.2.1 Onderbouwing belang

Stichting Woonbedrijf vraagt ontheffing Wnb aan onder het belang van:

- Volksgezondheid of openbare veiligheid.

In Eindhoven is er een grote vraag naar betaalbare woningen. Omdat de nog aanwezige school zijn functie al langer verloren heeft wordt het gebied bij de Humperdincklaan gezien als een goede locatie om woningbouw te realiseren.

Het woningtekort in Nederland is hoog. In 2021 dreigt er een tekort van circa 235.000 woningen in Nederland⁴. Ook in Noord-Brabant zijn de komende jaren veel extra huizen nodig om aan de vraag te kunnen voldoen. Het woningtekort betekent dat er mensen zijn zonder eigen huis of scheef wonen. In onderhavig plan wordt op een locatie waar voorheen geen woning heeft gestaan circa 400 woningen gerealiseerd. Hiermee kunnen 400 gezinnen worden gehuisvest.

Het niet of nauwelijks kunnen vinden van een woning kan (onder starters) leiden tot diverse gezondheidsklachten zoals depressie, uitzichtloosheid, stress en burn-out. Daarom is het van belang dat er meer woningen worden gebouwd. Door het bouwen van deze woningen komen andere starterswoningen in de omgeving vrij, wat weer kans biedt voor starters. In het kader van de volksgezondheid is een woningtekort daarom negatief en draagt onderhavig plan bij in het belang van de volksgezondheid. Naast dat de woningen die in dit project worden gebouwd bij zullen dragen aan het verminderen van het woningtekort, wordt de openbare ruimte groen ingericht.

Al met al draagt onderhavig plan bij aan het verbeteren van het huidige woningtekort en de daarmee gepaarde gezondheidsproblematiek én krijgt biodiversiteit een plek in het plangebied. Hierdoor kunnen mens en fauna straks samen gebruik maken van het plangebied.

⁴ Value Capital (2019). Woningtekort loopt op naar 263.000 woningen. 11 februari 2019
<https://www.capitalvalue.nl/nieuws/woningtekort-loopt-op-naar-263-000-woningen>

7.2.2 Alternatieven

Op de locatie zijn twee verlaten schoolgebouwen aanwezig, waarvan er één al een paar jaar geleden is gesloopt. Voor de sloop van het tweede schoolgebouw wordt deze ontheffing aangevraagd. Op de locatie is nu woningbouw bedacht. De bestemmingsplan procedure is hiervoor al opgestart en het concept is ingediend bij het bevoegd gezag.

De aanwezige school heeft z'n functie verloren en er is een grote vraag naar nieuwe woningen. Door de goede locatie (nabij het centrum, hoogwaardig openbaar vervoer en uitvalswegen) en de grootte van het terrein is deze locatie aangewezen voor de bouw van een groot aantal woningen.

8 CONCLUSIE

In het plangebied zijn de volgende beschermde soorten en functies vastgesteld:

- Gewone dwergvleermuis – foerageergebied enkele dieren en vliegroute (niet-essentieel).
- Laatvlieger – vliegroute (niet-essentieel).
- Steenmarter – actueel functioneel leefgebied en rustplaats.

De volgende soorten kunnen in het plangebied gezien hun landelijk algemene verspreiding, in het plangebied niet worden uitgesloten.

- Algemeen voorkomende grondgebonden zoogdieren.
- Algemeen voorkomende broedvogels zonder jaarrond beschermd nest.

Vanuit de reeds gesloopte bebouwing op het perceel grafisch lyceum is een resterende taakstelling voor 32 nieuwe verblijfplaatsen van de gewone dwergvleermuis van toepassing op het mitigatieplan.

Advies

- Door toepassing en uitwerking van het mitigatieplan in de projectplannen en inrichtingsontwerpen kunnen overtredingen ten aanzien van vleermuizen en vogels volledig worden voorkomen.
- Door buiten het plangebied een stimulerende inspanning te leveren tot verbetering van het leefgebied van steenmarter met het aanbieden van verblijfkasten en optimalisatie van dekking en structuur kan voor het aanvragen van een ontheffing, afdoende worden gemitigeerd voor de functie verblijfplaats en leefgebied die door herontwikkeling verloren gaat. De specifieke invulling van deze mitigatie en compensatie wordt momenteel nog verkend.
- Door in het ruimtelijk inrichtingsontwerp van het plangebied rekening te houden met de groene schakel in en stedelijke structuur functie van het plangebied tussen de grotere groenstructuren kan worden bewerkstelligd dat deze groene schakelfunctie kan blijven fungeren voor zowel de steenmarter als ook voor andere stedelijke soorten als vleermuizen en broedvogels. Het toepassen van een “groene loper” alleen is hier niet voldoende. Het gebied dient zo ingericht te worden dat er in de inrichting rekening gehouden wordt met bijvoorbeeld vegetatiekeuze en verlichtingskeuze. Om tot een goed ontwerp te komen kunnen ontwerpessies georganiseerd worden.
- In paragraaf 6.2 zijn de mitigerende maatregelen beschreven die noodzakelijk zijn om overtreding van de Wet natuurbescherming te kunnen voorkomen. Door het toepassen van de maatregelen wordt overtreding van de meeste van bovenstaande verbodsbepalingen volledig voorkomen. Dit betekent dat zolang de mitigerende maatregelen gehandhaafd worden er voor de uitvoering van het project geen ontheffing van de verbodsbepalingen van de Wnb nodig is. Dit geldt echter niet voor het verlies van het leefgebied en rustplaats van de steenmarter.
- Voorafgaand aan de start van de werkzaamheden moeten deze mitigerende maatregelen uitgewerkt worden in een ecologisch werkprotocol, zodat een juiste uitvoering van de maatregelen gegarandeerd is.

BIJLAGE A WETTELIJK KADER WNB – SOORTBESCHERMING

Algemeen

De Wet natuurbescherming (Wnb) is op 1 januari 2017 in werking getreden. De wet is in de plaats gekomen van de Natuurbeschermingswet 1998, de Flora- en faunawet en de Boswet. De wet is ingedeeld in hoofdstukken en kent een algemeen deel (hoofdstuk 1), delen over Natura 2000-gebieden (hoofdstuk 2), soorten (hoofdstuk 3), houtopstanden, hout en houtproducten (hoofdstuk 4), verder delen die gaan over vrijstellingen, beschikkingen en verplichtingen (hoofdstuk 5), financiële bepalingen (hoofdstuk 6), handhaving (hoofdstuk 7), overige bepalingen (hoofdstuk 8) en tot slot een beschrijving van het overgangsrecht (hoofdstuk 9) en een beschrijving van de wijziging van overige wetten (hoofdstuk 10). In navolgende paragrafen is een samenvattende beschrijving van de voor dit rapport relevante delen van de wet gegeven.

Zorgplicht

De Wnb kent een algemene zorgplicht. Deze houdt in dat iedereen voldoende zorg in acht moet nemen om schade aan soorten te voorkomen, ook voor soorten die niet beschermd zijn (artikel 1.11, lid 1). Dit houdt in ieder geval in dat handelen of nalaten van handelen dat schadelijk kan zijn zo veel mogelijk achterwege gelaten dient te worden (artikel 1.11, lid 2). Deze algemene zorgplicht geldt altijd en overal, met slechts als uitzondering handelingen die op grond van de Visserijwet worden uitgevoerd (artikel 1.11, lid 3).

Categorieën

De wet onderscheidt drie categorieën van beschermde soorten, namelijk:

- Soorten Vogelrichtlijn, ook wel Vogelrichtlijnsoorten genoemd (Wnb §3.1).
- Soorten Habitatrichtlijn, ook wel Habitatrichtlijnsoorten genoemd (Wnb §3.2).
- Andere soorten (Wnb §3.3).

Soorten Vogelrichtlijn

Alle van nature in Nederland in het wild levende vogels van soorten als bedoeld in artikel 1 van de Vogelrichtlijn zijn in Nederland beschermd. De soorten van artikel 1 van Vogelrichtlijn zijn alle vogelsoorten die op het Europese grondgebied van de lidstaten van de EU voorkomen. Het deel daarvan dat van nature in Nederland voorkomt, is dus beschermd (artikel 3.1 lid 1).

Soorten Habitatrichtlijn

In deze categorie vallen alle in het wild levende dieren zoals genoemd in (artikel 3.5 lid 1):

- bijlage IV, onderdeel a, bij de Habitatrichtlijn,
- bijlage II bij het Verdrag van Bern of;
- bijlage I bij het Verdrag van Bonn;

en (in hun natuurlijke verspreidingsgebied) planten van soorten, genoemd in (artikel 3.5, lid 5):

- bijlage IV, onderdeel b, bij de Habitatrichtlijn of;
- bijlage I bij het Verdrag van Bern.

Het gaat hierbij dus om meer dan alleen de soorten van de Habitatrichtlijn (namelijk ook soorten van de conventies van Bern en Bonn). Omdat echter in de Wnb §3.2 “soorten Habitatrichtlijn” als titel heeft, wordt dit ook hier zo gebruikt om deze groep van beschermde soorten aan te duiden.

Andere soorten

Naast de soorten waarvan de bescherming op Europees niveau verplicht is gesteld, is er ook een aantal soorten op nationaal niveau beschermd. Dit is dus een “nationale kop” op de Europese bescherming. Het gaat hierbij om soorten die zeer zeldzaam en/of bedreigd zijn, en waarvan het duurzaam voortbestaan niet is verzekerd als geen beschermingsmaatregelen worden getroffen. De soorten waar het om gaat zijn opgenomen op de bijlage bij de wet (artikel 3.10, lid 1 onder a en c).

Verbodsbepalingen

Voor Vogelrichtlijnsoorten is het verboden om (artikel 3.1):

- in het wild levende vogels te doden of te vangen (lid 1).
- opzettelijk nesten, rustplaatsen en eieren te vernielen of te beschadigen, of nesten van vogels weg te nemen (lid 2).
- eieren te rapen en deze onder zich te hebben (lid 3).
- opzettelijk te storen (lid 4), tenzij de storing niet van wezenlijke invloed is op de staat van instandhouding van de desbetreffende vogelsoort (lid 5).

Voor Habitatrichtlijnsoorten is het verboden om (artikel 3.5):

- in het wild levende dieren in hun natuurlijk verspreidingsgebied opzettelijk te doden of te vangen (lid 1).
- opzettelijk te verstoren (lid 2).
- eieren in de natuur opzettelijk te vernielen of te rapen (lid 3).
- de voortplantingsplaatsen of rustplaatsen te beschadigen of te vernielen (lid 4).
- planten in hun natuurlijke verspreidingsgebied opzettelijk te plukken en te verzamelen, af te snijden, te onttwortelen of te vernielen (lid 5).

Voor Andere soorten is het verboden om (artikel 3.10, lid 1):

- in het wild levende dieren opzettelijk te doden of te vangen (onderdeel a);
- de vaste voortplantingsplaatsen of rustplaatsen van dieren opzettelijk te beschadigen of te vernielen (onderdeel b).
- vaatplanten in hun natuurlijke verspreidingsgebied opzettelijk te plukken en te verzamelen, af te snijden, te onttwortelen of te vernielen (onderdeel c).

Hierboven is voor Vogelrichtlijnsoorten en Habitatrichtlijnsoorten aangegeven dat verstoring niet is toegestaan. Niet iedere verstoring in het kader van de wet is relevant is. Het moet gaan om verstoring die voor soorten in potentie wezenlijke gevolgen heeft. Een tijdelijke verandering van gedrag valt hier niet zonder meer over. Zie voor meer informatie het volgende tekstkader.

Juridisch kader verstoring beschermde soorten

Niet iedere toename van verstoringsbronnen leidt tot een daadwerkelijk effect dat in het kader van de wet is voorzien als verstoring. Voor een individu dat sprake is van opzettelijke verstoring als niet in de directe omgeving (tijdelijk) uitwijkmogelijkheden voor handen zijn en de functionaliteit van het leefgebied door verstoring wordt aangetast. Dit si verschillende keren bevestigd door de Raad van State. Hieronder staan twee delen van uitspraken waarin dit bevestigd is:

ECLI:NL:RVS:2009:BI3701: "Zoals de Afdeling eerder heeft overwogen (onder meer in de uitspraak van 21 november 2007 in zaak nr. 200607283/1) geldt als uitgangspunt dat niet ieder plan dat tot gevolg heeft dat een beschermde diersoort zich moet aanpassen aan de veranderde omgeving, moet worden aangemerkt als een opzettelijke verontrusting in de zin van artikel 10 van de Ffw."

ECLI:NL:RVS:2020:1125: "Zoals de Afdeling eerder heeft overwogen (onder meer in de uitspraak van 23 juni 2010, ECLI:NL:RVS:2010:BM8836), geldt bij de uitleg van artikel 10 van de Flora- en faunawet als uitgangspunt dat niet ieder plan dat tot gevolg heeft dat een beschermde diersoort zich moet aanpassen aan de veranderde omgeving een opzettelijke verontrusting is in de zin van die bepaling. Het tijdelijk (doen) wegvluchten voor werkzaamheden naar een rustiger plek kan niet worden aangemerkt als opzettelijke verontrusting in de zin van deze bepaling. De Afdeling volgt deze interpretatie eveneens ten aanzien van het in het vierde lid van artikel 3.1, vierde lid, van de Wnb neergelegde verbod van opzettelijke storing."

Gedragcodes, vrijstellingen en ontheffingen

Gedragcode

De in het voorgaande beschreven verbodsbepalingen zijn niet van toepassing op handelingen die zijn beschreven in en aantoonbaar worden uitgevoerd volgens een door de minister van LNV vastgestelde gedragscode (artikel 3.31, lid 1). Het moet dan gaan om handelingen die plaatsvinden in het kader van:

- a. Een bestendig beheer of onderhoud aan vaarwegen, watergangen, waterkeringen, waterstaatswerken, oevers, vliegvelden, wegen, spoorwegen of bermen, of in het kader van natuurbeheer.
- b. Een bestendig beheer of onderhoud in de landbouw of de bosbouw.

- c. Een bestendig gebruik.
- d. Ruimtelijke ontwikkeling of inrichting.

Vrijstelling

Provinciale staten en de minister van LNV kunnen vrijstelling verlenen van de verbodsbepalingen (artikel 3.3, lid 2-4; artikel 3.8, lid 2-5; artikel 3.10, lid 2). Voor zover het gaat om de hiervoor beschreven verbodsbepalingen, kan in het kader van ruimtelijke ontwikkeling en inrichting een ontheffing worden verleend van de verbodsbepalingen van artikel 3.1, 3.5 en 3.10, dus ten aanzien van alle beschermde soorten. Een vrijstelling mag alleen worden verleend wanneer aan bepaalde voorwaarden is voldaan. Deze zijn gelijk aan de voorwaarden waaronder een ontheffing verleend kan worden (zie hieronder).

Voor welke soorten een vrijstelling geldt, verschilt per bevoegd gezag (ministerie van LNV en de afzonderlijke provincies). De lijst met vrijgestelde soorten van het ministerie is alleen van toepassing op handelingen waarvoor de minister van EZ het gevoegd gezag is. Voor handelingen waarvoor gedeputeerde staten het bevoegd gezag zijn, geldt de vrijstellingslijst van de betreffende provincie. De Provincie Noord-Brabant heeft een algemene vrijstelling verleend voor de volgende soorten:

Amfibieën

- Bastaardkikker
- Bruine kikker
- Gewone pad
- Kleine watersalamander
- Meerkikker

Zoogdieren

- Aardmuis
- Bosmuis
- Dwergmuis
- Dwergspitsmuis
- Egel
- Gewone bosspitsmuis
- Haas
- Huisspitsmuis
- Konijn
- Ondergrondse woelmuis
- Ree
- Rosse woelmuis
- Tweekleurige bosspitsmuis
- Veldmuis
- Vos
- Wild zwijn
- Woelrat

Ontheffing

Voor soorten waarvoor (in de betreffende provincie) geen vrijstelling geldt, moet wanneer niet volgens een gedragscode wordt gewerkt een ontheffing worden aangevraagd wanneer er een handeling wordt uitgevoerd waardoor een verbodsbepalingen van artikel 3.1, 3.5 of 3.10 van de Wnb wordt overtreden (artikel 3.3 lid 1 en 3; artikel 3.8 lid 1 en 3; artikel 3.10 lid 2). Of deze ontheffing kan worden verleend, hangt af of voldaan wordt aan de voorwaarden. De voorwaarden waaraan moet worden voldaan, verschillen per beschermingscategorie:

Voor Vogelrichtlijnsoorten moet voor een ontheffing worden voldaan aan de volgende voorwaarden (artikel 3.3, lid 4):

- Er bestaat geen andere bevredigende oplossing (onderdeel a).
- Het project is nodig (onderdeel b):
 - 1°. in het belang van de volksgezondheid of de openbare veiligheid;
 - 2°. in het belang van de veiligheid van het luchtverkeer;
 - 3°. ter voorkoming van belangrijke schade aan gewassen, vee, bossen, visserij of wateren;
 - 4°. ter bescherming van flora of fauna;

- 5°. voor onderzoek of onderwijs, het uitzetten of herinvoeren van soorten, of voor de daarmee samenhangende teelt, of
- 6°. om het vangen, het onder zich hebben of elke andere wijze van verstandig gebruik van bepaalde vogels in kleine hoeveelheden selectief en onder strikt gecontroleerde omstandigheden toe te staan;
- De maatregelen leiden niet tot verslechtering van de staat van instandhouding van de desbetreffende soort (onderdeel c).

Voor Habitatrichtlijnsoorten moet voor een ontheffing worden voldaan aan de volgende voorwaarden (artikel 3.7, lid 5):

- Er bestaat geen andere bevredigende oplossing (onderdeel a).
- Het project is nodig (onderdeel b):
 - 1°. in het belang van de bescherming van de wilde flora of fauna, of in het belang van de instandhouding van de natuurlijke habitats;
 - 2°. ter voorkoming van ernstige schade aan met name de gewassen, veehouderijen, bossen, visgronden, wateren of andere vormen van eigendom;
 - 3°. in het belang van de volksgezondheid, de openbare veiligheid of andere dwingende redenen van groot openbaar belang, met inbegrip van redenen van sociale of economische aard en met inbegrip van voor het milieu wezenlijke gunstige effecten;
 - 4°. voor onderzoek en onderwijs, repopulatie of herintroductie van deze soorten, of voor de daartoe benodigde kweek, met inbegrip van de kunstmatige vermeerdering van planten, of
 - 5°. om het onder strikt gecontroleerde omstandigheden mogelijk te maken op selectieve wijze en binnen bepaalde grenzen een beperkt, bij de ontheffing of vrijstelling vastgesteld aantal van bepaalde dieren van de aangewezen soort te vangen of onder zich te hebben, onderscheidenlijk een beperkt bij de ontheffing of vrijstelling vastgesteld aantal van bepaalde planten van de aangewezen soort te plukken of onder zich te hebben;
- Er wordt geen afbreuk gedaan aan het streven de populaties van de betrokken soort in hun natuurlijke verspreidingsgebied in een gunstige staat van instandhouding te laten voortbestaan (onderdeel c).

Voor Andere soorten geldt in aanvulling op alle voorwaarden voor Habitatrichtlijnsoorten ook dat het project nodig is voor één of meerder van de aanvullende wettelijke belangen (artikel 3.10, lid 2):

- In het kader van de ruimtelijke inrichting of ontwikkeling van gebieden of van kleinschalige bouwactiviteiten, met inbegrip van het daarop volgende gebruik van het gebied of het gebouwde (onderdeel a).
- Ter voorkoming van schade of overlast, met inbegrip van schade aan sportvelden, schietterreinen, industrieterreinen, kazernes, of begraafplaatsen (onderdeel b).
- Ter beperking van de omvang van de populatie van dieren, in verband met door deze dieren ter plaatse en in het omringende gebied veelvuldig veroorzaakte schade of in verband met de maximale draagkracht van het gebied waarin de dieren zich bevinden (onderdeel c).
- Ter voorkoming of bestrijding van onnodig lijden van zieke of gebrekkige dieren (onderdeel d).
- In het kader van bestendig beheer of onderhoud in de landbouw of bosbouw (onderdeel e).
- In het kader van bestendig beheer of onderhoud aan vaarwegen, watergangen, waterkeringen, waterstaatswerken, oevers, vliegvelden, wegen, spoorwegen of bermen, of in het kader van natuurbeheer (onderdeel f).
- In het kader van bestendig beheer of onderhoud van de landschappelijke kwaliteiten van een bepaald gebied (onderdeel g).
- In het algemeen belang (onderdeel h).
- Bestendig gebruik (onderdeel i).

Geen andere bevredigende oplossing betekent -ook in combinatie met de in artikel 1.11 beschreven zorgplicht- dat wanneer een overtreding redelijkerwijs te voorkomen is, en ontheffing niet mogelijk is. De werkzaamheden moeten dan op zodanige wijze worden uitgevoerd dat er geen overtreding van de wet plaatsvindt. Te denken valt aan het kappen van bomen buiten het broedseizoen, of het afzetten van en het wegvangen van soorten in het werkgebied.

Eigen verantwoording

Wanneer plannen worden ontwikkeld voor ruimtelijke ingrepen of voornemens ontstaan om werkzaamheden uit te voeren, dient vooraf goed te worden beoordeeld of er mogelijke nadelige consequenties voor beschermde inheemse soorten zijn. In beginsel is daarvoor de initiatiefnemer zelf verantwoordelijk.

BIJLAGE B QUICKSCAN

QUICKSCAN NATUURWETGEVING HUMPERDINCKLAAN EINDHOVEN

Woonbedrijf

12 DECEMBER 2019

Contactpersonen

[REDACTED]
**Adviseur Ecologie & Specialist
Fauna**

[REDACTED]
[REDACTED]

Arcadis Nederland B.V.
Postbus 1632
6201 BP Maastricht
Nederland

[REDACTED]
Ecoloog

[REDACTED]
[REDACTED]

Arcadis Nederland B.V.
Postbus 4205
3006 AE Rotterdam
Nederland

INHOUDSOPGAVE

1	INLEIDING	4
1.1	Aanleiding	4
1.2	Leeswijzer	5
2	PLANGEBIED EN INGREEP	6
2.1	Huidige situatie	6
2.2	Voorgenomen ingreep	7
2.3	Afbakening effecten	8
3	WET NATUURBESCHERMING	9
3.1	Methode	9
3.2	Aanwezigheid beschermde soorten	9
3.3	Effectbeschrijving	11
3.4	Toetsing	12
3.4.1	Beschermingscategorieën relevante soorten	12
3.4.2	Overtreding verbodsbepalingen	13
3.5	Vervolgstappen	14
3.5.1	Vervolgonderzoek	14
3.5.2	Mitigerende maatregelen	14
4	CONCLUSIE	16
	COLOFON	21

1 INLEIDING

1.1 Aanleiding

Stichting Woonbedrijf SWS.Hhvl (hierna Woonbedrijf) heeft het voornemen om een nieuwe woonwijk in Eindhoven te realiseren. Het plangebied bevindt zich op het terrein van het Grafisch Lyceum en de internationale school, gelegen aan de Humperdincklaan, Glinkastraat en de Karel de Grotelaan (zie Figuur 1). Op het moment van de QuickScan was het grafisch lyceum gebouw al gesloopt en stond de internationale school leeg. Het te ontwikkelen plangebied omvat het volledige terrein door de werkzaamheden vindt er bestemmingsplanwijziging plaats.

Door de voorgenomen ingreep is mogelijk sprake van negatieve effecten op beschermde soorten of kwalificerende waarden van Natura 2000-gebieden in het kader van de Wnb of effecten op wezenlijke kenmerken en waarden van het Natuurnetwerk Brabant (NNB, voorheen EHS). Woonbedrijf heeft Arcadis gevraagd hiervoor een QuickScan op te stellen om eventuele negatieve effecten op beschermde soorten en gebieden en benodigde vervolgstappen in beeld te brengen.

Het plangebied maakt geen deel uit van het NNB, effecten hierop zijn dan ook uitgesloten. De dichtstbijzijnde Natura 2000-gebieden zijn het Leenderbos, Groote Heide & De Plateaux, deze bevinden zich op ongeveer vier kilometer van het plangebied¹. Omdat het plangebied niet binnen een Natura 2000 gebied ligt, zijn direct negatieve effecten, bijvoorbeeld door ruimtebeslag, op voorhand uitgesloten. Gezien de ruime afstand tot de Natura 2000 gebieden, zijn effecten als gevolg van verstoring door bijvoorbeeld geluid, eveneens op voorhand uitgesloten. Wel is mogelijk sprake van externe effecten als gevolg van stikstofdepositie op stikstofgevoelige habitattypen en leefgebieden van habitatsoorten door de aanlegwerkzaamheden, maar ook het in gebruik nemen van de te realiseren woonwijken. Hiervoor moet een AERIUS berekening gemaakt worden.

¹ Provincie Noord-Brabant – Kaartbank – kaartbank.brabant.nl – Geraadpleegd op 12 december 2019.

Figuur 1 Het plangebied (rood omkaderd) waarin de nieuwe wijk ontwikkeld zal worden

1.2 Leeswijzer

In het volgende hoofdstuk is een beschrijving van het plangebied in de huidige situatie opgenomen, evenals een beschrijving van de voorgenomen ingreep. Hoofdstuk 3 betreft de Wnb, hierin is een beschrijving van aanwezigheid van beschermde soorten met effectbeschrijving en toetsing.

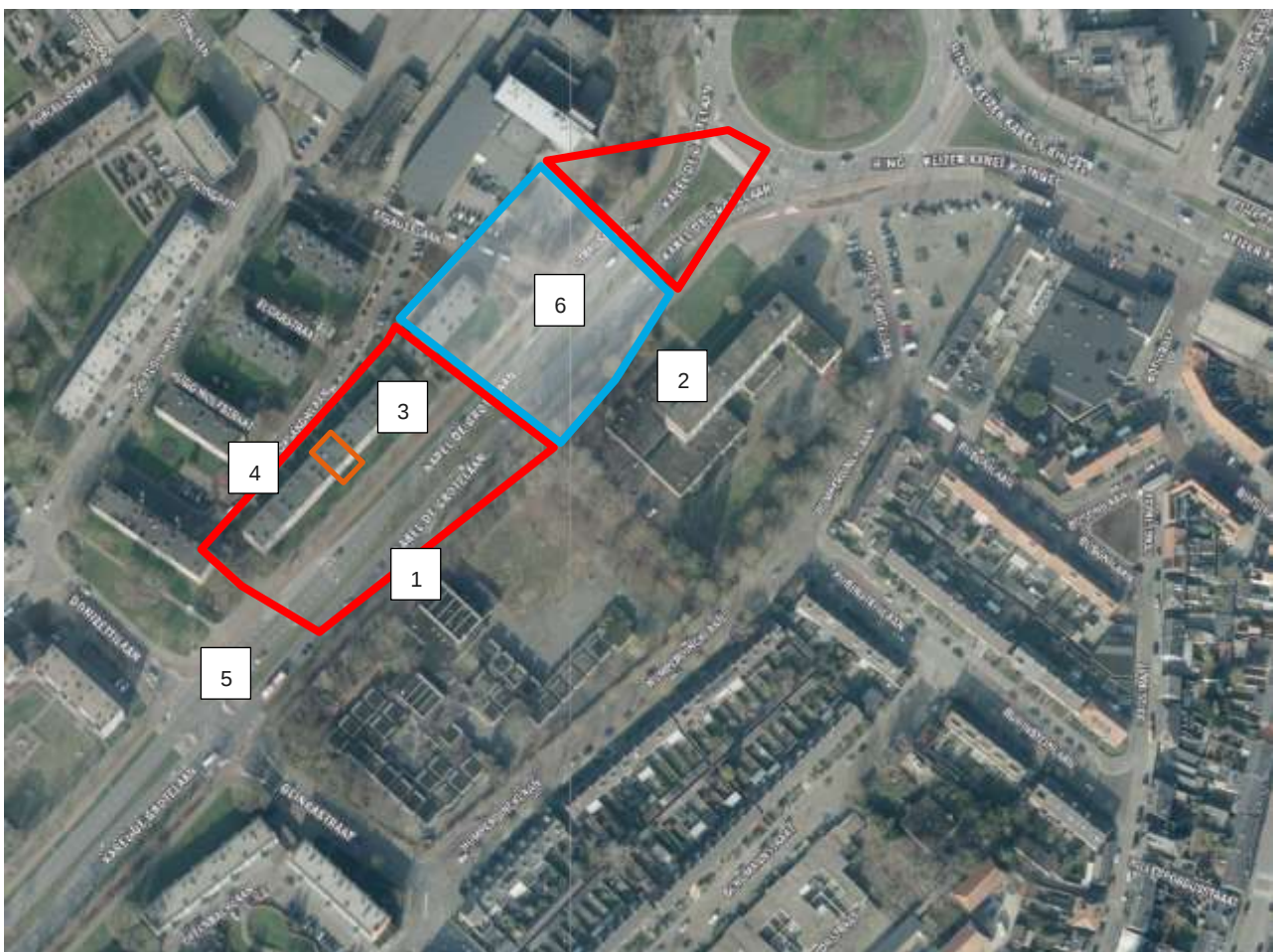
Bijlage A beschrijft het wettelijk kader van de soortbescherming Wnb.

2 PLANGEBIED EN INGREEP

2.1 Huidige situatie

Het plangebied gelegen aan de Humperdincklaan, Glinkastraat en Karel de Grotelaan in Eindhoven bestaat uit een braakliggend terrein ten noorden waar het Grafisch Lyceum stond dat inmiddels gesloopt is (Figuur 2 blauw omkaderd en zie Figuur 3). Ten zuiden bevindt zich het leegstaande complex van de voormalige internationale school, bestaande uit aaneengesloten gebouwen (Figuur 2 rood omkaderd en zie Figuur 3). De bebouwing bestaat overwegend uit laagbouw met uitzondering van de gymzaal (Figuur 2 oranje omkaderd). Het volledige plangebied is inmiddels verruigt en niet onderhouden, met woekerende planten, grote plantsoenen en oude bomen.

De directe omgeving bestaat uit grondgebonden woningen met pannendaken ten oosten en zuidoosten van het plangebied. Ten zuiden en westen bestaat de bebouwing uit appartementencomplexen, zie ook de sfeerimpressie in Figuur 3.

Figuur 2 Plangebied met blauw omkaderd braakliggend oud grafisch lyceum terrein, rood omkaderd leegstaand internationale schoolcomplex, met daaraan de gymzaal oranje omkaderd. De nummers komen overeen met de sfeerimpressie uit Figuur 3

Figuur 3 Sfeerimpressie plangebied met de nummers die overeenkomen met de locaties in Figuur 2

2.2 Voorgenomen ingreep

Voornemen

Het voornemen is om het volledige terrein her in te richten als nieuwe woonwijk. Uitgangspunt voor deze QuickScan is dat alle huidige bebouwing en beplanting grotendeel verdwijnt en dat er nieuwe bebouwing en beplanting voor terugkomen (zie Figuur 4).

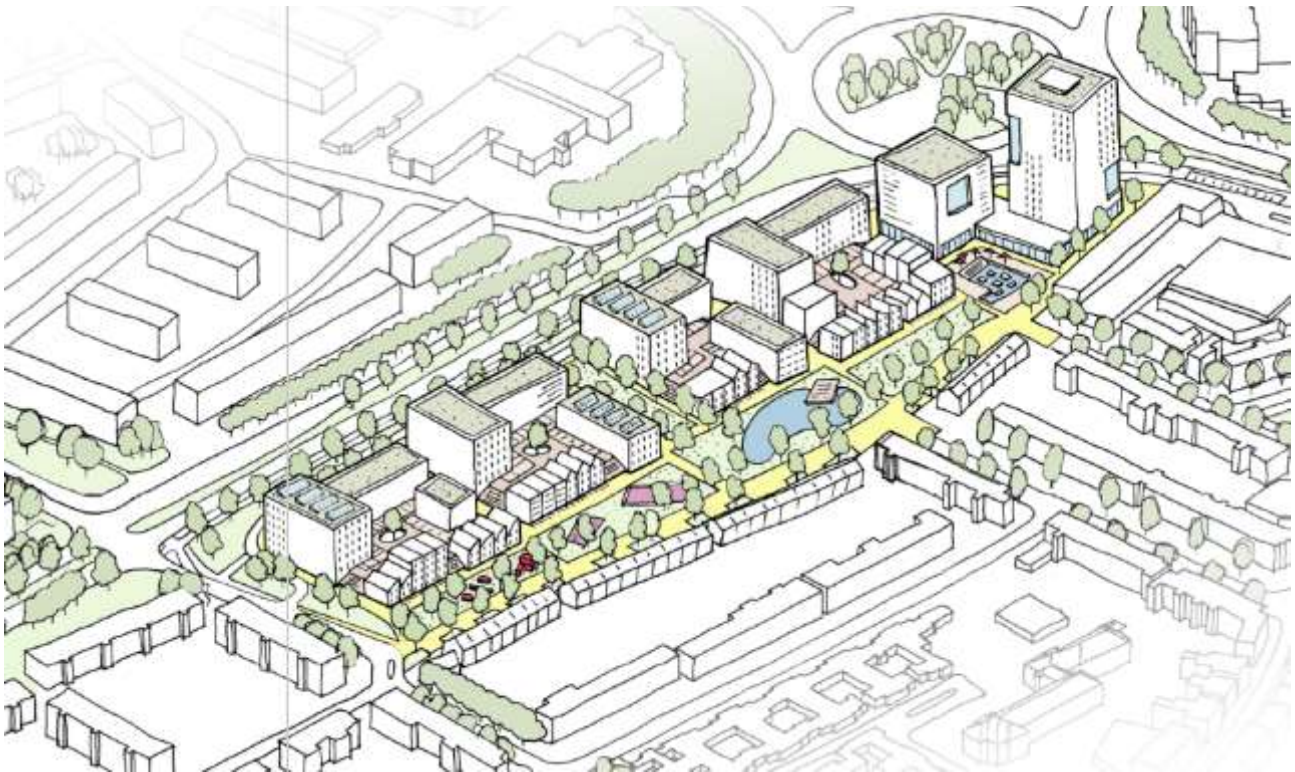
Werkzaamheden

De werkzaamheden zullen bestaan uit:

- Verwijderen van alle vegetatie en kap van bomen.
- Sloop van gebouwen.
- Bouwrijp maken perceel.
- Bouwen van nieuwe gebouwen.
- Aanplant van nieuwe bomen en struiken.

Planning

De werkzaamheden worden uitgevoerd vanaf 2020 tot en met 2025.

Figuur 4 Schets van het te ontwikkelen plangebied

2.3 Afbakening effecten

Doordat de werkzaamheden, die het gehele gebied omvatten, bestaan uit de sloop en opbouw van gebouwen wordt de afbakening van de effecten gedaan op basis van een worstcase scenario. Hierbij wordt vanuit gegaan dat het gehele plangebied op de schop gaat en opnieuw wordt ingericht. Hierdoor zijn de volgende effecten te verwachten waarbij een onderscheid is gemaakt tussen tijdelijke effecten (gedurende de bouwfase) en permanente effecten (na realisatie).

Tijdelijke effecten: Verstoren, laten verdwijnen, doden en/of verwonden van flora en fauna.

Permanente effecten: Verlies van leefgebied van flora en fauna en nest- en verblijfplaatsen en foerageergebied.

3 WET NATUURBESCHERMING

Onder de Wet natuurbescherming valt de bescherming van Natura 2000-gebieden (hoofdstuk 2 Wnb) en beschermde soorten (hoofdstuk 3 Wnb). Het wettelijk kader is opgenomen in Bijlage A. In dit hoofdstuk wordt alleen ingegaan op de soortbescherming.

3.1 Methode

Er is een bureauonderzoek en een veldbezoek uitgevoerd. Voor het bureauonderzoek is gebruik gemaakt van vrij beschikbare informatie, zoals verspreidingsgegevens van de Nationale Databank Flora en Fauna (NDFD) van de afgelopen tien jaar (periode 01-01-2009 t/m 03-12-2019).

Het veldbezoek is uitgevoerd op 4 december 2019 door Stefan van den Akker, ecooloog van Arcadis. De omstandigheden tijdens het veldbezoek waren mistig bij 3°C. Het onderzoek bestond uit het uitvoeren van een habitatgeschiktheidsbeoordeling. Dit is een veldonderzoek waarbij op basis van de fysieke kenmerken van het plangebied een indicatie wordt gegeven van het mogelijk voorkomen van beschermde plant- en diersoorten. Tijdens het veldbezoek is globaal geïnventariseerd of en welke soorten (mogelijk) in en om het gebied aanwezig zijn. Hierbij is aandacht besteed aan alle relevante soortgroepen en beoordeeld of mogelijke standplaatsen, verblijfplaatsen, voortplantingsplaatsen of leefgebieden binnen of in de directe omgeving van het ingreepgebied (kunnen) worden aangetast bij ontwikkelingen.

3.2 Aanwezigheid beschermde soorten

In Tabel 1 is per soortgroep weergegeven of en zo ja, welke beschermde soorten mogelijk voorkomen binnen het plangebied, op basis van zowel het bureauonderzoek als veldbezoek. Alle soorten vallen onder de zorgplicht en zijn daaronder beschermd. Hieronder wordt onder de conclusie aangegeven of streng of algemeen beschermde soorten mogelijk aanwezig zijn ja of nee.

Tabel 1 Voorkomen en functie leefgebied van beschermde soorten rondom het plangebied per relevante soortgroep.

Soortgroep	Aanwezigheid beschermde soorten / geschiktheid habitat	Conclusie
Flora	<i>Bureauonderzoek</i> Geen waarnemingen van beschermde soorten bekend vanuit de NDFD. Op basis van verspreidingsgebied kunnen de volgende soorten mogelijk voorkomen: drijvende waterweegbree, zomerschroeforchis, akkerboterbloem, bergnachtsorchis, blaasvaren, blauw guichelheil, brave hendrik, breed wollegras, dregs, getande veldsla, glad biggenkruid, grote leeuwenklauw, karthuiseranjier, kluwenklokje, korensla, muurbloem, naakte lathyrus, naaldenkervel, rozenkransje, ruw parelzaad, smalle raai, spits havikskruid, veenbloembies, wolfskers.	Beschermde soorten niet aanwezig.
	<i>Veldbezoek</i> Tijdens het veldbezoek zijn geen van de bovenstaande soorten waargenomen gezien het bezoek buiten het bloeiseizoen heeft plaatsgevonden. Op basis van habitateisen en de omstandigheden in het veld zijn de bovenstaande soorten niet te verwachten. Het plangebied bestaat uit een verruigt en stenig terrein, de bovengenoemde soorten zijn allen soorten van het buitengebied, die met name op oude akkers of in bosgebieden voorkomen. Het gebrek van dit soort biotoop binnen het plangebied zorgt ervoor dat deze soorten niet verwacht worden binnen het plangebied. Tenslotte komt de muurbloem voor op oude muren van kerken, ruïnes, stadswallen en forten. Deze zijn niet aanwezig binnen het plangebied, daarom is de soort uitgesloten binnen het plangebied.	
Algemene broedvogels	<i>Bureauonderzoek</i> Geen waarnemingen bekend (NDFD). Op basis van verspreidingsgebied en zijn algemene soorten zoals de merel, houtduif, kauw en ekster te verwachten.	Algemeen beschermde broedvogels zoals ekster, kauw, boomkruiper, roodborst, houtduif en koolmees komen voor.
	<i>Veldbezoek</i> Algemene broedvogels zoals ekster, kauw, boomkruiper, roodborst, houtduif en koolmees waargenomen. Alle waargenomen soorten zaten in de bomen en/of plantsoenen binnen het plangebied. De aangetroffen algemene soorten zijn soorten die in de nabijheid van parken en tuinen voorkomen. De soorten zijn afhankelijk van bessen, zaden en of insecten,	

Soortgroep	Aanwezigheid beschermde soorten / geschiktheid habitat	Conclusie
	veelal vinden zij ook voedsel in door mensen achtergelaten afval. Of worden zij bijgevoerd door mensen.	Functie: leefgebied (foerageer- en verblijffunctie)
Broedvogels met jaarrond beschermd nest	<i>Bureauonderzoek</i> Geen waarnemingen van broedvogels met jaarrond beschermde nesten bekend vanuit de NDFF. Soorten zoals huismus, kerkuil en sperwer komen mogelijk voor op basis van verspreidingsgebied.	Aanwezigheid van beschermde soorten niet uit te sluiten. Functie: mogelijk leefgebied (foerageer en verblijf functie)
	<i>Veldbezoek</i> Geen waarnemingen van broedvogels met jaarrond beschermde nesten. Soorten zoals de kerkuil en sperwer gebruiken het plangebied mogelijk als foerageergebied waarin ze jagen op andere vogels en of grondgebonden zoogdieren. De huismus komt mogelijk voor binnen het plangebied waar deze gebruik maakt van de pantsoenen of de bebouwing als verblijfplek. De hoge bomen binnen en buiten het plangebied kunnen als nestplaats fungeren voor de sperwer, tijdens het veldbezoek zijn geen sperwer nesten aangetroffen in de bomen waar zicht op was gelegen binnen het plangebied. Niet al het blad was van de bomen, waardoor de kronen niet altijd zichtbaar waren. De kerkuil komt mogelijk voor in de nabij gelegen kerk, deze bevindt zich ten noordoosten buiten het plangebied. De huismus komt mogelijk voor zowel binnen het plangebied als in de nabijgelegen bebouwing (oostelijk), buiten het plangebied. De huismus komt voor waar voldoende voedsel, droog zand, water en schuilmogelijkheden aanwezig binnen een cirkel van het liefst 200m.	
Grondgebonden zoogdieren	<i>Bureauonderzoek</i> Geen waarnemingen van grondgebonden zoogdiersoorten bekend vanuit de NDFF. Op basis van verspreidingsgebied komen mogelijk de eekhoorn, egel, steenmarter en huismuis voor.	Aanwezigheid van beschermde zoogdiersoorten zoals de steenmarter, egel, huismuis en eekhoorn niet uit te sluiten. Functie: mogelijk leefgebied (foerageer- en verblijffunctie).
	<i>Veldbezoek</i> Tijdens het veldbezoek zijn geen grondgebonden zoogdieren aangetroffen. Op basis van de aanwezigheid van plantsoenen, bomen en nabij gelegen groene tuinen zijn soorten zoals de egel en eekhoorn te verwachten. Door de aanwezigheid van leegstaande gebouwen en bijgebouwen is de aanwezigheid van de steenmarter niet uit te sluiten. De eekhoorn heeft een voorkeur voor oudere (loof)bomen (>20 jaar), hierin bouwt hij zijn nest(en) en verzamelt hij zijn voedsel in de vorm van onder andere zaden, bessen, knoppen en rupsen. De hoge/oudere bomen die binnen het plangebied aanwezig zijn, zijn geschikt voor de eekhoorn. De dichte en grote plantsoenen (dwergmispel en koraalbes) en aanwezigheid van groene tuinen in de nabijheid zijn geschikt leef- en foerageergebied voor de egel. De steenmarter is een soort die graag gebruik maakt van rommelhoekjes en schuurtjes die langere tijd leegstaan. Gezien de leegstand van de aanwezige bebouwing en bijgebouwen is er geschikt leefgebied voor de steenmarter aanwezig. De steenmarter heeft een veelzijdig dieet van kikkers en bessen tot regenwormen, eieren en menselijk afval. Het plangebied kan daarom ook als foerageergebied fungeren. Het voorkomen van de huismuis	
Vleermuizen	<i>Bureauonderzoek</i> In de directe omgeving van het plangebied zijn waarnemingen bekend van de gewone dwergvleermuis. Op basis van verspreidingsgebied komen soorten zoals de laatvlieger en gewone grootoorvleermuis mogelijk voor.	Beschermde vleermuissoorten niet uit te sluiten. Functie: mogelijk leefgebied (foerageer- en verblijffunctie)
	<i>Veldbezoek</i> Er zijn bomen en gebouwen aanwezig op het terrein met voldoende openingen waarin mogelijke verblijfplaatsen aanwezig kunnen zijn van soorten zoals de gewone grootoorvleermuis, gewone dwergvleermuis en laatvlieger. Het terrein is geschikt als verblijfplaats en foerageergebied, de gebouwen hebben voldoende openingen, met name boven de	

Soortgroep	Aanwezigheid beschermde soorten / geschiktheid habitat	Conclusie
	regenpijpen, waar de spouwmuur bereikt kan worden. De oudere bomen op het terrein hebben gaten en spleten waar vleermuizen gebruik van kunnen maken als verblijfplek. Alle genoemde vleermuissoorten zijn afhankelijk van insecten voor voedsel en maken gebruik van lijnvormige structuren in het landschap (huizen, bomen, waterwegen) om zich te oriënteren. Het plangebied kan een mogelijke vliegroute zijn vanwege de rechtlijnige vormen en fungeren als foerageergebied.	
Reptielen	<i>Bureauonderzoek</i> Er zijn geen waarnemingen bekend van reptielen (NDFF). Op basis van verspreidingsgebied zijn geen soorten te verwachten.	Beschermde soorten niet aanwezig.
	<i>Veldbezoek</i> Reptielen komen niet voor binnen de stedelijke kern, hierdoor is het voorkomen van reptielen binnen het plangebied op voorhand uitgesloten.	
Amfibieën	<i>Bureauonderzoek</i> Geen waarnemingen bekend (NDFF). Op basis van verspreidingsgebied komen algemene soorten zoals de gewone pad, bruine kikker en bastaardkikker mogelijk voor.	Aanwezigheid van algemene soorten niet uit te sluiten.
	<i>Veldbezoek</i> Door de ligging van het terrein en het ontbreken van poelen en verbindingen tussen land en waterbiotoop is het terrein ongeschikt voor amfibieën om alle levensstadia te doorlopen. Echter zijn soorten zoals de gewone pad niet gebonden aan een waterhoudend habitat en kunnen zij voorkomen binnen het plangebied.	
Vissen	<i>Bureauonderzoek</i> Geen waarnemingen van beschermde soorten bekend vanuit de NDFF.	Beschermde soorten niet aanwezig.
	<i>Veldbezoek</i> Ontbreken van open water in het plangebied zorgt voor afwezigheid van beschermde soorten.	
Ongewervelden	<i>Bureauonderzoek</i> Geen waarnemingen van beschermde soorten bekend vanuit de NDFF.	Beschermde soorten niet aanwezig.
	<i>Veldbezoek</i> Door de afwezigheid van voldoende potentieel habitat met waardplanten (veelal bloeiende planten) en andere voedselbronnen voor met name vlinders en libellen is de aanwezigheid van beschermde ongewervelden uitgesloten.	

3.3 Effectbeschrijving

Op basis van de resultaten uit paragraaf 3.2, is in Tabel 2 per soort(groep) een beschrijving gegeven van mogelijke effecten als gevolg van het voornemen. Daarbij is nog geen rekening gehouden met eventueel mogelijke mitigerende maatregelen. Op basis van de uitkomst van deze beoordeling is bepaald of en zo ja, welke mitigerende maatregelen nodig zijn. Deze zijn beschreven in paragraaf 3.5.

Tabel 2 Effecten per soortgroep als gevolg van werkzaamheden

Soortgroep	Mogelijke effecten	Toetsing vereist?
Broedvogels met jaarrond beschermde nesten	De werkzaamheden leiden mogelijk tot verstoring en/of vernielen of beschadigen van nestplaatsen, eieren of legsels van huismus. Tevens kunnen de werkzaamheden leiden tot het doden en/of verwonden van huismussen indien deze aanwezig zijn in de bebouwing ten tijde van de werkzaamheden.	Ja

Soortgroep	Mogelijke effecten	Toetsing vereist?
	Het verloren gaan van foerageergebied voor soorten zoals de kerkuil en sperwer. Voor deze soorten is echter voldoende alternatief in de omgeving aanwezig in de vorm van plantsoenen, grasvelden met hoge bomen in de directe omgeving (ten westen van het plangebied).	Nee
Broedvogels zonder jaarrond beschermd nest	De werkzaamheden leiden tijdens het broedseizoen mogelijk tot verstoring en vernielen of beschadigen van nestplaatsen, eieren of legsel van aanwezige algemene broedvogels, zoals koolmees, merel, houtduif, boomkruiper en kauw. Tevens kunnen de werkzaamheden leiden tot doden en/of verwonden van broedvogels indien deze aanwezig zijn in de bebouwing ten tijde van de werkzaamheden. Met het verwijderen van aanwezig groen (bomen en plantsoenen) gaan mogelijk foerageergebied en nesten verloren.	Ja
Grondgebonden zoogdieren	De werkzaamheden leiden mogelijk tot verstoring, verwonden en doden van egel, eekhoorn, huismuis en steenmarter. Door het verwijderen van aanwezig groen (plantsoenen) en bestaande bebouwing gaan mogelijk foerageergebied en verblijfplekken verloren.	Ja
Vleermuizen	De werkzaamheden leiden mogelijk tot verstoring en beschadigen en/of vernielen van verblijfplaatsen en het doden of verwonden van individuen van gebouwbezonende soorten zoals gewone dwergvleermuis, laatvlieger en gewone grootoorvleermuis indien deze ten tijde van de werkzaamheden aanwezig zijn. Het gebruik van kunstverlichting in de periode waarin vleermuizen actief zijn (in het zomerhalfjaar, een half uur voor zonsondergang t/m half uur na zonsopkomst) kan leiden tot verstoring van foerageergebied en vliegroutes.	Ja
Amfibieën	De werkzaamheden leiden mogelijk tot verstoring, verwonden en doden van de gewone pad.	Nee (zorgplicht wel van toepassing)

3.4 Toetsing

3.4.1 Beschermingscategorieën relevante soorten

In onderstaande tabel is per soort/soortgroep opgenomen tot welke beschermingscategorie deze behoort:

Tabel 3 Beschermingscategorie van de relevante soorten

Beschermingscategorie	Soort/ soortgroep
Vogelrichtlijnsoorten	Algemene broedvogels, broedvogels met jaarrond beschermd nest
Habitatrichtlijnsoorten	Vleermuizen
Andere soorten zonder vrijstelling	Eekhoorn en steenmarter
Andere soorten met vrijstelling	Egel

3.4.2 Overtreding verbodsbepalingen

In de onderstaande tabellen is per soort/soortgroep op basis van de effectbeschrijving in de vorige paragraaf aangegeven welke verbodsbepalingen van de Wnb kunnen worden overtreden door de werkzaamheden. Daarbij is geen rekening gehouden met eventueel mogelijke mitigerende maatregelen.

Tabel 4 Mogelijke overtreding van de verbodsbepalingen van Artikel 3.1 ten aanzien van soorten van de Vogelrichtlijn

Soortgroep	Lid 1	Lid 2	Lid 3	Lid 4	Lid 5	Als gevolg van
Algemene broedvogels	X	X		X	X	Werkzaamheden in het plangebied, verwijderen van bomen en beplanting
Broedvogels met jaarrond beschermd nest	X	X		X		Werkzaamheden in het plangebied, verwijderen van bebouwing
Het is verboden om: Lid 1: Te doden of te vangen. Lid 2: Opzettelijk nesten, rustplaatsen en eieren te vernielen of te beschadigen, of nesten van vogels weg te nemen. Lid 3: Eieren te rapen en deze onder zich te hebben. Lid 4: Opzettelijk te verstoren; verstoring toegestaan indien niet van wezenlijke invloed op de staat van instandhouding. Lid 5: Het verbod, bedoeld in het vierde lid, is niet van toepassing indien de storing niet van wezenlijke invloed is op de staat van instandhouding van de desbetreffende vogelsoort.						

Voor broedvogels zonder jaarrond beschermd nest zijn de werkzaamheden niet van invloed op de staat van instandhouding, hierdoor vallen deze onder Lid 4 en Lid 5. Het gaat om soorten die in de omgeving aanwezig zijn. Tijdens en na de werkzaamheden zijn in de omgeving voldoende uitwijkmogelijkheden. Voor broedvogels met jaarrond beschermd nest is het kappen van bomen en slopen van bebouwing mogelijk van invloed op de staat van instandhouding. Om deze reden vallen zij onder de in Lid 4 genoemde voorwaarden. Hierbij gaat het namelijk om soorten met specifieke nestplaatsen die niet zonder meer vervangbaar zijn. Bovendien zijn het vaak vogels die niet in grote aantallen voorkomen. Derhalve zijn effecten op de staat van instandhouding niet zonder meer uitgesloten. Het rapen van eieren zoals genoemd onder Lid 3 is niet van toepassing.

Tabel 5 Mogelijke overtreding van de verbodsbepalingen van Artikel 3.5 ten aanzien van soorten van de Habitatrichtlijn

Soort	Lid 1	Lid 2	Lid 3	Lid 4	Lid 5	Als gevolg van
Vleermuizen	X	X		X		Werkzaamheden in het plangebied, verwijderen van bebouwing, bomen en beplanting
Verbodsbepalingen: Lid 1: Opzettelijk te doden of te vangen. Lid 2: Opzettelijk te verstoren. Lid 3: Opzettelijk vernielen of rapen van eieren. Lid 4: Voortplantingsplaatsen of rustplaatsen van dieren te beschadigen of te vernielen. Lid 5: Opzettelijk plukken en verzamelen, afsnijden, ontwortelen en vernielen.						

Werkzaamheden en sloop van bestaande bebouwing en het verwijderen van de bomen op het terrein kunnen een negatief effect hebben op de populatie vleermuizen. De werkzaamheden kunnen leiden tot het doden en verstoren van aanwezige individuen en het vernietigen van de verblijfplaatsen Lid 1, 2 en 3. Deze soorten zijn afhankelijk van de bebouwing en/of bomen voor een verblijfplaats, voortplanting en rustplaatsen. De voorwaarden onder Lid 3 en 5 zijn niet van toepassing op vleermuizen.

Tabel 6 Mogelijke overtreding van de verbodsbepalingen van Artikel 3.10 lid 1 ten aanzien van Andere soorten

Soort	a	b	c	Gevolg van
Algemeen grondgebonden zoogdieren (egel)	X	X		Verwijderen van beplanting (struiken en plantsoen)
Steenmarter	X	X		Verwijderen van bebouwing
Eekhoorn	X	X		Verwijderen van bomen

Verbodsbepalingen:

a: Opzettelijk te doden of te vangen.

b: Vaste voortplantingsplaatsen of rustplaatsen opzettelijk te beschadigen of te vernielen.

c: Opzettelijk te plukken en te verzamelen, af te snijden, te ontwortelen of te vernielen.

Effecten op algemeen voorkomende grondgebonden zoogdieren zoals de egel kunnen niet worden uitgesloten. De Provincie Noord Brabant heeft echter een vrijstelling gegeven voor deze soort, hierdoor zijn overtredingen van verbodsbepalingen van de Wnb niet van toepassing indien de zorgplicht in acht wordt genomen. Lid 1c is niet van toepassing op de mogelijk voorkomende diersoorten.

3.5 Vervolgstappen

In dit hoofdstuk worden de te nemen vervolgstappen doorlopen.

3.5.1 Vervolgonderzoek

Er dient vervolgonderzoek plaats te vinden naar de volgende soorten:

- Vleermuizen.
- Huismus.
- Steenmarter.
- Eekhoorn.

Verder dient er een mitigatieplan opgesteld te worden en een ecologisch werkprotocol voor de uit te voeren werkzaamheden. Op basis van het veldbezoek en de toekomstige ontwikkelingen wordt ingeschat dat het bestemmingsplan onder voorwaarden vergunbaar is. Eén van deze voorwaarden is het uitvoeren van soortgericht vervolgonderzoeken.

3.5.2 Mitigerende maatregelen

Op basis van de QuickScan is de aanwezigheid van een aantal beschermde soorten niet uit te sluiten. Omdat bij uitvoering van de werkzaamheden sprake kan zijn van overtreding van verbodsbepalingen van de Wnb, moeten maatregelen genomen worden. De te nemen maatregelen per soort worden hier behandeld.

Broedvogels (zonder jaarrond beschermd nest)

Om effecten op algemene broedvogels te voorkomen, dienen de onderstaande maatregelen in acht te worden genomen:

- Voer werkzaamheden bij voorkeur buiten het broedseizoen uit. Het broedseizoen loopt ongeveer van 15 maart tot 15 juli, maar kan afhankelijk van het weer en andere factoren verschuiven.
- Indien het niet mogelijk is om buiten het broedseizoen te werken, dienen geschikte broedlocaties voorafgaand aan het broedseizoen ongeschikt te worden gemaakt en gehouden.
- Indien werkzaamheden starten binnen het broedseizoen, dient door een deskundig ecooloog onderzocht te worden of broedende vogels ter plaatse aanwezig zijn.

Mitigerende maatregelen ten behoeve van jaarrond beschermde broedvogels

- Bij het kappen van bomen is het noodzakelijk om vervolgonderzoek naar de aanwezigheid van jaarrond beschermde nesten uit te voeren. Geadviseerd wordt om bij bomen waarbij de kroon niet goed zichtbaar is deze controle uit te voeren wanneer er geen blad aan de bomen zit.
- Het broedseizoen loopt ongeveer van 15 maart tot 15 juli, maar kan afhankelijk van het weer en andere factoren verschuiven. Gedurende de aanwezigheid van de vogels dient de nestplek niet verstoord te worden. Gezien het nest jaarrond beschermd is, dienen indien bomen met nesten gekapt worden, geschikte broedlocaties voorafgaand aan het broedseizoen ongeschikt te worden gemaakt en gehouden zodra alternatieve nestplekken gerealiseerd zijn. De mitigatie is pas effectief zodra de nieuwe nestplekken in gebruik genomen zijn en er broedsucces is. De mitigerende maatregelen dienen gecontroleerd te worden gedurende het broedseizoen (leg-jongen-uitvliegfase).

Mitigerende maatregelen ten behoeve van grondgebonden zoogdieren

Het slopen van gebouwen en kappen van bomen heeft mogelijk effecten op grondgebonden zoogdieren die hierin voorkomen zoals de steenmarter (gebouwen) en eekhoorn (bomen). Deze plekken dienen onderzocht te worden of daadwerkelijk streng beschermde soorten voorkomen, op basis van dit onderzoek worden vervolgstappen bepaalt.

Mitigerende maatregelen ten behoeve van vleermuizen

- Bij het kappen van bomen en het slopen van bebouwing is het noodzakelijk om vervolgonderzoek naar de aanwezigheid van verblijfplaatsen en van vleermuizen beschermde verblijfplekken uit te voeren.
- Hierbij gaat het om drie veldbezoeken (een in de ochtend en een in de avond) in de periode half mei tot half juli en daarnaast twee veldbezoeken (beide in de avond) in de periode half augustus tot half september/oktober.
- De specifieke maatregelen die moeten worden genomen voor verblijfplaatsen volgen uit onderzoek.
- Om andere effecten te voorkomen: werk tussen zonsopkomst en zonsondergang. Mogelijke verlichting en bouwlampen dienen naar beneden te worden gericht, van vliegroutes af.

Algemene maatregelen (zorgplicht)

De Wnb kent een algemene zorgplicht (Artikel 1.11 Wnb). Dit betekent dat zorgvuldig met alle aanwezige planten en dieren moet worden omgegaan. Hiervoor moeten de volgende maatregelen worden genomen:

- Voer de werkzaamheden rustig uit en op een dusdanige manier dat dieren niet ingesloten raken. Op deze manier zijn dieren in de gelegenheid om te vluchten naar andere leefgebieden.
- Het materieel moet zorgvuldig en deskundig worden gebruikt, zodat geen onnodige schade wordt veroorzaakt of onnodige verstoring van flora en fauna optreedt.

4 CONCLUSIE

Door de voorgenomen werkzaamheden vinden mogelijk negatieve effecten plaats op beschermde soorten en worden verbodsbepaling van de Wnb overtreden. De volgende stap is het uitvoeren van soortgericht onderzoek naar broedvogels met jaarrond beschermd nest (huismus, sperwer), steenmarter, vleermuizen en eekhoorn. De resultaten van dit onderzoek dienen getoetst te worden in een natuurtoets. Hierbij wordt ook de nog te realiseren mitigatietaak vanuit het reeds gesloopte grafisch lyceum meegenomen.

Indien er beschermde functies aanwezig zijn dient er gemitigeerd te worden en een ontheffing te worden verkregen alvorens de geplande werkzaamheden uit te kunnen voeren.

Verwacht wordt dat het voorgenomen bestemmingplan op basis van het ontwerp inrichtingsplan de ruimte biedt om de vastgestelde soorten en functies afdoende te kunnen mitigeren. In de nieuwbouw zijn met bestaande technieken verblijfsmogelijkheden te realiseren voor vleermuizen en gebouwbewonende vogelsoorten. Door behoud en ontwikkeling van aanwezige beplanting kunnen effecten op verblijfplaatsen, vliegroute en foerageergebied van vleermuizen en vogels worden ondervangen. Door de mitigatie zal de ecologische achteruitgang binnen het plangebied worden ondervangen en met een slim natuur inclusief gebouw en omgevingsontwerp kan een lokale plus op de biodiversiteit tot stand worden gebracht. Op deze manier is geen permanent negatief effect te verwachten op de staat van instandhouding (SVI) voor de vastgestelde en te verwachten soorten.

Daarmee is het bestemmingsplan onder de genoemde voorwaarden vergunbaar. De omvang van de mitigatie taakstelling en noodzaak zal blijken uit het nog uit te voeren geadviseerde soortgerichte onderzoek.

BIJLAGE A WETTELIJK KADER WET NATUURBESCHERMING

Soortbescherming

Algemeen

De Wet natuurbescherming (Wnb) is op 1 januari 2017 in werking getreden. De wet is in de plaats gekomen van de Natuurbeschermingswet 1998, de Flora- en faunawet en de Boswet. De wet is ingedeeld in hoofdstukken en kent een algemeen deel (hoofdstuk 1), delen over Natura 2000-gebieden (hoofdstuk 2), soorten (hoofdstuk 3), houtopstanden, hout en houtproducten (hoofdstuk 4), verder delen die gaan over vrijstellingen, beschikkingen en verplichtingen (hoofdstuk 5), financiële bepalingen (hoofdstuk 6), handhaving (hoofdstuk 7), overige bepalingen (hoofdstuk 8) en tot slot een beschrijving van het overgangsrecht (hoofdstuk 9) en een beschrijving van de wijziging van overige wetten (hoofdstuk 10). In navolgende paragrafen is een samenvattende beschrijving van de voor dit rapport relevante delen van de wet gegeven.

De Wnb kent een algemene zorgplicht. Deze houdt in dat iedereen voldoende zorg in acht moet nemen om schade aan soorten te voorkomen, ook voor soorten die niet beschermd zijn ([art 1.11, lid 1](#)). Dit houdt in ieder geval in dat handelen of nalaten van handelen dat schadelijk kan zijn zo veel mogelijk achterwege gelaten dient te worden ([art 1.11, lid 2](#)). Deze algemene zorgplicht geldt altijd en overal, met slechts als uitzondering handelingen die op grond van de Visserijwet worden uitgevoerd ([art 1.11, lid 3](#)).

Categorieën

De wet maakt onderscheid in drie categorieën van beschermde soorten, namelijk:

- Soorten Vogelrichtlijn (Wnb paragraaf 3.1).
- Soorten Habitatrichtlijn (Wnb paragraaf 3.2).
- Andere soorten (Wnb paragraaf 3.3).

Soorten Vogelrichtlijn

Alle van nature in Nederland in het wild levende vogels van soorten als bedoeld in artikel 1 van de Vogelrichtlijn zijn in Nederland beschermd. De soorten van artikel 1 van Vogelrichtlijn zijn alle vogelsoorten die op het Europese grondgebied van de lidstaten van de EU voorkomen. Het deel daarvan dat van nature in Nederland voorkomt, is dus beschermd ([art. 3.1 lid 1](#)).

Soorten Habitatrichtlijn

In deze categorie vallen alle in het wild levende dieren zoals genoemd in:

- bijlage IV, onderdeel a, bij de Habitatrichtlijn,
- bijlage II bij het Verdrag van Bern of;
- bijlage I bij het Verdrag van Bonn; ([art. 3.5 lid 1](#))

en (in hun natuurlijke verspreidingsgebied) planten van soorten, genoemd in:

- bijlage IV, onderdeel b, bij de Habitatrichtlijn of;
- bijlage I bij het Verdrag van Bern; ([art. 3.5, lid 5](#))

Het gaat hierbij dus om meer dan alleen de soorten van de Habitatrichtlijn (namelijk ook soorten van de conventies van Bern en Bonn). Omdat echter in de Wnb paragraaf 3.2 “soorten Habitatrichtlijn” als titel heeft, wordt dit ook hier zo gebruikt om deze groep van beschermde soorten aan te duiden.

Andere soorten

Naast de soorten waarvan de bescherming op Europees niveau verplicht is gesteld, is er ook een aantal soorten op nationaal niveau beschermd. Dit is dus een “nationale kop” op de Europese bescherming. Het gaat hierbij om soorten die zeer zeldzaam en/of bedreigd zijn, en waarvan het duurzaam voortbestaan niet is verzekerd als geen beschermingsmaatregelen worden getroffen. De soorten waar het om gaat zijn opgenomen op de bijlage bij de wet ([art. 3.10, lid 1 onder a en c](#)).

Verbodsbepalingen

Ten aanzien van soorten van de Vogelrichtlijn verbiedt de wet het opzettelijk doden of vangen ([art. 3.1 lid 1](#)), het opzettelijk vernielen van nesten, rustplaatsen en eieren ([art. 3.1 lid 2](#)), het rapen of onder zich hebben van eieren ([art. 3.1 lid 3](#)) en het opzettelijk storen van vogels ([art. 3.1 lid 4](#)). Het verbod tot opzettelijk storen geldt niet in het geval de storing niet van wezenlijke invloed is op de staat van instandhouding van de desbetreffende vogelsoort ([art. 3.1 lid 5](#)).

Ten aanzien van de soorten van de Habitatrichtlijn beschermde diersoorten verbiedt de wet het opzettelijk doden of vangen ([art 3.5 lid 1](#)), het opzettelijk verstoren ([art 3.5 lid 2](#)), het opzettelijk vernielen of rapen van eieren ([art 3.5 lid 3](#)) en het beschadigen of vernielen van voortplantingsplaatsen of rustplaatsen ([art 3.5 lid 4](#)). Ten aanzien van de Europees beschermde plantensoorten verbiedt de wet het opzettelijk te plukken en verzamelen, afsnijden, ontwortelen en vernielen ([art 3.5 lid 5](#)).

Ten aanzien van de andere beschermde diersoorten geldt slechts een verbod tot het opzettelijk doden of vangen ([art 3.10 lid 1 onder a](#)) en het opzettelijk beschadigen of vernielen van voortplantingsplaatsen of rustplaatsen ([art 3.10 lid 1 onder b](#)). Ten aanzien van de andere beschermde plantensoorten geldt een verbod tot opzettelijk plukken en verzamelen, afsnijden, ontwortelen of vernielen ([art 3.10 lid 1 onder c](#)).

Gedragcodes, vrijstellingen en ontheffingen

Gedragcode

De in het voorgaande beschreven verbodsbepalingen zijn niet van toepassing op handelingen die zijn beschreven in en aantoonbaar worden uitgevoerd volgens een door de minister van EZ vastgestelde gedragscode ([art. 3.31 lid 1](#)). Het moet dan gaan om handelingen die plaatsvinden in het kader van:

- Een bestendig beheer of onderhoud aan vaarwegen, watergangen, waterkeringen, waterstaatswerken, oevers, vliegvelden, wegen, spoorwegen of bermen, of in het kader van natuurbeheer.
- Een bestendig beheer of onderhoud in de landbouw of de bosbouw.
- Een bestendig gebruik.
- Ruimtelijke ontwikkeling of inrichting.

Vrijstelling

Provinciale staten en de minister van EZ kunnen vrijstelling verlenen van de verbodsbepalingen ([art 3.3 lid 2-4](#); [3.8 lid 2-5](#), [3.10 lid 2](#)). Voor zover het gaat om de hiervoor beschreven verbodsbepalingen, kan in het kader van ruimtelijke ontwikkeling en inrichting een ontheffing worden verleend van de verbodsbepalingen van artikel 3.1, 3.5 en 3.10, dus ten aanzien van alle beschermde soorten. Een vrijstelling mag alleen worden verleend wanneer aan bepaalde voorwaarden is voldaan. Deze zijn gelijk aan de voorwaarden waaronder een ontheffing verleend kan worden (zie hier onder).

Voor welke soorten een vrijstelling geldt, verschilt per bevoegd gezag (ministerie van EZ en de afzonderlijke provincies). De lijst met vrijgestelde soorten van het ministerie is alleen van toepassing op handelingen waarvoor de minister van EZ het gevoegd gezag is. Voor handelingen waarvoor gedeputeerde staten het bevoegd gezag zijn, geldt de vrijstellingslijst van de betreffende provincie. De provincie Noord-Brabant heeft een algemene vrijstelling verleend voor onderstaande soorten;

Amfibieën

- Bruine kikker
- Gewone pad
- Kleine watersalamander
- Meerkikker
- Middelste groene kikker (of bastaardkikker)

Zoogdieren

- Aardmuis
- Bosmuis
- Dwergmuis
- Dwergspitsmuis

- Egel
- Gewone bosspitsmuis
- Haas
- Huisspitsmuis
- Konijn
- Ondergrondse woelmuis
- Ree
- Rosse woelmuis
- Tweekleurige bosspitsmuis
- Veldmuis
- Vos
- Wild zwijn
- Woelrat

Ontheffing

Voor soorten waarvoor (in de betreffende provincie) geen vrijstelling geldt, moet wanneer niet volgens een gedragscode wordt gewerkt een ontheffing worden aangevraagd wanneer er een handeling wordt uitgevoerd waardoor een verbodsbepalingen van artikel 3.1, 3.5 of 3.10 van de Wnb wordt overtreden ([art 3.3 lid 1,3; 3.8 lid 1,3, 3.10 lid 2](#)). Of deze ontheffing kan worden verleend, hangt af of voldaan wordt aan de voorwaarden. De voorwaarden waaraan moet worden voldaan, verschillen per categorie.

De eerste eis die wordt gesteld, is dat er geen andere bevredigende oplossing mag zijn. Dat betekent -ook in combinatie met de in artikel 1.11 beschreven zorgplicht- dat wanneer een overtreding redelijkerwijs te voorkomen is, en ontheffing niet mogelijk is. De werkzaamheden moeten dan op zodanige wijze worden uitgevoerd dat er geen overtreding van de wet plaatsvindt. Te denken valt aan het kappen van bomen buiten het broedseizoen, of het afzetten van en het wegvangen van soorten in het werkgebied. Verder kan een ontheffing alleen worden verleend wanneer is aangetoond dat er geen afbreuk wordt gedaan aan de gunstige staat van instandhouding van de betreffende soort. Daarnaast gelden er per categorie verschillende aanvullende voorwaarden.

Voor [soorten van de Vogelrichtlijn](#) kan alleen een ontheffing worden verleend in het geval van: ([art 3.3 lid 4](#)):

1. in het belang van de volksgezondheid of de openbare veiligheid;
2. in het belang van de veiligheid van het luchtverkeer;
3. ter voorkoming van belangrijke schade aan gewassen, vee, bossen, visserij of wateren;
4. ter bescherming van flora of fauna;
5. voor onderzoek of onderwijs, het uitzetten of herinvoeren van soorten, of voor de daarmee samenhangende teelt, of
6. om het vangen, het onder zich hebben of elke andere wijze van verstandig gebruik van bepaalde vogels in kleine hoeveelheden selectief en onder strikt gecontroleerde omstandigheden toe te staan.

Voor [soorten van de Habitatrichtlijn](#) kan alleen een ontheffing worden verleend in het geval van: ([art 3.8 lid 5](#)):

1. in het belang van de bescherming van de wilde flora of fauna, of in het belang van de instandhouding van de natuurlijke habitats;
2. ter voorkoming van ernstige schade aan met name de gewassen, veehouderijen, bossen, visgronden, wateren of andere vormen van eigendom;
3. in het belang van de volksgezondheid, de openbare veiligheid of andere dwingende redenen van groot openbaar belang, met inbegrip van redenen van sociale of economische aard en met inbegrip van voor het milieu wezenlijke gunstige effecten;
4. voor onderzoek en onderwijs, repopulatie of herintroductie van deze soorten, of voor de daartoe benodigde kweek, met inbegrip van de kunstmatige vermeerdering van planten, of
5. om het onder strikt gecontroleerde omstandigheden mogelijk te maken op selectieve wijze en binnen bepaalde grenzen een beperkt, bij de ontheffing of vrijstelling vastgesteld aantal van bepaalde dieren van de aangewezen soort te vangen of onder zich te hebben, onderscheidenlijk een beperkt bij de ontheffing of vrijstelling vastgesteld aantal van bepaalde planten van de aangewezen soort te plukken of onder zich te hebben.

Voor de **andere beschermde soorten**, gelden de voorwaarden die gelden voor de overige Europees beschermde soorten aangevuld met: (art 3.10 lid 2):

1. in het kader van de ruimtelijke inrichting of ontwikkeling van gebieden, daaronder begrepen het daarop volgende gebruik van het ingerichte of ontwikkelde gebied;
2. ter voorkoming van schade of overlast, met inbegrip van schade aan sportvelden, schietterreinen, industrieterreinen, kazernes of begraafplaatsen;
3. ter beperking van de omvang van de populatie van dieren, in verband met door deze dieren ter plaatse en in het omringende gebied veelvuldig veroorzaakte schade of in verband met de maximale draagkracht van het gebied waarin de dieren zich bevinden;
4. ter voorkoming of bestrijding van onnodig lijden van zieke of gebrekkige dieren;
5. in het kader van bestendig beheer of onderhoud in de landbouw of bosbouw;
6. in het kader van bestendig beheer of onderhoud aan vaarwegen, watergangen, waterkeringen, waterstaatswerken, oevers, vliegvelden, wegen, spoorwegen of bermen, of in het kader van natuurbeheer;
7. in het kader van bestendig beheer of onderhoud van de landschappelijke kwaliteiten van een bepaald gebied, of in het algemeen belang.

COLOFON

QUICKSCAN NATUURWETGEVING HUMPERDINCKLAAN EINDHOVEN

KLANT

Woonbedrijf

AUTEUR

[REDACTED]

PROJECTNUMMER

C0553.000127.0260

ONZE REFERENTIE

084039536 A

DATUM

12 december 2019

GECONTROLEERD DOOR

VRIJGEGEVEN DOOR

[REDACTED]

Adviseur Ecologie & Specialist Fauna

[REDACTED]

Adviseur Ecologie & Specialist Fauna

Arcadis Nederland B.V.

Postbus 1632
6201 BP Maastricht
Nederland
+31 (0)88 4261 261

www.arcadis.com

BIJLAGE C RESULTATEN SOORTGERICHT ONDERZOEK STARO B.V.

Resultaten onderzoek vleermuizen

Locatie : Humberdincklaan Eindhoven

Datum : 25-9-2020
Projectnummer : 19-0458
Opdrachtgever : Arcadis B.V.
Opgesteld door : [REDACTED]

Kader

Stichting Woonbedrijf SWS.Hhvl heeft het voornemen om een nieuwe woonwijk in Eindhoven te realiseren op de locatie van een internationaal schoolcomplex met gymzaal aan de Humberdincklaan, zie figuur 1. In verband met de voorgenomen plannen is in 2019 een toets flora en fauna uitgevoerd (Arcadis, 084039536). Hieruit is gebleken dat de werkzaamheden mogelijk leiden tot verstoring en beschadigen en/of vernielen van verblijfplaatsen en het doden of verwonden van individuen van gebouwbewonende soorten zoals gewone dwergvleermuis, laatvlieger en gewone grootoorvleermuis indien deze ten tijde van de werkzaamheden aanwezig zijn. Het gebruik van kunstverlichting in de periode waarin vleermuizen actief zijn (in het zomerhalfjaar, een half uur voor zonsondergang t/m half uur na zonsopkomst) kan leiden tot verstoring van foerageergebied en vliegroutes.

Om eventuele overtreding van de Wet natuurbescherming te kunnen voorkomen, zijn vijf onderzoeks rondes uitgevoerd naar de aanwezigheid van verblijfplaatsen van gebouwbewonende, boombewonende vleermuizen, vliegroutes en foerageergebieden. In onderhavige notitie worden de voorlopige resultaten van het nader onderzoek beschreven.

Figuur 1. Globale begrenzing van het plangebied (zwarte lijn) (bron: Google Maps)

Methode

Het vleermuisonderzoek is uitgevoerd conform het vleermuisprotocol van 2017.

Het onderzoek naar vleermuizen richt zich op het vaststellen van de functie van het gebied voor vleermuissoorten. De volgende functies voor vleermuizen zijn mogelijk aanwezig binnen het plangebied en dienen te worden onderzocht:

- Foerageergebied
- Vliegroute
- Verblijfplaatsen gebouwbewonende en boombewonende soorten
 - Zomerverblijfplaats
 - Kraamverblijfplaats
 - Paarverblijfplaats
 - Winterverblijfplaats

Gezien de verspreiding van de vleermuissoorten in Nederland en beschikbare functies binnen het plangebied zijn de volgende vleermuissoorten binnen en in de omgeving van het plangebied te verwachten; gewone dwergvleermuis, laatvlieger en gewone grootoorvleermuis.

Op basis van de functies en de te verwachten soorten binnen het plangebied is inspanning en tijdsperiode van het onderzoek vastgesteld. Tabel 1 geeft een overzicht van de bezoekdata, de onderzoeker(s), de onderzochte functie en het moment op de dag en de weersomstandigheden.

Het vleermuisonderzoek is uitgevoerd met behulp van verschillende batdetectors (Pettersson D240x en Anabat Walkabout). Vleermuizen maken ultrasoon geluid en met de echo daarvan krijgen ze een geluidsbeeld van de omgeving. Wij kunnen dat geluid met het blote oor niet of nauwelijks horen, maar een batdetector zet het ultrasone geluid om naar een geluidsfrequentie die wij wel kunnen horen. Met de batdetectors die gebruikt zijn tijdens het vleermuisonderzoek is het mogelijk om opnames te maken van de geluiden. De Anabat Walkabout heeft als meerwaarde dat de sonogrammen van de geluiden van de vleermuizen gelijk zichtbaar zijn en in het veld kunnen worden geanalyseerd. De opnames zijn, indien noodzakelijk, achteraf geanalyseerd om met zekerheid de vleermuissoort vast te stellen met behulp van BatExplorer.

Tabel 1. Overzicht veldbezoeken, onderzoekers, onderzochte functies en weersomstandigheden. Onderzoekers: IV = Ivar Vleut, KM = Kirsten Moonen, MV = Mark Vonk, JH = Jannes Hoppenbrouwer, PN = Pelle Nijs, FW = Frenk van der Wal. Functies: FG = Foerageergebied, ZV = zomerverblijfplaats, KV = kraamverblijfplaats, VR = vliegroute, WV = winterverblijfplaats

Ronde	datum	Functie	tijd	onderzoeker	bewolking	temp	neerslag	wind
1	20-5-2020	FG/ZV/KV/VR	21:20 – 0:00	IV, KM, PN, MV	Helder	18 °C	geen	2 Bft
2	23-6-2020	FG/ZV/KV/VR	21:50 – 0:20	IV, JH, PN, MV	Helder	21 °C	geen	2 Bft
3	2-7-2020	FG/ZV/KV/VR	03:05 – 05:35	IV, FW	Licht bewolkt	14 °C	geen	2 Bft
4	20-8-2020	PV/WV/FG/VR	22:00 – 0:00	IV, KM	Bewolkt	28 °C	geen	2 Bft
5	14-9-2020	PV/WV/FG/VR	23:00 – 01:00	IV, KM	Helder	19 °C	geen	1 Bft

Resultaten

In bijlage 1 zijn de waarnemingen van de vleermuizen per onderzoeksrondte weergegeven.

Foerageergebied

Tijdens de eerste twee avondrondes en de ochtendronde zijn er ongeveer tien foeragerende gewone dwergvleermuizen binnen en rondom het plangebied waargenomen, zie figuur 2. De foeragerende vleermuizen zijn voornamelijk in de omgeving van de bomen en vegetatie waargenomen. Tijdens het najaarsonderzoek zijn er verspreid over het plangebied enkele foeragerende gewone dwergvleermuizen waargenomen.

Figuur 2. Foerageergebied gewone dwergvleermuizen (Pp) met aantal binnen het plangebied

Vliegroure

Tijdens het onderzoek zijn meerdere gewone dwergvleermuizen op vliegroure langs de oostkant van het plangebied, langs de Humperdincklaan, gevlogen richting het noordoosten, zie figuur 3. Tijdens ronde 1 ging het om vier individuen, tijdens ronde 2 ging het om twee individuen. Verder is er één laatvlieger ten noorden van het plangebied waargenomen op vliegroure richting het zuidoosten tijdens de eerste onderzoeksrunde.

Figuur 3. Gewone dwergvleermuizen (Pp) en laatvlieger (Es) op vliegroure tijdens de onderzoeksrondes in het voorjaar

Verblijfplaatsen

Zomerverblijfplaats

Tijdens het vleermuisonderzoek zijn er geen zomerverblijfplaatsen waargenomen binnen het plangebied.

Kraamverblijfplaats

Tijdens het onderzoek zijn er geen kraamverblijfplaatsen aangetoond.

Paarverblijfplaatsen

Mannetjes vleermuizen van sommige soorten vertonen in de paarperiode een opvallend baltsgedrag. Tijdens de balts vliegen de mannetjes van de gewone dwergvleermuis roepend rond om vrouwtjes te lokken, veelal gebruiken ze hierbij vaste trajecten binnen een territorium. Paarverblijven bevinden zich vaak in het centrum van het territorium in voornamelijk gebouwen of holle bomen.

Tijdens de twee najaarsrondes is er baltsgedrag van de gewone dwergvleermuizen vastgesteld ten zuiden van het plangebied bij de woningen ten zuiden van de Humperdincklaan. Het was mogelijk om

de vleermuis te volgen met behulp van een warmtebeeldcamera (Pulsar XP50) en zijn territorium in beeld te brengen, zie figuur 4. Vermoedelijk heeft het individu een paarverblijfplaats in één van de woningen ten zuiden van het plangebied. Het individu kwam niet binnen het plangebied en het is dan ook uitgesloten dat er een paarverblijfplaats binnen het plangebied aanwezig is.

Figuur 4. Territorium gewone dwergvleermuis (Pp) buiten plangebied

Winterverblijfplaatsen

Tijdens het najaarsonderzoek is geen gedrag van vleermuizen geconstateerd dat kan duiden op de aanwezigheid van een winterverblijfplaats.

Effectbeoordeling en toetsing Wet natuurbescherming

Foerageergebied

Het plangebied wordt gebruikt als foerageergebied door de gewone dwergvleermuis, voornamelijk rond de vegetatie. Er blijft voldoende geschikt foerageergebied aanwezig in de omgeving van het plangebied. Het verwijderen van de bomen heeft daarom geen negatief effect hebben op het foerageergebied van de gewone dwergvleermuis. Het gebruik van kunstverlichting in de periode waarin vleermuizen actief zijn (in het zomerhalfjaar, een half uur voor zonsondergang t/m half uur na zonsopkomst) kan leiden tot verstoring van foerageergebied. Daarom wordt geadviseerd om verstoring door nachtelijk kunstlicht te voorkomen door in de actieve periode overdag de werkzaamheden uit te voeren.

Vliegroutes

Tijdens het onderzoek zijn er enkele gewone dwergvleermuizen waargenomen ten zuiden van het plangebied langs de bomenlaan en een laatvlieger op vliegroute aan de noordzijde van het plangebied. De bomen buiten het plangebied aan de Humperdincklaan blijven behouden en deze kunnen dienst doen als vliegroute voor vleermuizen. Alleen het verwijderen van de bomen tussen de Karel de Grootlaan en Humperdincklaan aan de noordoostkant van het plangebied zal effect hebben op de vliegroute van de laatvlieger. Het gaat echter maar om één individu. Het kappen van de bomen zal dan ook geen significant effect hebben op de vliegroute van de laatvlieger. Het gebruik van kunstverlichting in de periode waarin vleermuizen actief zijn kan leiden tot verstoring van vliegroutes. Daarom wordt geadviseerd om verstoring door nachtelijk kunstlicht te voorkomen door in de actieve periode overdag de werkzaamheden uit te voeren.

Verblijfplaatsen

Het onderzoek heeft aangetoond dat er geen verblijfplaatsen aanwezig zijn van vleermuizen binnen het plangebied. Het slopen van de gebouwen of bomen heeft geen effect op verblijfplaatsen van vleermuizen.

Conclusie

Het plangebied wordt gebruikt als foerageergebied door meerdere gewone dwergvleermuizen. Het verwijderen van de vegetatie zal ertoe leiden dat er foerageergebied verloren gaat. Er blijft echter voldoende foerageergebied aanwezig in de directe omgeving van het plangebied, waardoor de voorgenomen plannen geen negatief effect hebben op het foerageergebied van vleermuizen.

De bomenrij ten zuiden van het plangebied wordt gebruikt als vliegroute door meerdere gewone dwergvleermuizen. De bomen buiten het plangebied aan de Humberdincklaan blijven behouden en deze kunnen dienst doen als vliegroute voor vleermuizen. De werkzaamheden hebben daarom geen negatief effect op de vliegroute van de gewone dwergvleermuis.

Aan de oostkant van het plangebied is een enkele langsvliegende laatvlieger waargenomen. Het verwijderen van de vegetatie kan leiden tot verstoring van de vliegroute. Echter gaat het om een enkele langsvliegende laatvlieger. Het kappen van de bomen zal dan ook geen significant effect hebben op de vliegroute van de laatvlieger.

Het gebruik van kunstverlichting in de periode waarin vleermuizen actief zijn kan leiden tot verstoring van vliegroutes. Daarom wordt geadviseerd om verstoring door nachtelijk kunstlicht te voorkomen door in de actieve periode van de vleermuis (april t/m oktober) de werkzaamheden overdag uit te voeren.

Literatuur

- + Bij12. 2017. Gewone dwergvleermuis *Pipistrellus pipistrellus*. Kennisdocument. Versie 1.0 Juli 2017
- + Lundberg, K., & Gerell, R. 1986. Territorial advertisement and mate attraction in the bat *Pipistrellus pipistrellus*. *Ethology*, 71(2), 115-124.
- + Netwerk Groene Bureaus. 2017. Soortinventarisatieprotocollen in het kader van de Wet Natuurbescherming. Versie juli 2017.
- + Rijksdienst voor Ondernemend Nederland, 2014. Soortenstandaard gewone dwergvleermuis. Versie 1.1, maart 2014. RVO-S12-401/BF15896
- + Vleermuisvakberaad Netwerk Groene Bureaus, Zoogdiervereniging. 2017. Vleermuisprotocol 2017, maart 2017. www.netwerkgroenebureaus.nl en www.zoogdiervereniging.nl.

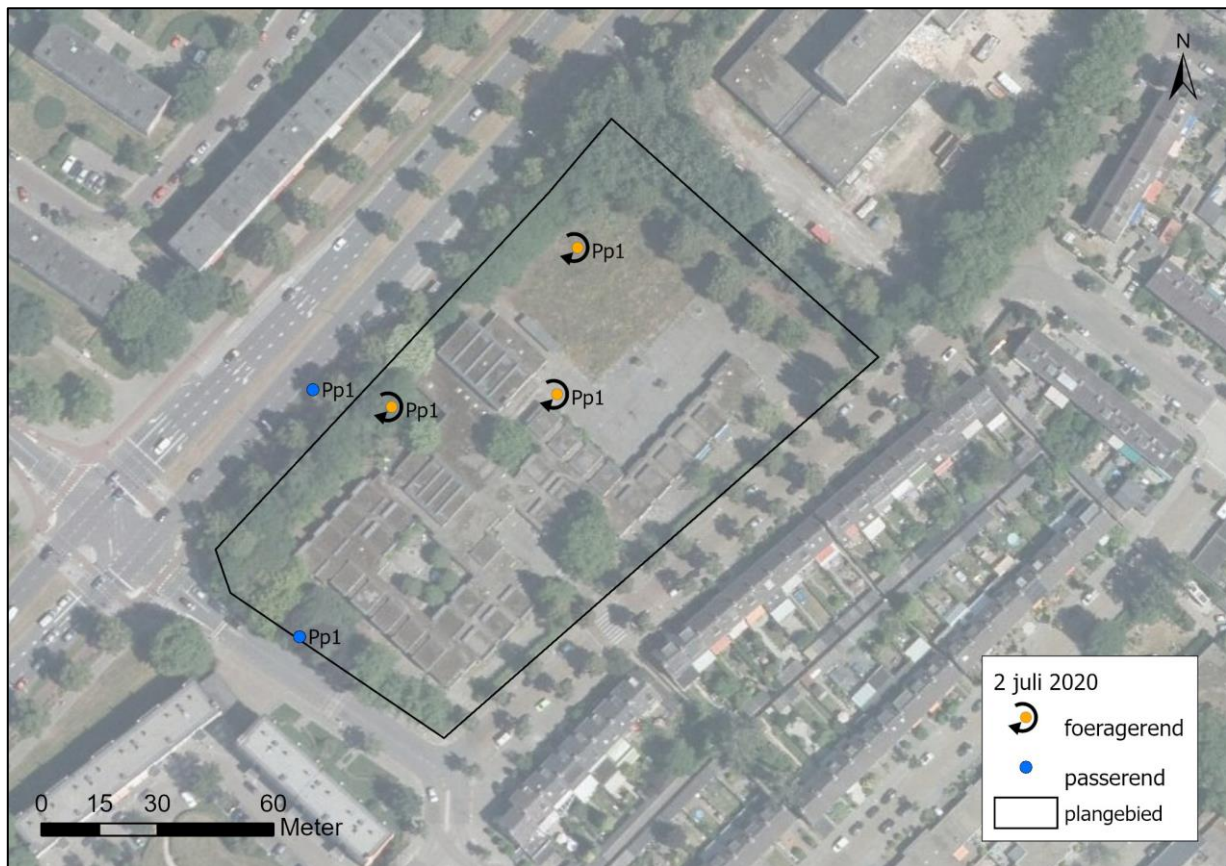
Bijlage 1. Waarnemingen per onderzoeksronde

Pp – *Pipistrellus Pipistrellus* – Gewone dwergvleermuis
 Es – *Eptesicus serotinus* – Laatvlieger
 Getal = aantal

Pp – *Pipistrellus Pipistrellus* – Gewone dwergvleermuis
Getal = aantal

Pp – *Pipistrellus Pipistrellus* – Gewone dwergvleermuis
 Getal = aantal

Pp – *Pipistrellus Pipistrellus* – Gewone dwergvleermuis
Getal = aantal

Pp – *Pipistrellus Pipistrellus* – Gewone dwergvleermuis
Getal = aantal

BIJLAGE D MEMO OMGEVINGSCHECK STEENMARTER

ONDERWERP

Humperdincklaan Eindhoven Woonbedrijf - Vervolgstappen steenmarter

ONZE REFERENTIE

D10043221:28

DATUM

30 november 2021

VAN

Arcadis

Inleiding

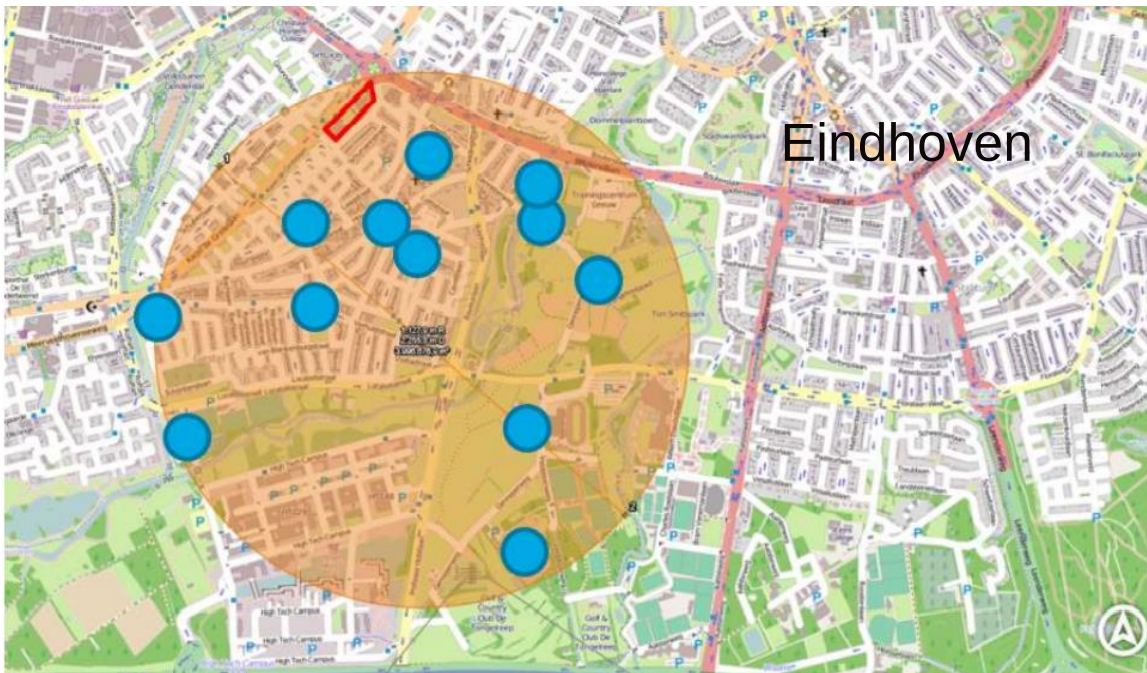
Voor de geplande herontwikkeling van de schoolgebouwen aan de Humperdincklaan te Eindhoven is, in het kader van de Wet natuurbescherming (hierna Wnb genoemd), soortgericht onderzoek uitgevoerd (Arcadis, 2021. Ref. D10016751:50). Uit dit soortgericht onderzoek is onder andere naar voren gekomen dat het plangebied functioneel leefgebied van steenmarter vormt en zich een rustplaats binnen het plangebied bevindt. Op basis van de effectbeschrijving en toetsing is geconcludeerd dat de voorgenomen ingreep leidt tot conflict met de verbodsbepaling van artikel 3.10 lid 1b van de Wnb. In het kader van de Wnb moeten mitigerende maatregelen getroffen worden om de negatieve effecten op steenmarter zo goed als mogelijk te voorkomen. Om de ontheffingsaanvraag en de staat van instandhouding van de steenmarter beter te onderbouwen is een omgevingscheck uitgevoerd naar geschikte gebieden in de nabije omgeving van het plangebied. Voorliggende memo gaat in op de omgevingscheck van het mogelijke primaire leefgebied van de steenmarter en de vervolgstappen die, in het kader van de Wnb, getroffen moeten worden.

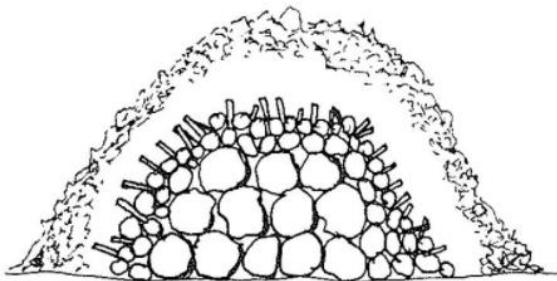
Figuur 1. Luchtfoto plangebied, rood omkaderd.

Methodiek

Aanvullend op het advies uit het soortgericht onderzoek is op 10-11-2021 een omgevingscheck uitgevoerd door [REDACTED], ecooloog van Arcadis. Hierbij is het mogelijke primaire leefgebied van de steenmarter (zie figuur 1) onderzocht op geschiktheid als verblijfplaats. De potentiële verblijfslocaties zijn onderzocht op verblijfsmogelijkheden. Leegstaande ruimtes zijn aangemerkt als potentiële verblijfplaats. Ook open en/of vervallen schuren en rommelhoekjes kunnen dienstdoen als verblijfplaats. Naast het bepalen van de geschiktheid is ook middels het veldbezoek onderzocht of er mogelijkheden zijn om verblijfvoorzieningen te realiseren, zoals marterhopen (bestaande een stobben/snoeihout) en steenmarterkasten, zie figuur 2. Op basis van de bevindingen van het veldbezoek is geconcludeerd wat het aanbod aan verblijfsmogelijkheden is. Daarnaast is bepaald waar mogelijk verblijfvoorzieningen gerealiseerd kunnen worden en welke type verblijfvoorzieningen.

Figuur 2. Mogelijke primaire rustplaatsen steenmarter (blauwe cirkels) binnen geschat leefgebied (oranje cirkel) met het plangebied bij benadering rood omlijnd.

Figuur 3. Alternatieve verblijfsvoorzieningen steenmarter.

Foto links: Marterhoop bestaande uit stobben/snoeihout en fijner organisch materiaal (bron: <http://www.zoogdierenwerkgroep.be/zorgen/habitatverbetering/nestkasten-en-kunstbouwen/kunstbouwen>).

Foto rechts: Steenmarterkast (bron: <https://www.vivara.nl/nestkast-voor-steenmarter-en-boommarter>)

Omgevingscheck

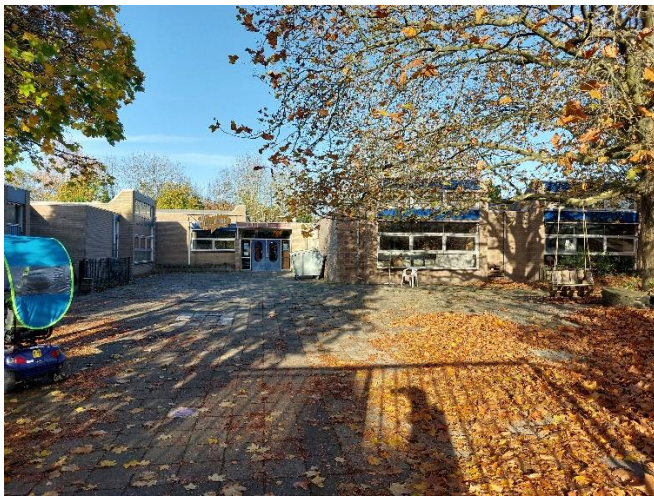
Op basis van het soortgericht onderzoek is vastgesteld dat het voormalige schoolgebouw aan de Humperdincklaan in Eindhoven functioneert als verblijfplaats van steenmarter, zie figuur 4. Door de leegstand is sprake van rust en ruimte waar de steenmarter van profiteert. Daarnaast zijn in de omgeving groenstructuren en braakliggende terreinen (zie figuur 4) aanwezig waar voedsel (bijvoorbeeld muisachtigen) gevonden kunnen worden. De planlocatie vormt daarom optimaal leefgebied van de steenmarter.

Uit het veldbezoek is gebleken dat een deel van de potentiële verblijfslocaties, binnen het mogelijke primaire leefgebied van de steenmarter, ongeschikt is als verblijfplaats. Het gaat hierbij om appartementen en bedrijfsruimtes

die in gebruik zijn, zie figuur 5. Naast leegstaande ruimtes ontbreken hier ook andere verblijfsmogelijkheden zoals rommelhoekjes en (open/vervallen) schuren. In figuur 12 is weergegeven om welke locaties dit gaat. Deze locaties vormen daarom naar verwachting geen verblijfsfunctie voor de steenmarter en zijn daarom verder buiten beschouwing gelaten.

Binnen het mogelijk primaire leefgebied van de steenmarter zijn ook gebouwen aangetroffen met leegstaande ruimtes en/of schuren waar de soort mogelijk kan verblijven, zie figuur 6 en figuur 7.

Naast verblijfsmogelijkheden zijn ook bosschages en andere groenzones aanwezig waar rust, ruimte, dekings- en voedselmogelijkheden aanwezig zijn, zie figuur 9 t/m figuur 11. In figuur 12 is weergegeven waar deze locaties gelegen zijn.

Figuur 4. Planlocatie. Foto links: Voormalig schoolgebouw wat funktioneert als verblijfplaats van steenmarter. Foto rechts: Braakliggend terrein naast het voormalige schoolgebouw waar naar verwachting gefoerageerd wordt door steenmarter.

Figuur 5. Hoogbouw binnen het mogelijk primaire leefgebied van steenmarter. Foto links: Kantoren en appartementen ter hoogte van het Gagelboschplein. Foto rechts: Appartementen ter hoogte van de Tartinistraat.

Figuur 6. Leegstaande gebouwen binnen het mogelijk primaire leefgebied van steenmarter. Foto links: Bedrijfspan, Laagstraat 14. Foto rechts: Clarissenklooster, Sint Claralaan 1.

Figuur 7. (Open) schuren binnen het mogelijk primaire leefgebied van steenmarter. Foto links: Genneper Watermolen, Genneperweg 143. Foto rechts: Boerenerf aan de Genneperweg.

Figuur 8. Opgaand groen binnen het stedelijke gebied van eindhoven en het mogelijk primaire leefgebied van de steenmarter. Foto links: Buitentuin van De Pastorie. Foto rechts: Buitentuin ter hoogte van Genneperweg 7.

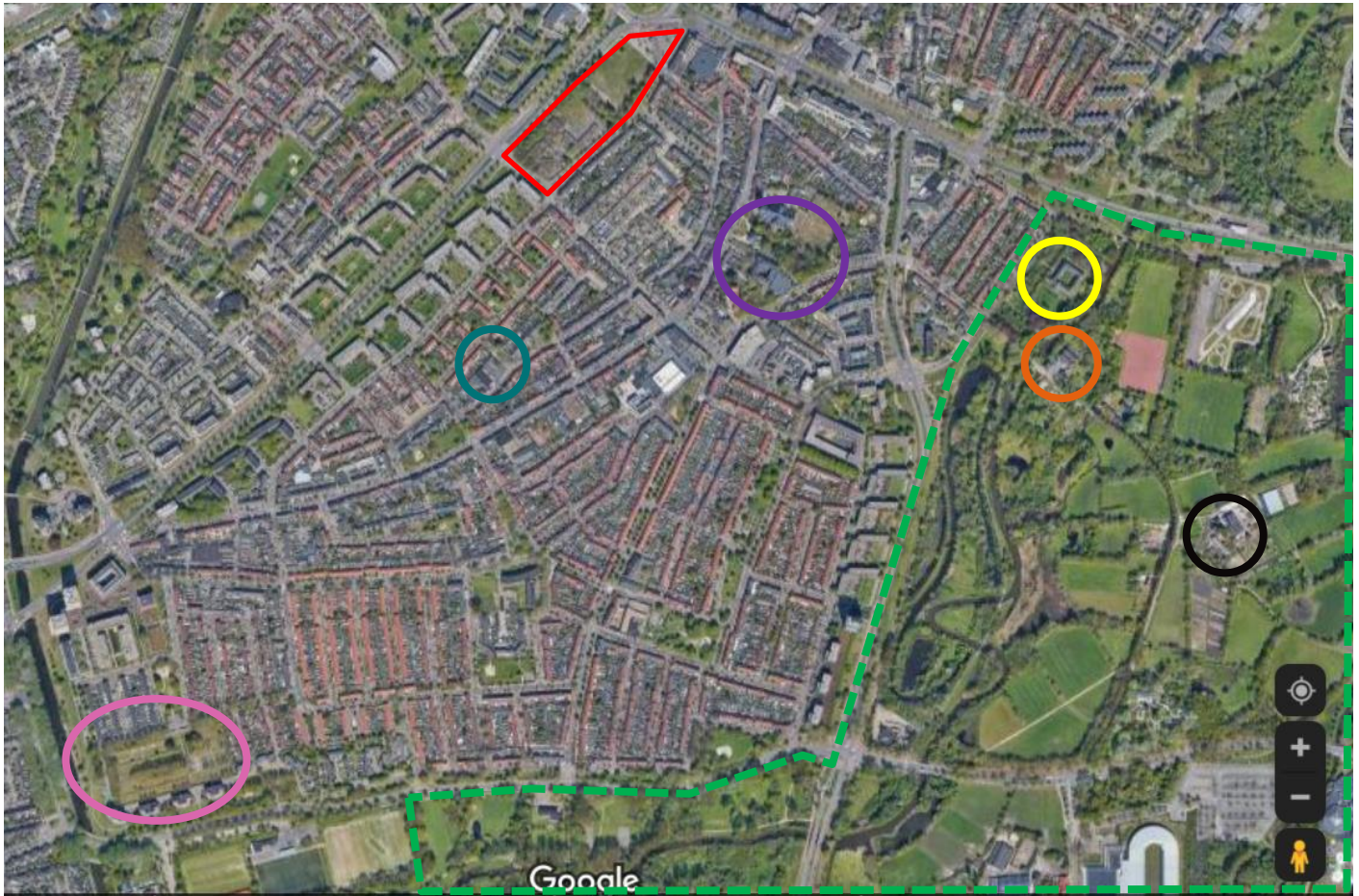
Figuur 9. Natuur in de omgeving van de Dommel ten zuiden Locatellistraat en binnen het mogelijk primaire leefgebied van de steenmarter.

Figuur 10. Natuur ter hoogte van het Clarissenklooster en binnen het mogelijk primaire leefgebied van de steenmarter.

Figuur 11. Begraafplaats aan de Kerkhoflaan met opgaand groen binnen het mogelijk primaire leefgebied van de steenmarter.

Figuur 12. Luchtfoto plangebied (rood omkaderd) met potentieel leefgebied steenmarter binnen het primaire leefgebied van de betreffende steenmarter.

Legenda

- Plangebied (zie ook figuur 4).
- Leegstaand bedrijfspand; potentiële verblijfplaats steenmarter (zie ook figuur 6).
- Opgaand groen rondom De Pastorie; potentieel foerageergebied steenmarter (zie ook figuur 8).
- Clarissenklooster; potentiële verblijfplaats steenmarter (zie ook figuur 6).
- Genneper Watermolen; potentiële verblijfplaats steenmarter (zie ook figuur 7).
- Boerenerf; potentiële verblijfplaats en foerageergebied steenmarter (zie ook figuur 7).
- Buitengebied en groene omgeving van de Dommel; potentieel foerageergebied steenmarter (zie ook figuur 9 en figuur 10).
- Begraafplaats Kerkhoflaan met opgaand groen; potentieel foerageergebied steenmarter (zie ook figuur 11).

Vervolgstappen

Van de steenmarter is geen kennisdocument (waarin o.a. is opgenomen welke mitigerende maatregelen getroffen kunnen worden) beschikbaar. Het bepalen van de mitigerende maatregelen is derhalve gedaan op basis van expert judgement.

Er zijn verschillende mogelijkheden om verblijfsvoorzieningen voor steenmarter te creëren. Niet alle verblijfsvoorzieningen zijn praktisch uitvoerbaar of wenselijk en derhalve is ervoor gekozen om de focus leggen op twee verblijfsvoorzieningen, zie figuur 3:

- Marterhoop (bestaande een stobben/snoeihout)
- Steenmarterkast

De mitigatietakstelling die door Zoogdierverseniging normaliter wordt aangehouden is twee verblijfsvoorzieningen per verloren verblijfplaats (Zoogdierverseniging, 2014). Een combinatie van verblijfsvoorzieningen (in dit geval één marterhoop en één steenmarterkast) vergroot de kans op acceptatie en is daarom wenselijk.

Gelet op de negatieve effecten ter hoogte van de Humberdincklaan en de potentiële barrières, gevormd door voornamelijk autowegen, heeft het de voorkeur om de alternatieve verblijfsvoorzieningen zo dicht mogelijk bij het plangebied (en de originele rustplaats) te realiseren. Of dit mogelijk is moet onderzocht worden aan de hand van potentiële locaties.

Marterhoop

De marterhoop moet aan het volgende voldoen:

- De locatie is een droge en relatief rustige plek met dekkingsmogelijkheden in de directe omgeving zoals bosschages en houtsingels.
- De oppervlakte beslaat circa 9 m² (3 meter x 3 meter). Houd rekening met een hoogte van ten minste 1,5 meter.
- De ingang sluit aan op een groenstructuur zoals bosschage of houtsingel.
- In de marterhoop wordt rekening gehouden met ruimtes van maximum 40 cm doorsnede en 20-25 cm hoog.
- De ruimtes worden gerealiseerd door het plaatsen van stobben met daarop snoeihout, zie figuur 13.

Figuur 13. Opbouw marterhoop met stobben met daarop snoeihout¹.

¹ <http://www.zoogdierenwerkgroep.be/zorgen/habitatverbetering/nestkasten-en-kunstabouwen/kunstabouwen>

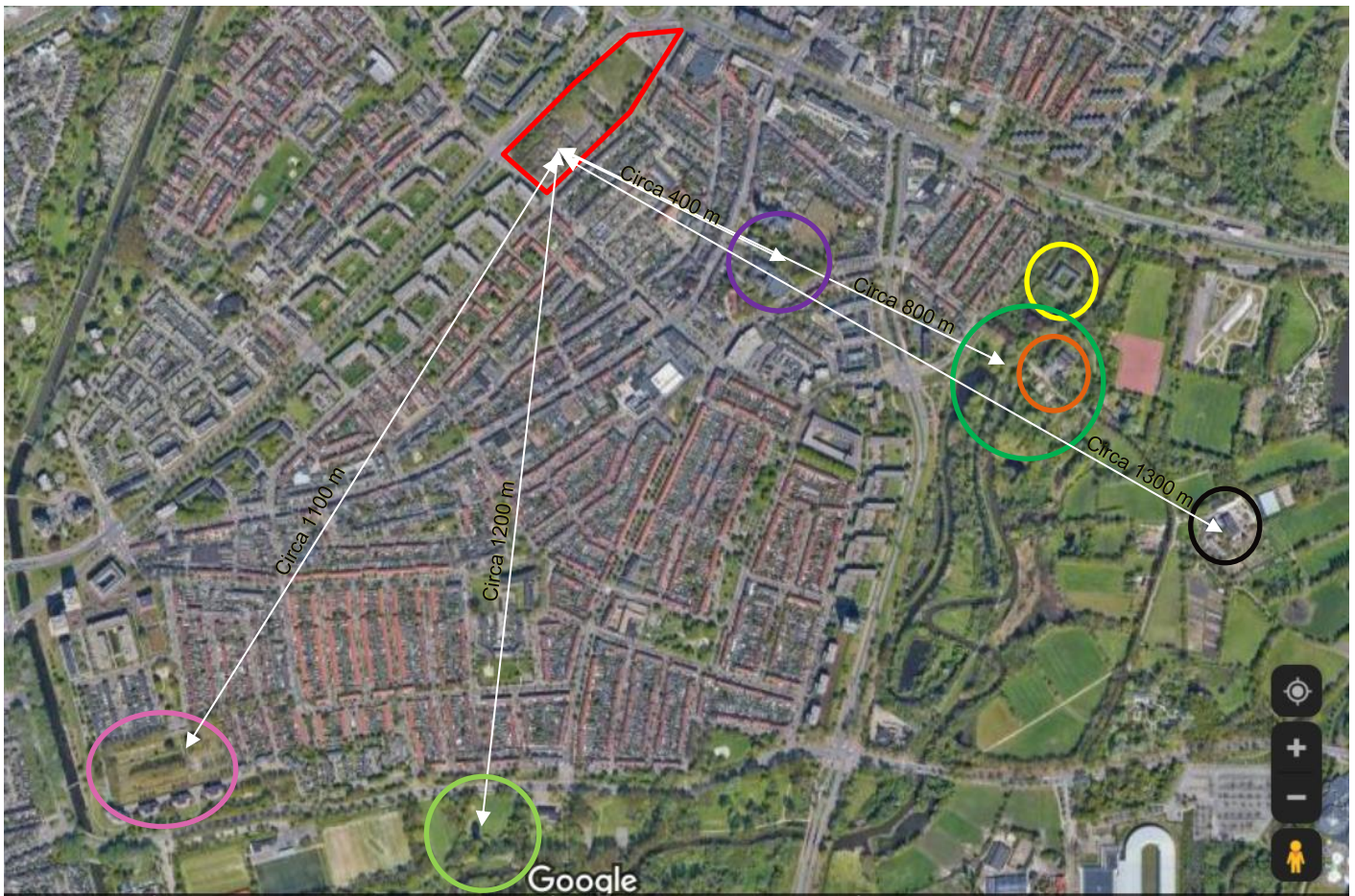
Steenmarterkast

Voor de steenmarterkast geldt het volgende:

- De locatie is een relatief rustige plek met dekkingsmogelijkheden in de directe omgeving zoals bosschages en houtsingels. In de omgeving zijn dekkingsmogelijkheden zoals opgaand groen aanwezig.
- Voor de steenmarter is de beste plek op de grond, een beetje beschut onder de struiken. De ondergrond dient wel verhard te worden (bijvoorbeeld door het plaatsen van stoeptegels) om houtrot zo goed als mogelijk te voorkomen. Voor extra dekking wordt de kast bedekt met snoeihout. Gelet op vandalisme is het niet mogelijk om deze steenmarterkasten in de openbare ruimte te plaatsen. Bij plaatsing op de grond wordt de ingang aan de voorzijde geopend (dus niet de hogere zijingang).
- Gebouwen en bomen kunnen gebruikt worden. Hierbij wordt uitgegaan van een hoogte van minimaal 2,5 meter. Houdt hierbij rekening met het gebruik, bijvoorbeeld: een gebouw kan mogelijk in de toekomst gesloopt of gerenoveerd worden waardoor de steenmarterkast verwijderd moet worden. Bij plaatsing aan een boom of gevel wordt de hogere zijingang geopend. Ook voor gebouwen en bomen geldt dat, rekening houdend met vandalisme, niet wenselijk is om de kast in een openbare ruimte te plaatsen.

Alternatieven

Voor het realiseren van verblijfsvoorzieningen is, gelet op de geschiktheid van het mogelijk primaire leefgebied van de steenmarter, verschillende opties mogelijk. Navolgend worden de opties naar voorkeur, vanuit oogpunt van ecologie steenmarter, behandeld. Een combinatie tussen locaties per optie is ook eventueel mogelijk. In Figuur 14 zijn de locaties ten opzichte van het plangebied weergegeven.

Figuur 14. Luchtfoto met plangebied (rood omkaderd) ten opzichte van potentiële locaties voor verblijfsvoorzieningen steenmarter.

Legenda

- Plangebied (zie ook figuur 4).
- Opgaand groen rondom De Pastorie; potentieel foerageergebied steenmarter (zie ook figuur 8).
- Clarissenklooster; potentiële verblijfplaats steenmarter (zie ook figuur 6).
- Park Clarissenklooster
- Gennep Watermolen; potentiële verblijfplaats steenmarter (zie ook figuur 7).
- Boerenerf; potentiële verblijfplaats en foerageergebied steenmarter (zie ook figuur 7).
- Buitengebied en groene omgeving van de Dommel; potentieel foerageergebied steenmarter (zie ook figuur 9).
- Begraafplaats Kerkhoflaan met opgaand groen; potentieel foerageergebied steenmarter (zie ook figuur 11).

Tabel 1. Potentiële locaties voor verblijfsvoorzieningen en geschiktheidsoordeel.

Potentiële locatie voor verblijfsvoorziening steenmarter	Afstand in meters (circa) tot plangebied	Marterhoop; oordeel geschiktheid	Steenmarterkast; oordeel geschiktheid
De Pastorie	400	Marterhoop is mogelijk. Dit betreft niet-openbaar terrein en daarom wordt verwacht dat een marterhoop, gelet op het ruimtebeslag, niet mogelijk is.	Geschikt voor steenmarternestkast op de grond. Mogelijk alternatief is in een boom.
Park ter hoogte Clarissenklooster	800	Geschikt voor marterhoop. Voldoende ruimte voor realisatie.	Steenmarterkast is gelet op mogelijk vandalisme niet gewenst.
Clarissenklooster	850	Marterhoop is mogelijk. Dit betreft niet-openbaar terrein en daarom wordt verwacht dat een marterhoop, gelet op het ruimtebeslag, niet mogelijk is.	Geschikt voor steenmarternestkast op de grond. Mogelijk alternatief is in een boom.
Geneper Watermolen	850	Marterhoop is mogelijk. Dit betreft niet-openbaar terrein en daarom wordt verwacht dat een marterhoop, gelet op het ruimtebeslag, niet mogelijk is.	Geschikt voor steenmarternestkast op de grond. Mogelijk alternatief is in een boom.
Boererf Geneperweg	1300	Marterhoop is mogelijk. Dit betreft niet-openbaar terrein en daarom wordt verwacht dat een marterhoop, gelet op het ruimtebeslag, niet mogelijk is.	Geschikt voor steenmarternestkast op de grond. Mogelijk alternatief is in een boom.
Begraafplaats Kerkhoflaan	1100	Marterhoop is mogelijk. Dit betreft niet-openbaar terrein en daarom wordt verwacht dat een marterhoop, gelet op het ruimtebeslag, niet mogelijk is.	Geschikt voor steenmarternestkast op de grond. Mogelijk alternatief is in een boom.
Omgeving Dommel ten zuiden van Locatellistraat	1200	Geschikt voor marterhoop. Voldoende ruimte voor realisatie.	Steenmarterkast is gelet op mogelijk vandalisme niet gewenst.

Risico's locatiekeuze verblijfsvoorzieningen

De steenmarter heeft het imago als een soort die schade veroorzaakt aan woningen en auto's. Het is daarom begrijpelijk dat men negatief kan reageren op het realiseren van verblijfsvoorzieningen. Indien hierover contact gezocht wordt met terreineigenaar is het verstandig om een duidelijk en overtuigend verhaal te hebben.

Wat duidelijk moet overkomen is dat de steenmarter reeds actief is in dit gebied en dat het om één of enkele individuen gaat binnen een territorium. De verblijfvoorzieningen dragen daarom niet bij aan een toename van steenmarters. Door middel van marterhopen en/of steenmarterkasten wordt getracht om de steenmarter een onderkomen te bieden zodat hij geen woningen of auto's als verblijfplaats gaat gebruiken. Daarnaast predeert de steenmarter op muisachtigen en ratten die voor overlast kunnen zorgen. Het zijn daarom ook nuttige dieren.

De marterhopen zorgen voor ruimtebeslag waar niet elke terreineigenaar op zit te wachten. Ook zal rekening gehouden moeten worden met het beheer en onderhoud van de marterhopen. Binnen de voorkeurslocaties (buitengebied ter hoogte van de Dommel) is echter veel ruimte voor natuur waardoor de effecten van ruimtebeslag naar verwachting te verwaarlozen zijn. De marterhopen bieden naast een verblijfplaats voor de steenmarter ook verblijfsmogelijkheden voor veel andere diersoorten zoals grondgebonden zoogdieren (egel, vos, bosmuis) en amfibieën (gewone pad, bastaardkikker en kleine watersalamander). Het realiseren van deze marterhopen geeft daarom een positieve impuls aan de biodiversiteit op de betreffende locatie. Het beheren en onderhouden van marterhopen kan op een zeer duurzame manier gebeuren wanneer snoeihout uit de directe groene omgeving gebruikt wordt. Hierdoor hoeft er ook minder afgevoerd te worden wat ook een positief effect kan hebben op de afvoeringskosten.

Indien gewenst kan Arcadis een rol spelen in de communicatie met terreineigenaren.

Conclusie

Door middel van een omgevingscheck is onderzocht waar binnen het mogelijk primaire leefgebied van de steenmarter (Arcadis, 2021) geschikt leefgebied (verblijfplaats en foerageergebied) aanwezig is. Een deel van de aangewezen potentiële verblijfplaatsen is door de huidige functie als ongeschikt bestempeld. Op basis van huidige leegstand en dekkingsmogelijkheden (voornamelijk door opgaand groen) zijn ook een aantal locaties als geschikt bestempeld.

Gelet op het geringe aanbod aan verblijfsmogelijkheden in de omgeving van de planlocatie dienen conform Wnb alternatieve verblijfsvoorzieningen aangeboden te worden. Bij een aantal van de geschikte locaties zijn mogelijkheden aanwezig voor het realiseren van alternatieve verblijfsvoorzieningen. Hierbij wordt de mitigatietaakstelling van twee verblijfsvoorzieningen per verloren verblijfplaats gehanteerd (voor dit project zullen dus twee verblijfsvoorzieningen gerealiseerd moeten worden). Het heeft de voorkeur om een combinatie van verblijfsvoorzieningen aan te bieden om kans op acceptatie te vergroten: de focus ligt daarom op een marterhoop én een steenmarterkast. Ook heeft het de voorkeur om de verblijfsvoorzieningen zo dicht mogelijk bij het plangebied te realiseren. Voor de locaties wordt verwezen naar figuur 14 en tabel 1.

De steenmarter wordt vaak gezien als schadesoort waardoor het realiseren van verblijfsvoorzieningen als niet positief ervaren kan worden. Arcadis kan indien gewenst communiceren met terreineigenaren.

De realisatie van de verblijfsvoorzieningen dient door middel van fotomateriaal te worden vastgelegd. Bij de aanleg van de marterhopen moet dit in stappen worden vastgelegd zodat de verblijfsconstructie aan de binnenkant goed in beeld is gebracht. Bij een eventuele controle kan bevoegd gezag dan oordelen of de verblijfsvoorzieningen correct zijn gerealiseerd.

Indien de verblijfsvoorzieningen gerealiseerd zijn, zijn aanvullende stappen met betrekking tot het aanbieden van alternatieve verblijfsvoorzieningen voor steenmarter, niet aan de orde. Hiermee wordt voldaan aan de inspanning conform Wnb.

COLOFON

NATUURTOETS FLORA EN FAUNA
HUMPERDINCKLAAN EINDHOVEN

KLANT

Stichting Woonbedrijf SWS.Hhvl

AUTEUR

[REDACTED]

PROJECTNUMMER

C05053.000127

ONZE REFERENTIE

BIM360Docs

DATUM

15 februari 2022

STATUS

Definitief

GECONTROLEERD DOOR

[REDACTED]

Senior specialist ecologie

Arcadis Nederland B.V.

Postbus 1018
5200 BA 's-Hertogenbosch
Nederland
+31 (0)88 4261 261

www.arcadis.com